Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallarniut

Naalakkersuisut inunnut innarluutilinnut politikkiat, inuup piginnaasakinnerusup inuiaqatigiinni aporfissanik pilersinneqartunik naapittagaanik, innarluuteqarnermik paasinninnissamik tunngaveqarpoq. Taamaattumik inunnut innarluutilinnut politikkip siunertaraa taakkunannga aporfissaqanngitsumik inuiaqatigiinnik pilersitsinissaq. Siunnersuummi siunertarineqarpoq inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii amerlanerulersinneqarnissaat kiisalu inuit innarluutillit inuit pisinnaatitaaffiinik aamma kiffaanngissuseqarnermut tunngaviusumik pisinnaatitaaffinnik tamakkiisumik iluaquteqarsinnaanissaat qulakkeerneqassasoq. Inuit innarluutillit nammineersinnaassusiisa, ataqqineqarnissaasa aamma ataqqinassusiisa siuarsarneqarnissaat aamma siunertarineqarpoq.

Siunnersuut naalakkersuinikkut anguniagassanut pingaarnernut aamma FN-ip Inunnut Innarluutilinnut Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaannut attuumassuteqarpoq. Siunnersuut 2025-mi naalakkersuisoqatigiit isumaqatigiissutaannik, ilaatigut Inatsisartuniit naalakkersuinikkut aalajangiinernik arlalinnik kiisalu inatsisinik atuuttunik misilittakkat tunngavigalugit ajornartorsiutinik tigussaasunik malitseqartitsineruvoq. Siunnersuut ilaatigut 2023-mut aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissummik, innarluuteqarnermut tunngasut ilaatigut inatsisitigut tunngasut pitsanngorsarneqarnissaannik, malitseqartitsineruvoq.

Tamatuma saniatigut 2023-mi oktobarimi ulluni marlunni inuit innarluutillit pillugit immikkut sammisaqartitsinermi isumaliuutersuutit saqqummiunneqartut ilaat piviusunngortinnissaat siunnersuummi anguniarneqarput. Immikkut sammisaqartitsineq kommuniniit, Namminersorlutik Oqartussaniit, NGO-niit kiisalu pisinnaatitaaffiit pillugit suliffeqarfinniit suliamut ilisimasallit peqataaffigaat.

Siunnersuutip ilanngullugu siunertaraa inuiaqatigiinni ineriartortitsineq tapersersorneqassasoq, meeqqat, inuusuttut inersimasullu innarluutillit innuttaasut allat assigalugit periarfissaminnik atorluaanissaminnut namminerlu inuunerminnut akisussaaffeqarnissamut assinganik periarfissinneqarnissaannut inuiaqatigiinni ineriartorneq tapersersorneqassasoq. Siunissaq ungasinnerusoq isigalugu, assigiinngissutsimik ataqqinninneq tunngavigalugu aamma inuit ataasiakkaat nukissaat periarfissaallu tapersersorneqarlutik, inuiaqatigiinnik peqataatitsisumik assigiinngisitaartumik pilersitsinissaq anguniagaavoq. Aammali inuiaqatigiinni akisussaaffiit periarfissallu oqimaaqatigiissillugit ingerlanneqartut, inuillu ataasiakkaat ataatsimuussusermut

peqataaqataasut tunniussaqarnissaat anguniarneqarpoq. Naatsumik oqaatigalugu, inuiaqatigiinni inuit ataasiakkaat avatangiisiminnik naapitsineri aallaaviusariaqarpoq – piginnaanikillinera pinnagu.

Inuit innarluutillit inuiaqatigiinni, innuttaasut allat assigalugit, inooqatigiinnermi, naalakkersuinikkut, aningaasaqarnikkut, inooqatigiinnermut aamma piorsarsimassutsikkut tunngasuni inuuneqarnermi peqataatinneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Taamaattumik inuit innarluutillit pisortanit ikiorsiissutit aamma tapersersuinerit pisariaqartinneqartut pissarsiarinissaat qulakkeerniarlugu ingerlaavartumik sulissutigineqarpoq, taamaalillutik ulluinnarni inuuneq pitsaasoq ingerlalluarnerusorlu anguneqarniassammat. Ikiorsiissutit tapersersuinerillu pisariaqartinneqartut annertuumik assigiinngissuteqarsinnaapput, kisianni pisariaqartitat apeqqutaatinnagit innuttaasup eqqortumik suliniuteqarfigineqarnissaa pingaaruteqarpoq. Taamaattumik innuttaasut inatsisitigut isumannaatsuunissaasa nukittorsarneqarnissaat ingerlaavartumik sulissutigineqarpoq.

Siunnersuut tunngavinnik pingasunik aallaaveqarpoq, pisinnaatitaaffinnik ilanngunneqartunik kiisalu inuiaqatigiinni ineriartornermik ikorfartuisut.

Tunngaviit pingasut tassaapput:

- Naligiissitsinissamut tunngavik: Naligiissitsinermi inuit tamarmik takorluukkaminnik periarfissaminnillu piviusunngortitsiniarnissaminnut assigiimmik periarfissaqarnissaat pineqarpoq. Imaanngitsoq inuit tamarmik assigiimmik pineqarneratigut tamanna pissasoq. Tamatta assigiinngitsunik atugassaqartitaalluta inunngorpugut, ilaatigullu naligiissitsineq inuit assigiinngitsumik pinerisigut aatsaat anguneqarsinnaasarpoq - tassalu pissutsit assigiinngitsorpassuit aallaavigineriſigut, pisumi tigussaasumi inuit ataasiakkaat naligiissitsinermik anguniarnissaanut pingaaruteqartut.
- Allatut periarfissaqarnissamut tunngavik: Meeqqat, inuusuttut inersimasullu innarluutillit inuit allat assigalugit inuiaqatigiinni peqataasarnissaannut aporfissat qaangerniarnissaannut allatut periarfissaqarnissaq tunniunneqartarpoq. Allatut periarfissaqartitsineq assersuutigalugu kaassuartakkat imaluunniit timip ilaanut taarsiut ataavartumik atortorissaarutit tunniunnerisigut tunniunneqarsinnaavoq, kisianni aamma assersuutigalugu isumaginninnikkut perorsaasumit tapersersorneqarnikkut imaluunniit angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsinikkut tunniunneqarsinnaalluni.
- Immikkoortumut akisussaassuseqarnissamut tunngavik: Immikkoortunut akisussaassuseqarnissamik tunngavimmi inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi akisussaaffimmut agguataarneqarnera pineqarpoq. Pisortani oqartussat tamarmik neqeroorutitik inunnit innarluutilinnit pissarsiarineqartarnissaannut suliassaqarfinnilu attuumassuteqartuni politikkimut ineriartornermi inunnut innarluutilinnut politikikkut isiginneriaatsit ilaatinniarnissaannut akisussaaffeqarput.

Misissuinerit arlallit tikkuussipput, pitsaaliuinermik aningaasaliinikkut inuiaqatigiinnullu naleqqussakkanik tapersersuisarnermut iliuuseqarnikkut inuttut, sulinikkut aningaasaqarnikkullu annertuumik iluaqutaasinnaasoq. Pitsaaliuinermik suliniuteqarneq akilersinnaavoq, inuunerlu naallugu sunniuteqartussaalluni. Taamaattumik pitsaaliuinermik suliniuteqarneq malitseqartitsinerlu inatsisissatut siunnersuummut matumunnga ilanngunneqarput, siunnersuullu inummik innarluutilik qanigisamit paarineqarnissaanut periarfissiilluni. Inuusuttup nammineerluni inuuneqalernissaanut pitsaasumik ikaarsaarnissaata qulakkeerneqarnissaa pillugu malitseqartitsineq siunnersuutigineqarpoq.

Inuit innarluutillit ikiorneqarnissaannut kiisalu tapersersorneqarnissamut periarfissat pillugit ilitsersuinerit siunnersuinerillu pineqartillugit kommunimik naapitsineq qitiulluinnarpoq, tamannami aqqutigalugu inuunermik nammineq toqqakkamik isumaqarluartumillu, inuiaqatigiinni tapeeqataanissamut peqataanissamullu periarfissaqartitsimmat.

Isumalluutit kommunimeereersut pitsaanerpaamik atorluarneqarnissaannut nukittorsarneqarnissaannullu sinaakkutissiisumik siunnersuutip ilusilersorneqarnissaa Naalakkersuisunit pingaartinneqarpoq. Siunnersuut sulianik suliarinnittarnerup qarasaasiakkut ingerlanneqartalernissaata siunnersuutigineratigut inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut inatsisip eqqortinnissaanut periarfissanik pitsanngortitsivoq.

Inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi inatsisitigut sinaakkutit siunnersuummi annertuumik nutarterneqarput, aamma inuit innarluutillit tamarmik ataqqinassuseqartumik inuuneqarlutik inuttullu allatut pisinnaatitaaffeqarlutillu periarfissaqarlutik inuunissaannut tapersersuinissamut kommuninut Naalakkersuisunullu periarfissat nutaat pitsaanerusullu imarineqarlutik. Siunnersuut Inatsisartut inatsisaannik atuisunut atoruminarsarniarlugu ilanngullugu ilusilersugaavoq.

Siunnersuummi kapitalit pillugit takussutissiaq

Kapitali 1. Siunertaq, nassuiaatit sullinniakkallu
Siunertaq, Nassuiaatit, Sullinniakkat

Kapitali 2. Akisussaaffik aaqqissugaanerlu
Kommunalbestyrelsip pisussaaffii, Tapersersorneqarnissamut pisinnaatitaaffik, Illersorteqarnermik aaqqissuussineq, Pitsaassutsimut malitassiat, Oqartussat ataatsimoorlutik akisussaaffiat, Pissassarfik

Kapitali 3. Sullissineq aamma iliuusissatut pilersaarutit
Sullissinermi tunngaviit, Aalajangiinerit aamma qulaajaaneq, Sullissinermi piffissaq aamma malitseqartitsineq, Oqaloqatigiinneq, Iliuusissatut pilersaarut, Paasissutissanik avitseqatigiinneq

Kapitali 4. Tapersersueriaatsit
Qanigisat inummik innarluutilimmik paarsinerat, Tapersersortitut ikiorti, Ingiallorteqarneq, Nuunnermut ikiorsiineq, Eqimattanut tapersersuineq, Inunnut ataasiakkaanut piffissami killilikkami tapersersuineq, Oqilisaassineq, Allatut tapersersuinermik iliuuseqarnerit, Pissassarfimmi piginnaanngorsarneqarneq piginnaanngorsaqqinneqarnerlu
Kapitali 5. Malitseqartitsineq
Kapitali 6. Najugaqarfissatut neqerooruteqarneq
Najugaqaqatigiiffiit, Najugaqatigiiffiit illersugaasut, Kommunit najugaqarfissamik neqeroorutaannut ataatsimut aalajangersakkat, Qitiusumik innersuussisarfik, Ulloq unnuarlu neqeroorutit aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit matoqqasut, Ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissiineq, Ineriartortitsinermut pilersaarut aamma killiffimmik nalunaarusiaq, Ukiumoortumik nalunaarut, Periusissiorneq
Kapitali 7. Kalaallit Nunaata avataani najugaqarfissamik neqeroorut
Kapitali 8. Tapersersuinerup aamma najugaqarfissamik neqeroorutip allanngortinneqarnera unitsinneqarneralu
Kapitali 9. Pitsaaliuineq illersuinerlu
Peqqinnissaqarfimmut innersuussineq, Kinguaassiuutitigut innarliinermik pitsaaliuineq, Atoqatigiinnermut politikki
Kapitali 10. Nalunaarutiginninneq malitseqartitsinerlu
Nalunaarutiginnittussaatitaaneq, Kommunip iliuuseqartussaatitaanera
Kapitali 11. Tikeraarluni angalanerit, feriarnermi ingiallorteqarneq aamma illerfimmik assartuineq
Meeqqat tikeraarlutik angalaneri, Inersimasut tikeraarlutik angalaneri, Tikeraarluni angalanernut imaluunniit feriarnermut aningaasatigut tapersiineq, Napparsimanermi imaluunniit toqusoqarnerani tikeraarneq, Ulluni nalliuttorsiorfinni imaluunniit perulullunni napparsimanermi tikeraarneq, illerfimmik assartuineq
Kapitali 12. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit aamma politikkit
Kapitali 13. Nakkutilliineq
Kommunalbestyrelsip nakkutilliisussaatitaanerat, Naalakkersuisut nakkutilliisussaatitaanerat
Kapitali 14. Misiliutaasumik aaqqissuussinerit
Kapitali 15. Aningaasaqarneq akigititallu
Aningaasalersuineq, Akigititanik nalimmassaaneq
Kapitali 16. Naammagittaalliuuteqarneq aamma kisitsisitigut paasissutissat
Naammagittaalliorsinnaatitaaneq, Kisitsisitigut paasissutissat
Kapitali 17. Paasissutissiisussaatitaaneq aamma kinguneqartitsinerit
Kapitali 18. Atortuulersitsinermi, atorunnaarsitsinermi aamma ikaarsaariarnermi aalajangersakkat

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit

2.1. Inatsisit atuuttut

Inatsit atuuttoq tassaavoq Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13 12. juni 2019-imeersoq, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 5 ulloq 19. november 2021-meersutigut allanngortinneqartoq.

2.2 Siunnersuutip imarisai

2.2.1. Siunertaq

Inatsisartut inatsisaanni isumaginninnermut suliassaqarfiup iluani, aammali suliassaqarfinni allani, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiisarnikkut inuit innarluutillit inuttut pisinnaatitaaffiisa piviusunngortinneqarnissaat kissaatigineqarpoq. Inunnut innarluutilinnut Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuisarnerit pisariaqartitanik pingaarnerpaanik matussusiinissamik siunertaqarput, assersuutigalugu inuttut eqqiluitsuunissamik qulakkeerinninnerit imaluunniit inuit innarluutillit nerisaqarnissaat. Taamatut ataqatigiinnerni pingaaruteqarpoq kommune pisariaqartitanut suugaluartunut tamakkununnga tapersersuisoqarnissaanut aalajangiisuusartoq sulisullu tapersersuinermik tunniussaqartut inuup inuit pisinnaatitaaffiinut qitiutitsissasut. Tapersersuinermi assersuutigalugu inuup inuiaqatigiinni peqataasarnissaminut pisinnaatitaaffii qulakkeerneqarput, soorlu aamma politikkimut peqataasarnissaminut. Oqartussaasut inunnik isumaginninnermik suliassaqarfimmi ingerlatsinerat pisussaaffiliivoq inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiisa immikkoortuni tamani qulakkeerneqarnissaat.

Inuk innarluutilik pineqartoq ataqatigiissumik tamakkiisumillu isiginnilluni suliniuteqarfigineqassaaq, suliniuteqarnermilu pineqartup pisariaqartitai naapertuutissapput. Pinaveersaartitsinermut siunnersuineq tapersersuinerlu aamma innutaasut allat assigalugit nammineerluni inuuneqalernissamut tapersersuineq, innuttaasut innarluutillit pitsaasumik inuuneqarnissaannut inuttullu periarfissaannut qulakkeerinninniarnissamut qitiulluinnarput.

2.2.2. Periarfissaqarsimatillugu inissamik kiffaanngissuseqarluni toqqaasinnaanermut tapersersorneqarneq

Tamanna pisinnaappat inuk innarluutilik nammineq inissamik toqqaalluni tapersersorneqarnissaminut pisinnaatitaavoq. Inuk innarluutilik aammattaaq pisinnaatitaavoq tapersersorneqarnissamut, nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnissaminut, tamanna inummit innarluutilimmit taassumalu akisussaatitaasuanit imaluunniit angajoqqaatut oqartussaassusilinnit kissaatigineqarpat.

Inuup kiffaanngissuseqarluni toqqaanerani kiisalu nammineerluni angerlarsimaffimmiiginnarnermini nammineerluni allalluunniit atugarissaarnerat ulorianartorsiortinneqassanngitsoq piumasarineqarpoq.

Tamanna sulinermi inissiamik kiffaanngissuseqarluni toqqaanissap piareersimaffiginissaanut ajornarsinnaavoq, pisinnaatitaaffilli inunnut allanut tunngatillugu inuit innarluutillit assigiimmik pineqartarnissaannut oqariartuutaavoq, inissamillu kiffaanngissuseqarluni toqqaasinnaaneq sapinngisaq malillugu akuerineqassaaq.

2.2.3. Sullinniakkat

Inatsisartut inatsisaanni inuit ukiui apeqqutaallutik pisinnaasakinnerulersimasut kiisalu inuit utoqqarnut najugaqarfinni najugallit, taakkununngalu inuit utoqqalinersiaqalernissamut ukiut killiliiffiginerisa ataanniittut pisinnaatitaaffillit ilaatinneqarnerisa erseqqissaatigineqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Matumuuna sullinniakkat inunnut pisinnaasakinnerulersimasunut tapersersuinissamut qulakkeerinninnissaat erseqqissaatigineqarpoq. Sullinniakkat erseqqissaatigineqarnerat Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit FN-ip isumaqatigiissutaanni immikkoortoq 1-imut naapertuuppoq: "Inuit ataavartumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaanikkut piginnaanikillisimasut, aporfiillu assigiinngitsut sunniivigeqatigiinnerisigut, allat assigalugit inuiaqatigiinni tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataanissaannut akornuserneqarsimasut."

2.2.4. Nassuiaatit

Taaguusersuutit Inatsisartut inatsisaanni atorneqartut paasilluarnissaannut oqariaatsit arlallit atorneqassasut siunnersuutigineqarpoq.

2.2.5. Qulaajaaneq

2.2.5.1. Suleqatigiinneq

Peqqinnissaqarfiup, pisortani oqartussat attuumassutillit kiisalu suliffeqarfiit inunnut innarluutilinnut ilisimasallit suleqatissatut soqutiginaatilittut takuneqarsinnaassasut aamma siunnersuutaavoq, matumani inummut innarluutilimmut atugassarititat qulaajarneqarnerat pisimappat aammalu ilimagisariaqarpat inuk tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoq. Tamanna suliani pineqartuni kikkut qulaajaanermut peqataatinneqassanersut pillugit nalilersuilluinnarnernik tunngaveqassaaq.

2.2.5.2. Piffissaliinerit

Kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsilersimaneranut paasisaqarneraniit qaammatinik 2-nik piffissaliisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq, tassalu inuk innarluutilik tapersersuiffigineqassanersoq imaluunniit ikiuutinik tunineqassanersoq kiisalu iliuusissatut pilersaarummik allakkatigut suliaqartoqassanersoq pillugit qulaajaanerup naammassineranut atatillugu allakkatigut aalajangiisoqarnissaa tikillugu. Qulaajaasoqarnissaanut piffissamik naammattumik immikkoortitsisoqarsimanissaa pingaaruteqarpoq, kisiannili aamma

qulaajaanermut tunngatillugu qulaajaaneq pillugu innuttaasumut eqqarsaatigisassat pingaaruteqarput.

2.2.6. Pinaveersaartitsinermik suliniutit
Inunnut innarluutilinnut tunngatillugu inatsisitigut isumannaatsuutitsinissamut sakkortuutut nutaatut pinaveersaartitsinermut suliniutinut tunngatillugu aalajangersakkat arlallit siunnersuutigineqarput, taamaaliornikkut inuk peqatigalugu taassuma inuttut atugarisai ikiorsiiffigineqarsinnaassammata, kisiannili aamma pisinnaasatigut ajorseriarsinnaaneq pitsaaliorlugu.

Kommunit suliniummik piareersaaqqullugit pisussaaffilerneqarput, taannalu atorlugu inunnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut kommunip nalinginnaasumik pinaveersaartitsiffiusumillu sulinerata aamma anguniagaqarfiusumik suliniuteqarnerata akornanni ataqatigiittoqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Angajoqqaat innarluutilimmik meerallit siunnersorneqartarnissamik suliniuteqarfigineqartarnissamillu pisariaqartitsisinnaapput, taakkulu ajornartorsiutinngortunik ilaqutariinni inummik 1-imik arlalinnilluunniit innarluuteqarfilinni pilersinnaasunik pinaveersaartitsisinnaapput. Aamma angajoqqaanngortussat suliniutinut pinaveersaartitsiffiusunut ilaapput.

Siunnersuummi kommunalbestyrelse ujartuilluni sulinermi ilaquttanut pisariaqartitsisutut ilimagineqartunut kikkunnulluunniit siunnersuisarnermik neqeruussalluni pisussaaffeqarpoq.

Suliniutit pinaveersaartitsiffiusut siunnersortimit ikiorneqarnermik, attaveqatigiittarfinnik imaluunniit oqaloqatigiittarfinnik, ilaqutariit pilersaarusiorfiginissaannut siunnersuinernik suliniutinillu allanik ilaqarsinnaapput, taakkua inuup innarluutillip ilaqutaataluunniit ajornartorsiutaannik pinaveersaartitsinissamik siunertaqartut.

2.2.7. Misissorneqarnissamut katsorsarneqarnissamullu peqqinnissaqarfimmut innersuussineq
Angajoqqaatut oqartussaassusillit imaluunniit akisussaatitaasoq nappaammik qaangerneqarsinnaanngitsumut nappaammilluunniit meeraq, inuusuttoq imaluunniit inuk inatsisitigut pisinnaatitaaffeqanngitsoq misissortissimanngippassuk aammalu inuk pisinnaasakkut malunnartumik piffissamilu sivisuumi sunnersimappassuk misissortinnissamut katsorsartinnissamullu peqqinnissaqarfimmut innersuussisoqassanersoq akuersisoqarneratigut imaluunniit akuerisoqanngikkaluartoq kommunalbestyrelse aalajangiisinnaavoq. Tamanna inatsimmi aalajangersagaavoq nutaaq.

2.2.8. Inissiiviugallartoq

Inummut innarluutilimmut qitiusumik innersuussisarfik aqqutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik utaqqisumut inissiiviugallartussamik pissarsinissamik kommunalbestyrelsip pisussaaffilernissaa pillugu aalajangersakkamik ilanngussisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Aalajangersakkami kommunalbestyrelsip inissiigallarfissamik qulakkeerinninnissamut akisussaanera erseqqissarneqarpoq. Naalakkersuisut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik suleqatigalugu innersuussisarnermut atortoq aqqutigalugu qulakkiissavaat, inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik tunineqarnissaa, tamanna inuup pisariaqartitaanut naapertuutillugu. Naalakkersuisut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik aqqutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik naapertuuttumik tunniussisoqarsinnaanera qaqugukkut naatsorsuutigineqarsinnaanersoq pillugu qaammatit pingasukkaarlugit ataasiarlutik kommunalbestyrelsimut ilisimatitsisariaqaraluarput. Tamatuma saniatigut kommunalbestyrelse inummut innarluutilimmut inissiiviugallartumiittumut tapersersuinikkut iliuusissat pillugit Naalakkersuisunut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik aqqutigalugu ilisimatitsisariaqaraluarpoq.

2.2.9. Kalaallit Nunaata avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarneq:
Inuup innarluutillip Kalaallit Nunaata avataanut inissinneqarnissaani imaluunniit najugaqarnissaani inissiinissaq sioqqullugu Naalakkersuisunit allaffissornikkut akuerineqartassasut siunnersuutigineqarpoq.

2.2.9.1. Inuup innarluutillip pisariaqartitai Kalaallit Nunaanni naammassineqarsinnaanngippata
Siunnersuummut oqaatigineqartuni takuneqarsinnaavoq najugaqarnissaq piffissaligaasoq, tamatumunngalu Kalaallit Nunaanni assinganik neqerooruteqartoqannginnera pissutaavoq, matumanilu Kalaallit Nunaanni neqeroorummik pilersitsisoqarnissaa sulissutigineqartariaqarpoq. Taamatuttaaq Kalaallit Nunaata avataanut inissiinissamut inassuteqarnissamut piumasaqaat Naalakkersuisunit akuerineqarnissaa aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

2.2.9.2. Inuk innarluutiminut tunngatillugu Kalaallit Nunaanni suliarineqarsinnaanngitsunik piginnaasaminik ineriartortitsinissaminut pisariaqartitsisimappat imaluunniit piginnaanngorsaqqinniarluni suliniuteqarfiginissamik pisariaqartitsisimappat
Siunnersuummut oqaatigineqartuni takuneqarsinnaavoq najugaqarnissaq piffissaligaasoq, tamatumunngalu Kalaallit Nunaanni assinganik neqerooruteqartoqannginnera pissutaavoq, matumanilu Kalaallit Nunaanni neqeroorummik pilersitsisoqarnissaa sulissutigineqartariaqartoq. Taamatuttaaq Kalaallit Nunaata avataanut inissiinissamut inassuteqarnissamut piumasaqaat Naalakkersuisunit akuerineqarnissaa aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq.

Najugaqarfissatut neqeroorut inissiamik, ineqarfimmi arlalinnut immikkuutaarlugu atukkiussami inimik tassa klubværelsimik, ilinniartut ineqarfiinik allanillu ilallugu allilerneqassaaq, najugaqarfissatullu neqeroorut inummut innarluutilimmut naleqquttuussaaq.

2.2.9.3 Kalaallit Nunaata avataani tapersersuinissamut iliuusissat ataatsikkoortinnerat
Kalaallit Nunaata avataanut inissiinissamut kommunalbestyrelsip inassuteqarnermini §§ 57 aamma 59-p ataatsikkoortinnerisigut innuttaasoq tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinersoq misissussagaa siunnersuummi ilaavoq. Tamatumani eqqarsaatigineqarpoq §§ 57 aamma 59-mi taaneqartut saniatigut inuk innarluutilik immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaanera, assersuutigalugu isumassuinermut, eqqiluisaarnermut, ikiuutinut qulaajaanermullu tapersersuinermik akunnerit atorneqartussat. Periarfissat taaneqartut tamakkiisuunngillat.

2.2.10. Kinguaassiuutitigut atornerluisarnernik pinaveersaartitsineq
Kinguaassiuutitigut atornerluisarnermik pinaveersaartitsineq pillugu, atoqatigiinnermut politiki pillugu aalajangersagaqalissasoq aamma inuup innarluutillip atornerlunneqarsimaneranik ilisimasaqalernermi imaluunniit pasitsaassinermi iliuuseqarnissaq pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanissaannut inatsisitigut tunngavissinneqassasut nutaatut siunnersuutigineqarpoq.

Inummut innarluutilimmut kinguaassiuutitigut atornerluinerit pinaveersaartinnissaannut sulinermi najugaqarfissatut neqeroorummi sulisut ilaatigut pinaveersaartitsinermik suliaqarnermut, pinaveersaartitsinermik suleriaatsimut pasitsaassinerullu suliarinissaanut, kinguaassiuutitigut atornerluinernut aarlerinaataasinnaasut pillugit ataatsimut ilisimasaqalernermut, inummi innarluutilimmi atugarliornermut takussutissaqarnermut ataatsimut naleqartitsinikkut immikkut maluginiagassaqarput, taakkununngalu pissusilersornikkut timikkullu ersiutit kiisalu kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanermut ersiutit ilaapput.

Inunnut innarluutilinnut najugaqarfissatut neqeroorutit kinguaassiuutit aamma kinguaassiuutitigut atornerlunneqarneq pillugit kinguaassiuutinut ersarissumik takuneqarsinnaasumillu politikkissamut oqaasertaliissasut siunnersuutigineqarpoq. Kinguaassiuutinut politikkeqarneq atoqatigiittarnerup inuup kinaagaluartup inuuneranut immikkullu pisariaqartitaanut ilaalluinnartuunerisa paasineqarnissaanut tapeeqataassaaq, kinguaassiuutinullu politikkeqarneq inunnut innarluutilinnut kinguaassiuutitigut atornerluinissamik pinaveersaartitsiffiussaaq.

Inummut innarluutilimmut kinguaassiuutitigut atornerluineq pillugu ilisimasarilikkat imaluunniit pasitsaassinerit sulisunit suliarineqartarnissaat pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanissaannut inatsisitigut tunngavissinneqassasut aammattaaq siunnersuutigineqarpoq.

2.2.11. Innarluutilimmik qanigisaasup innarluutilimmik paaqqinninnissaanut periarfissaq.
Inummut innarluutilimmut nammineq angerlarsimaffigisami najugalimmut isumassuinissap isumaginissaanut inuk atorfinitsinneranut atatillugu sakkortunerusunik malittarisassaqalissasoq siunnersuutigineqarpoq.
Siunnersuutigineqarpoq tapersersuinermut aaqqissuussineq nutaaq, periarfissiisoq qanigisap sulinermut attuumassuteqartup, inuup innarluutillip paarinissaanik kissaateqartup, kommunalbestyrelsimit atorfinitsinneqarsinnaaneranik piffissami killilimmi qaammatini 6-ini, periarfissaqarluni qaammatinik 3-nik sivitsorneqarsinnaasumik.

Angerlarsimaffimmi paarsaqarnissamut allatut iliorsinnaaneq tassaavoq angerlarsimaffiup avataani ulloq unnuarlu najugaqarsinnaaneq imaluunniit paarsaqarnissamut pisariaqartitsineq ulloq naallugu sulinermut naapertuutissasoq ilaatigut matumani piumasarineqarpoq.

2.2.12. Eqimattanut ikiuinissaq tapersersorneqarnissarlu pillugit neqeroorneq
Inunnut innarluutilinnut imaluunniit inunnut pisinnaasakinnerulernissamut ulorianartorsiortunut immaqalu inuuniarnikkut ajornartorsiortunut eqimattakkuutaarluni ikiorneqarnissaq, isumassuinissaq imaluunniit eqimattakkuutaarluni pisinnaasanut sungiusarnissaq ikiorneqarnissarlu pillugit kommunalbestyrelsip aallartitsinissaanut imaluunniit tapiissuteqarnissaanut tapiissuteqartarnermut iliuusissamik nutaamik siunnersuuteqartoqarpoq.
Inunnut innarluutilinnut tapersersuisarneq ikiuisarnerlu amerlanertigut inunnut ataasiakkaanut sammititaapput. Eqimattakkuutaarluni ikiorneqarnissaq tapersersorneqarnissarlu pillugit neqeroorneq inunnut innarluutilinnut ataatsimoortitsilertussaavoq, tamannalu aqqutigalugu inuup innarluutillip inuunerani inuuniarnikkut sunniutaasut nukittorsarsinnaassallugit. Neqeroorut pisinnaasakinnerulernerit annertunerulernissaannut aarlerinaammik pinaveersaartitsisinnaavoq, pisariaqarsimappallu inuunikkut ajornartorsiutinngortut imaluunniit unammisassanngortut inuup innarluutillip atugarisinnaasai pillugit pinaveersaartitsisoqarsinnaassalluni.

2.2.13. Piffissami killilimmi isumaginninnikkut perorsaasumit ikiorneqarnissamik tapersersorneqarnissamillu inunnut ataasiakkaanut neqeroorneq
Inunnut innarluutilinnut inunnullu innarluuteqalernissamut aarlerinartorsiortunut pisinnaasat ineriartortinnissaannut piffissami killilimmi inummut immikkut ikiuinissaq, isumassuinissaq imaluunniit tapersersuinissaq imaluunniit piffissami killilimmi inummut immikkut sungiusaanissaq ikiuinissarlu pillugit kommunalbestyrelsip aallartitsisinnaaneranut imaluunniit tapiissuteqarsinnaaneranut tapiissuteqartarnermut iliuusissamik nutaamik siunnersuuteqartoqarpoq.
Neqeroorut amerlanerpaamik qaammatinut 6-inut killiligaavoq, piumasarineqarporlu neqeroorut tigusisartup massakkut pisinnaasaqarneranik imaluunniit pisinnaasakinnerup ajorteriarnissaata pinaveersaartinnissaanik pitsanngortitsissasut.

2.2.14. Kommunini ulloq unnuarlu najugaqarfissatut neqeroorutit
Ulloq unnuarlu najugaqarfissatut neqeroorutit Naalakkersuisunit ingerlanneqartut saniatigut kommunini ulloq unnuarlu najugaqarfissatut neqeroorutinik pilersitsisinnaanissap akuerineqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Taamaalilluni nunagisap qanittuani najugaqarnissap eqqarsaatigineqarnissaa qulakkeerneqassammat. Tamakkiisumilli nalilersuinerit pisariaqartitsineq tunngavigalugu pitsaanerpaamik iliuuseqartoqarnissaanut pingaaruteqarput. Nunagisap qanittuani najugaqarnissaq inuup innarluutillip pisariaqartitai tunngavigalugit iliuuseqarnissamut tamakkiisumik nalilersuinerni eqqarsaatigineqartartunut arlaliusunut ilaavoq.

2.2.15. Nuunnissamut ikiorsiineq
Inuit innarluutillit 18-ileereersimasut nuunnissamut ikiorserneqarnissamut inatsisitigut allatigut periarfissaqanngitsut, Naalakkersuisunit Inatsisartut inatsisaat una naapertorlugu nuunnissamut ikiorserneqartalernissaat siunnersuutigineqarpoq.

2.2.16. Malitseqartitsineq
Inuusuttoq malunnartumik piffissamilu sivisuumi timikkut imaluunniit tarnikkut pisinnaasakinnerusoq imaluunnit nappaammik katsorsarneqarsinnaanngitsumik sivisuumillu atugassamik nappaatilik, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqartoq, 16-inik ukioqalerpat kommunalbestyrelsip pineqartup inersimasutut inuulernissaanut piareersaanermik aallartitsinissaata pisussaaffiulernissaa aalajangersakkami malittarisassiorneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Malitseqartitsinerup inuusuttup allat assigalugit nammineerluni inuuneqalernissamut tapersersuiffiginissaanut ikiutaanissaq siunertarineqarpoq. Malitseqartitsinerup tunniutinnginnerani kommune - inuusuttup peqataatinneratigut - inuusuttup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik immikkut nalilersuissaaq. Inuusuttup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera pingaaruteqarluinnartutut isigineqarsinnaappat malitseqartitsineq neqeroorutigineqassaaq.

2.2.17. Tikeraarluni angalasarnerit
Tikeraarluni angalanissanut periarfissaqarneq inatsisissatut siunnersuummi inummut innarluutilimmut pineqartumut apeqqusernagu pisinnaatitaaffinngussaaq. Inuit nunagisamik avataaniittut, nunagisaminnut atassuteqarnerminnik attassiinnarnissaannik ikiorneqarnissaat siunertaavoq. Nunagisaq aallaavimmigut illoqarfiusarpoq nunaqarfiusarluniluunniit inuup innarluutillip najugaqarfigisimasaa inuup nunagisap avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarfigilersimatinnagu.

Meeqqat innarluutillit nunagisamut ukiumut 2-riarlutik tikeraarsinnaatitaapput. Inersimasut innarluutillit nunagisamut ukiumut 1-eriarlutik tikeraarsinnaatitaapput. Taamaasilluni inersimasut innarluutillit assigiimmik pineqassapput, tassami inatsimmi atuuttumi inunnut innarluutilinnut 18-ileereernerup kingorna angerlarsimaffiup avataanut sivikinnerpaamik ukiuni 10-ni inissinneqarsimasunut ukioq allortarlugu taamaallaat 1-eriarlutik tikeraarsinnaatitaapput. Inunnut 18-24-nut ukiulinnut Kalaallit Nunaata avataanut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarallartunut ukiumut 2-riarluni tikeraarsinnaatitaanerat allanngussanngilaq.

Inummut innarluutilimmut qanigisaasup inuup innarluutillip najugaanut tikeraarluni angalasinnaanera periarfissaavoq. Qanigisaasut tikeraarluni angalanissamut periarfissaqarnerat inuup innarluutillip periarfissaqarneranut taarsiullugu angalaneruvoq. Qanigisaasup tikeraarluni angalanissamut neqeroorfiginissaani inuup innarluutillip tikeraarluni angalanissani ingerlassinnaassanngikkaa, inuullu tikeraarneqarnissamik kissaateqarsimanissaa, piumasaqaataavoq. Inummut innarluutilimmut qanigisaasut amerlanerpaamik 2-t tikeraarlutik angalanissaannut aningaasaliisoqarsinnaavoq.

2.2.18. Ulloq unnuarlu neqeroorutinut suliassaqarfimmi ineriartortoqarneranut nuna tamakkerlugu periusissiamik suliaqarnissaq

Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutinut suliassaqarfimmut periusissiamik nutaamik suliaqarnissamut periusissiamullu siusinnerusumut malitseqartitsisarnissamik ukioq allortarlugu suliaqarnissamut kiisalu periusissiap nuna tamakkerlugu ulloq unnuarlu neqeroorutit ilaanissaannut pisussaaffilerneqassasut siunnersuummi anguniarneqarpoq. Ulloq unnuarlu neqeroorutinut periusissiamik ingerlaavartumik suliaqarnissamut siunertaavoq, ulloq unnuarlu neqeroorutit suliaqarnerisa pitsaanerusumik pilersaarusiorneqarneranut aaqqissuunneqarneranullu peqataanissaq kiisalu suliassaqarfimmi maannakkut ajornartorsiutaasunut pisariaqartitsinermullu tunngatillugu eqqumaffiginninnerulernissap aamma annertunerusumik immikkut ilisimasaqarnerulernissap qulakkeernissaa.

2.2.19. Pisortat ataatsimoorussamik IT-kkut atortuata allaffissornikkut atorneqarnissaa

Inatsisartut inatsisaata matuma atornissaanut kommunit Naalakkersuisullu pisortani IT-qarnermut atortumik ataatsimoorussamik atuissapput, taamaaliornikkut suliat innarluutilinnut tunngasut suliarineqarneri tamaasa siunissami digitalikkut ingerlanneqartalissammata. Tamanna aqqutigalugu innarluutilinnut suliassaqarfimmut kommunini tamani aqutsinerni sulianik suliarinnittarnerup assigiinnerulernissaa anguneqassaaq sukkanerusumillu sulianik suliarinnittarnermut tunngaviliissalluni.

Pisortat ataatsimoorussamik IT-kkut atortuat, Get Organized, pilersinneqareerlunilu atortussanngortinneqareerpoq, taannalu meeqqanut app aamma ikiusarnernut najoqqutassaq “gluu”

atorlugit meeqqanut sulianik suliarinnittarnermut atorneqassaaq.

2.2.20. Misileraalluni aaqqissuussinerit
Naalakkersuisut tamanna pillugu kommunalbestyrelsimit inassuteqaat tunngavigalugu kommunini tapersersuinissat aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit pillugit misiligutitut aaqqissuussinernut akuersissuteqarsinnaassasut siunnersuutigineqarpoq, tamanna ima paasineqassaaq sammisassat killilimmik sivisussuseqartut pineqassasut.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutit
Siunnersuut manna – Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat atuuttoq assigalugu - Naalagaaffiit Peqatigiit FN-ip Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissutaanni tunngaveqarpoq. Tamannalu isumaqarpoq innuttaasunut innarluutilinnut pisinnaatitaaffiit suli pingaartinneqarmata, tamannalu pisortanut allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu sunniuteqarsinnaavoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut nutaanut aningaasaqarnikkut sunniutaasussanuinnaq naatsorsuisoqarnikuuvoq.
Inatsimmi siusinnerusukkut massakkullu atuuttumi aalajangersakkat naapertorlugit aningaasatigut sunniutissat kommuninut ataatsimut tapiissutit aqqutigalugit kommuninut nuunneqareernikuupput imaluunniit aningaasanut inatsimmi immikkoortinneqareernikuupput.

Aningaasaqarnermut sunniutaasussanut naatsorsuinerit ilarpassui missingersuinernik tunngaveqarput, aningaasartuutillu missingersorneqartut ilai suliassaqarfinnut eqqorneqartunut nuna tamakkerlugu paasissutissanik tutsuiginartunik amigaateqarnera pissutigalugu aningaasartuutit nalorninermut annertuumut atassuteqarput.

3.1. Inatsisartut inatsisaata piviusunngortinnissaanut aningaasartuutaanerusut
Inatsisartut inatsisaanut ilitsersuutinik amerlanerusunik suliaqartoqassaaq kiisalu kommunini sulianik suliarinnittartunut allanullu ulluinnarni inatsimmik atuisussanut, soorlu ulloq unnuarlu neqeroorutini forstanderit aamma utoqqarnik paaqqinniffiit, inatsit nutaaq pillugu pikkorissartitsisarnerit amerlanerusut ingerlanneqassapput. Pikkorissartitsisarnernik ingerlatsinissamut aningaasanut inatsimmit 2027-2028-mit katillugu 3,0 mio. kr.-nit immikkoortinneqarput.

3.2. Innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlatsisalerneq
Piffissami 2021-2023 meeqqanut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaannut atatillugu pisortat ataatsimoorussamik IT-kkut atortuat kommunini

tallimaasuni tamani pilersitsisoqarsimavoq. Iluamik taassagaanni IT-mut atortoq tassaavoq Get Organized (GO). Atortoq taanna - nutaannginnerusoq - Kommuneqarfik Sermersuumi ukiuni arlalinni atorneqareersimavoq. Pisortat ataatsimoorlutik IT-mut atortumi meeqqanut app-i kiisalu ikiuutissatut najoqqutassaq “gluu” ineriartortinneqarsimapput.

Innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaa innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup pitsaassusaanik qulakkeerinninniarnermi massakkut ajornartorsiutaasut ikiorsiiffiginissaannut malunnartumik pingaaruteqartussaavoq.

Innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaannut atatillugu IT-kkut aaqqiissutissani pioreersuni ineriartorteqqinneqarsinnaammata ilimagineqarpoq innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaa meeqqanut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaannut naleqqiullugu aningaasaqarnikkut sunniutissai annikinnerussasut, tassani kommunini tallimaasuni sisamat IT-mut atortumik Get Organized-imik (GO) pilersitsisimapput kiisalu kommunit tallimaasut tamaasa meeqqanut app-imik pilersitsisimapput.

Pisortat ataatsimoorlutik IT-mut atortuat atorlugu innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaannut piffissami 2027-2029-mi ingerlanneqarsinnaasoq naatsorsuutigineqarpoq, tamatumunnga aningaasartuutit 7,0 mio. kr.-niupput.

Sulianik suliarinninnermi IT-mut atortoq alla toqqarneqassagaluarpat, sulianik suliarinninnermi IT-mut atortumik ineriartortitsinissamut atulersitsinissamullu aningaasartuutit amerleriarnissaat naatsorsuutigineqassaaq.

3.3. Tapersersuinermut periarfissat arlallit

Inunnut innarluutilinnut tunngatillugu pisinnaasat ineriartortinnissaannut eqimattakkuutaarluni ikiuinissamut, isumassuinissamut, tapersersuinissamut, sungiusarnissamut ikiuinissamullu tapiissutit pineqartillugit suliniutigineqartoq inuit ataasiakkaat eqimattakkuutaarlutik neqeroorutinik tamakkuninnga pissarsisinnaanissaannik periarfissiissaaq. Neqeroorut tamanna inunnut innarluutilinnut immikkut atorneqareersimassappat eqimattakkuutaarluni tapersersuisarnerup allaffissornikkut nukissanik aningaasaqarnikkullu aningaasartuutinik ikinnerulersitsinissaa ilimagineqarpoq. Aningaasartuutinik tapersersuinissamut periarfissanut assigiinngitsunut arlalinnut agguataarneqarsimasunik kommunimiit kisitsisitigut paasissutissanik peqartoqanngilaq, taakku sipaarutaasinnaasunik eqqoqqissaartumik naatsorsuinissamut qajannaatsumik kisitsisitigut paasissutissanik tunngavissiisinnaapput. Ataasiakkaat ingerlanneqartarneri eqimattanngorlugit ataatsimoortinnerisigut sipaarutaasussaq 1,0 mio. kr.-ussasoq missiliutaavoq.

Inummik innarluutilimmik nammineq angerlarsimaffimmi qanigisamit paarsinissamut periarfissamut tunngatillugu, tamanna iliuusissaq nutaajuvoq, qanigisap akissarsiaqartinneranut aningaasartuutit annertusinerannik kinguneqartussaq, kisianni peqatigalugu tapersersortitut ikiortimut nalunaaquttap akunnerinik pisariaqartitsineq annikillisinneqassalluni taamaalillunilu kommunip tapersersortitut ikiorteqarnermut aningaasartuutai annikillissallutik. Taamaattumik nalilerneqarpoq, iliuusissamut atasumik kommunimut aningaasartuutaanerusut tassungalu atasumik sipaaruteqarneq imminnut naligiisissasut, taamaattumik iliuusissaq aningaasartuutaanngitsutut nalilerneqarluni.

Ulloq unnuarlu neqeroorutit kommunimit ingerlanneqartunik pilersitsinermut akuersinermullu periarfissanut tunngatillugu, tamanna kommunimut aningaasartuutaanerunissaanut kinguneqassanngilaq, inuit innarluutillit pisariaqartitaminnik naammassinnittumik tapersersorneqarmata, utoqqaat illuanni imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi Namminersorlutik Oqartussat ingerlataanni.

Ataatsimut isigalugu kommunimi ukiumut 1,0 mio. kr-inik sipaartoqassasoq siunnersuutip kingunerissagaa naatsorsuutaavoq.

3.4. Qanigisap inummik innarluutilimmik paarsinera

Siunnersuummi pineqarpoq, qanigisaq suliffeqarnermut attuumassuteqartoq, inummik innarluutilimmik paarsinissamik kissaateqartoq, angerlarsimaffimmi paarsinermut allatut aaqqiinissaq tassaappat angerlarsimaffiup avataani ulloq unnuarlu najugaqarneq imaluunniit isumassorneqarnermut pisariaqartitsineq piffissaq tamakkerlugu sulinertut assinguppat, kommunalbestyrelsimit atorfinitsinneqassasoq.

Qanigisap atorfinitsinneqarnissaa qaammatinut 6-inut tungaanut pisinnaavoq, inuup innarluutillip paarineqarnissaa siunertaralugu. Paarsinissamut piffissaq qaammatinik 3-nik sivitsorneqarsinnaavoq, immikkut ittumik pissutsit tamanna pisariaqartippassuk. Paarsineq qaammatinik tamakkerlugu immikkoortunut agguarneqarsinnaavoq. Suliffeqarfik, qanigisamut sulinngiffeqarnissamut akuersissuteqarsimasoq, isumaqatigiissuteqarfigalugu paarsineq piffissanut sivikinnerusunut agguarneqarsinnaavoq.

Nalilerneqarpoq siunnersuut ataatsimut isigalugu kommuninut aningaasartuutaanerulissanngitsoq, tassami qanigisap akissarsiaqarnera ilanngaatigineqassaaq aningaasartuutinut kommunip allanut atorneqarsinnaagaluartunut, soorlu ulloq unnuarlu neqeroorummut, utoqqarnut sullissivimmi imaluunniit tapersersorneqarnissamut nalunaaquttap akunnerinut, inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffimmini paarineqarsinnaaguni.

Taamaattorli inatsisissatut siunnersuummi matumani inuit pineqartut pillugit nuna tamakkerlugu atuuttumik aningaasartuutissat sipaarutaasussallu eqqortut Naalakkersuisunit missiliuutit paasissutissatigut tunngavissamik naammaginartumik eqqoqqissaartunillu pigineqanngillat.

3.5. Tikeraarluni angalanerit

Meeqqat innarluutillit angerlarsimaffiup avataanut ulloq unnuarlu neqeroorummi inissinneqartut allanngortinnagu ukiumut 2-nik tikeraarlutik angalasinnaatitaapput. Inersimasut innarluutillit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartut angerlarsimaffittut najugarisamut ukiumut ataasiarlutik tikeraarlutik angalasinnaatitaapput, inersimasulli 18-ileereerlutik ukiut 10-t sinnerlugit inissinneqarsimasut inatsit atuuttoq malillugu ukioq allortarlugu ataasiarlutik tikeraarlutik angalasinnaatitaallutik.

Assigiimmik pinnittoqartalissasoq siunnersuutigineqarpoq, taamaasilluni inersimasut innarluutillit tamarmik angerlarsimaffiup avataanut ulloq unnuarlu neqeroorummi inissinneqartut ukiumut ataasiarlutik tikeraarlutik angalasinnaatitaassammata. Taamaattoq inuusuttunut innarluutilinnut 18-24-inut ukiulinnut killeqartumik angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartunut ukiumut marloriarluni angalasinnaasoqassaaq.

Aningaasartuutaanerusussat siunnersuummi matumani aalajangersakkamut atassutillit ukiumut 4,0 mio. kr.-nut missiliorneqarput. Naatsorsuineq ilimagisanik tullinnguuttunik tunngaveqarpoq:

- Ullumikkut Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu inuit tamarmik ukioq allortarlugu tikeraarluni angalanissamut periarfissamik atuisartut, saniatigut ukiut tamaasa tikeraarluni angalanissamut periarfissamik atuisalernerat.
- Danmarkimiit saniatigut tikeraarluni angalanerni tamani ingiallortit marluk ilaasarnissaat, Kalaallit Nunaatalu iluani saniatigut angalanerit affaanni ingiallortit marluk ilaasarnissaat sinnerilu ataatsimik ingiallorteqarnissaat.
- Danmarkimiit saniatigut tikeraarluni angalanerit affai nerisassarsiutissanik pisalernissaat, affaalu akunnittarfimmiinnerat nerisaqarnerallu matussuserneqartarnissaat.

Ilimagisat taakku aallaavigalugit ukiumut tikeraarluni angalasinnaatitaanermut pisinnaatitaaffiup annertusineqarneranut ukiumut aningaasartuutissat missingerneqartut 3,658 mio. kr.-ninut naatsorsorneqarput. Pisinnaatitaaffiup atorluarneqarnera ilimagisamiit annertunerussappat, sinneruttut 0,342 mio. kr.-nit kommuninut iluaqutissatut sillimmataasinnaapput.

3.6. Pinaveersaartitsinermik suliniutinik aallartitsinermut atatillugu kommunit aningaasartuuteqarneruneratt

Siunnersuummi kommunalbestyrelse suliniummik piareersaassaaq, tassani inunnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut kommunip nalinginnaasumik pinaveersaartitsiffiusumillu sulinerata aamma anguniagaqarfiusumik suliniuteqarnerata akornanni

ataqatigiittoqarnissaa qulakkeerneqassalluni. Siunnersuummi kommunalbestyrelse ujartuilluni sulinermi ilaquttanut pisariaqartitsisutut ilimagineqartunut kikkunnulluunniit siunnersuisarnermik neqeruussalluni pisussaaffeqarpoq. Siunnersuisarneq pillugu neqeroorneq aamma angajoqqaanngortussanut ilaassaaq. Pinaveersaartitsinermik suliniutini siunnersortimik ikiorneqartarneq, attaveqatigiittartut oqaloqatigiittartulluunniit, ilaqutariinnut pilersaarusiortarneq pillugu siunnersuinerit kiisalu suliniutit allat inuup innarluutillip taassumaluunniit ilaqutaasa ajornartorsiutaannik pinaveersaartitsiffiusunik siunertallit ilaasinnaapput.

Siunnersuineq pillugu neqeroorutip isumaginissaanut sulisoqarnikkut akunnerit kommunimut aningaasartuuteqarnerussasoq siunnersuutip malitsigissagaa nalilerneqarpoq. Ilimagineqarpoq ukioq naallugu sulisut kommuninut 5-inut agguataarlugit isumaginninnermut siunnersortit 4-t missaanni pisariaqartinneqassasut, ukiumut aningaasartuutini 2,0 mio. kr.-nut naapertuupput.

3.7. Inatsisartut inatsisaannik aqutsinermut kommunimi aningaasartuutit

Inatsisit pisariunerulersimaneranut kiisalu sullissisarnerup sivisussusaat eqqortumillu sullissisarneq pillugit NIIK-miit Tilioq-miillu ernumassutinut kommunit ernumassuteqarlutik nalunaaruteqarsimanerannut tusarniaanermut akissutigineqartut tunuliaqutaralugit kommuninut ukiumut 2,8 mio. kr.-ninik immikkoortitsisoqarpoq, taakku aningaasat ukiumut kommuninut 5-inut agguataarlugit isumaginninnermut siunnersortinut 5,5-it missaannut naapertuupput.

Inatsisartut inatsisaannik kommunip aqutsinera pitsaanerulersinniarlugu aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq, taamaasilluni piffissaliussat inatsisissatut siunnersuummi aalajangersarneqartut iluanni sulianik suliarinnittarneq sukkasooq eqqortorlu qulakkeerneqarsinnaammat kiisalu inunnut ataasiakkaanut isumaginninnikkut perorsaasumit tapersersuisarnermik kommunit aallartitsisinnaanissaannut periarfissaat pitsaanerulersinneqassammata.

Kommunit inatsimmik aqutsinerannut aningaasat aalajangersimasut immikkoortinneqarsimasut saniatigut aammattaaq siunnersuutikkut aningaasat arlallit innarluutilinnut suliassaqarfimmi sulianik suliarinnittarnerup pitsaanerulersinnissaanut atorneqartussat immikkoortinneqarput, matumani kommunini sulianik suliarinnittartunut allanullu ulluinnarni inatsimmik atuisartussanut inatsit nutaaq pillugu oqartussaaffigisaanik pikkorissaanissamut 2027-2028-mit 3,0 mio. kr.-nit (takuuk 3.1.).

Tamatuma saniatigut Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat pillugu ilitsersuinermik atortussamik suliaqartoqassaaq, tamatuma inatsisip piviusunngortinnissaanut

aamma sulianik suliarinnittartut inatsisip aqunneranut tunngatillugu ulluinnarni sulinerannut oqinnerulersitsissaaq.

Aningaasartuutaanerusut mio. kr.	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Inatsisartut inatsisaannik atulersitsinermut, pikkorissartitsinernut allanullu aningaasartuutaanerusut (aningaasanut inatsimmi aningaasat immikkoortinneqassapput)	2,0	1,0		
Innarluutilinnut sulianik suliarinnittarnerup digitalikkut ingerlanneqartalernissaa (aningaasanut inatsimmi aningaasat immikkoortinneqassapput)	3,0	3,0	1,0	
Tapersersuisarnissamut periarfissat amerlanerit (kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini aningaasat immikkoortinneqassapput)	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Qanigisaasunik paarsisarneq (kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini aningaasat immikkoortinneqassapput)	0,0	0,0	0,0	0,0
Tikeraarluni angalanerit (kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini aningaasat immikkoortinneqassapput)	4,0	4,0	4,0	4,0
Pinaveersaartitsinermik suliniutinut atatillugu kommunimi aningaasartuutaanerusussat	2,0	2,0	2,0	2,0

(kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini aningaasat immikkoortinneqassapput)				
Inatsisartut inatsisaannik aqutsinermut kommunimi aningaasartuutit (kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini aningaasat immikkoortinneqassapput)	2,8	2,8	2,8	2,8
Katillugit	12,8	11,8	8,8	7,8
Kommunit aningaasartuutiginerusaannut immikkoortinneqartut	*7,8*	*7,8*	*7,8*	*7,8*

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Qanigisaasumut innarluutilimmut paarsisarnissamut periarfissat kiisalu nammineq angerlarsimaffigisami isumassuinissap isumaginissaanut ineqarnermut tapiissuteqarnissamut periarfissat qanoq atorneqartiginerat apeqqutaalluni sulisitsisunut sunniuteqartussaassaaq. Qanigisaasumut paarsisarnissamut periarfissaq inuussutissarsiortunut pitsaasumik sunniuteqartussaassaaq, tassani innuttaasunut tamanut iluaqutaasussatut, ilaatigut inuussutissarsiornikkut ilaqutariinnut aningaasaqarnikkut patajaassuseqarneq qulakkeerneqassammat.

Taamatuttaaq siunnersuutigineqarpoq atorfinitsitsinissamut piumasaqaatit, pisortamik, sulisunik, tapersersortimik, ikiortimik il.il. atorfinitsitsinissaq sioqqullugu aalajangersarneqassasut, tamannalu qulakkeerinnissaaq inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiisa isumannaatsumillu inissisimaffiisa. Tamanna aamma iluaqutaassaaq inuit innarluutillit suliffeqalernissamut periarfissaasa annertusarneqarnissaannut, piffissami inuussutissarsiortut sulisussanik pisariaqartitsineranni. Aappaatigut qanigisaasumik paarsisarnissamut siunnersuut sulisinnaasut akornanni sulisussanik ilinniarsimasunik tigooraanissamut iluaqusiissaaq, tassani assersuutigalugu suliffeqarfimmi namminersortumi atorfinitsitsinatik taakkua inuit qanigisanik paarsisutut kommuniniit atorfinitsinneqarnerisigut.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut sunniutaasussat
Avatangiisinut pinngortitamullu sunniutissaqarnavianngilaq, inuilli peqqinnissaannut pitsaasunik sunniuteqartussaassaaq, matumani inuk innarluutilik pisinnaatitaaffinnik periarfissanillu pineqartut inuunermikkut atugarisaannik pitsanngortitsisumik tunineqarsimatillugu.

6. Innuttaasunut kingunerisassat
Siunnersuutip FN-ip Inuit Innarluutillit pillugit Pisinnaatitaaffiit pillugit Isumaqatigiissutaani artikelit 1-10, 12-13 kiisalu 16-31 tamakkerlugit imaluunniit ilaannakortumik atuutsinneqalersippai.
Siunnersuutip isumaqatigiissut tamakkiisumik atuutilersissinnaanngilaa, isumaqatigiissummi suliassaqarfiit isumaginninnermi malittarisassaqarnikkut maleruagassiuunneqartunut ilanngunneqanngitsut aamma ilaatinneqarmata. Assersuutigalugu isumaqatigiissummi ilinniartitaaneq, peqqissutsimut, sulinermut aamma suliffeqarnermut tunngasut pillugit immikkoortut ilaatinneqarput, taakkulu isumaginninnermi inatsisitigut maleruagassiuunneqartunut ilaanngillat. Aammattaaq isumaqatigiissummi eqqartuussiveqarnermut tunngasuni immikkoortut Kalaallit Nunaannit suli tiguneqarsimanngitsut ilaatinneqarput.
Siunnersuut inunnut innarluutilinnut taakkualu qanigisaannut pitsaaqutissanik kinguneqartussaavoq, tassami siunnersuummi inunnut innarluutilinnut taakkualu qanigisaannut pisinnaatitaaffiit amerlanerit annertusisallu pigineqalersussaammata.

7. Kingunerisassat pingaarnerit allat
Immikkoortoq 6. Takuuk. Siunnersuut pingaarnernik kingunerisassaqanngilaq .

8. Pisortanik aamma kattuffinnik il.il. tusarniaaneq
Siunnersuut piffissami 23.03. – 23.04. 2026 tusarniaassutigineqarnikuuvoq.
Aammattaaq siunnersuut Naalakkersuisut tusarniaasarfianni tamanut saqqummiunneqarnikuuvoq.

Tusarniaanermut akissuteqaatit tiguneqartut suliarineqarnerat ilanngussaq 1-imiittoq takuuk.
Tusarniaanermut akissutigineqartut oqaaseqaatinik ilaqartut oqaatsit atorneqartut allanngortinnagit oqaatigeqqinneqarput, siunnersuummullu ilanngussami 1-imi pisariaqartitsineq naapertorlugu oqaaseqarfigineqarlutik. Tusarniaanermut akissutigineqartunut oqaaseqaatit equngasumik allanneqarput.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Aalajangersakkami Inatsisartut inatsisaata siunertaa pingaarneq siunertaalu allaatigineqarput.

Imm. 1-imut
Inuk innarluutilik inuit pisinnaatitaaffii aamma tunngaviusumik kiffaanngissuseqarnermut pisinnaatitaaffii tamarmik allat naligalugit tamakkiisumik pisinnaatitaaffeqarpoq, tamatuminngalu Inatsisartut inatsisaat manna qulakkeerinneqataassaaq. Aalajangersagaq Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissutaanni artikeli 1-imi siunertamut isiginneriaatsimik aallaaveqarpoq. Inatsisartut inatsisaatigut kissaatigineqarpoq inunnut innarluutilinnut isumaginninnermut suliassaqarfiup aammali immikkoortut allat iluanni, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuinikkut, inuit pisinnaatitaaffiinik piviusunngortitsinissaq.

Aalajangersagaq Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinissamut tapersersuinermillu suliarinninnermut atatillugu annikitsumik isiginninnermut aamma isumaginninnermut suliassaqarfimmi oqartussat allat suliaqarnerannut atatillugu siammasinnerusumik isiginninnermut isumaqarpoq. Inatsisartut inatsisaat malillugu inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut pisariaqartitat tunngaviusut matussuserneqarnissaat siunertaavoq, assersuutigalugu inuit innarluutillit eqqiluitsuunissaannik imaluunniit nerisaqarnissaannik qulakkeerinninnerit. Taamatut ataqatigiinnerni pingaaruteqarpoq, tunngaviusumik pisariaqartitanut tamakkununnga tapersersuisoqarnissaanut kommunip aalajangiinerani sulisullu tapersersuineranni, inuup pisinnaatitaaffii ukkatarineqassasut. Tamanna ilaatigut tapersersuineq sorleq neqeroorutigineqassasoq aamma tapersersuineq qanoq naammassineqassasoq pillugu inummik peqataatitsinikkut ersersinneqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut aalajangersakkatut siunnersuutip oqartussat tapersersuinerup inuup tunngaviusumik pisariaqartitai kisiisa matussuserneqarnissaannik qulakkeerinniinnarnatik, kisianni tapersersuinerup assersuutigalugu inuup inuiaqatigiinni inuunermut politikikkullu inuunermut peqataasinnaatitaaneranik aamma qulakkeerinnissaaq. Oqartussat isumaginninnermut suliassaqarfimmi ingerlatsinerannut tunngatillugu annertunerusumik isiginneriaaseqarluni, aalajangersakkap siunnersuutigineqartup oqartussat inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiisa sutigut tamatigut qulakkeerneqarnissaat pillugu pisussaaffilerpai.

Aalajangersakkap inuit pisinnaatitaaffiinut aamma kiffaanngissuseqarnissamut tunngaviusumik pisinnaatitaaffiinut innersuussuteqarnerani innarluutillit pillugit Isumaqatigiissummi pisinnaatitaaffiit illersorneqartut pingaarnertut sammivigineqarpoq. Taakkunani immikkut pingaarutilittut taaneqarsinnaapput:

- Assigiinngisitsinnginnissaq
- Periarfissat naligiit
- Tikikkuminassuseq
- Meeqqat innarluutillit ineriartornissamut periarfissaannik ataqqinninneq kiisalu namminneq kinaassutsiminnik attassiinnarnissamut pisinnaatitaaffiinik ataqqinninneq
- Atornerlunneqanngitsumik, nakuuserfigineqanngitsumik atornerluinnginnissamullu illersorneqarneq
- Timikkut tarnikkullu nammineersinnaanermut ataqqinninnissamut pisinnaatitaaffik
- Nammineq inuuneqarnissamut inuiaqatigiinnilu peqataanissamut pisinnaatitaaffik
- Inuup angalasinnaanera
- Killiliiffigineqanngitsumik oqarsinnaatitaaneq namminerisamillu isumaqarsinnaatitaaneq
- Namminerisamik inuuneqarnermut ataqqinninneq
- Angerlarsimaffimmut ilaquttanullu ataqqinninneq
- Piorsarsimassutsikkut inuunermut peqataasinnaatitaaneq

Aalajangersagaq Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissummi pisinnaatitaaffinnut killilerneqanngilaq, kisianni inunnut pisinnaatitaaffinnik aamma kiffaanngissuseqarnermut tunngaviusumik pisinnaatitaaffinnik isumaqatigiissutit allat malillugit Kalaallit Nunaannut atuuttunik imaqarluni, tassunga ilanngullugit pingaartumik Den Europæiske Menneskerettighedskonventionen (EMRK), Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut, pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilerneranut peqqussut nr. 814, 18. september 2001-imeersoq.

Qulaani taaneqartut nangillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu, inuup inuttut pisinnaatitaaffii aamma kiffaanngissuseqarnermut tunngaviusumik pisinnaatitaaffii ataqqillugit, tapersersuisoqassaaq. Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinissaq pillugu oqartussat aalajangiinissaannut aamma aalajangiinerup pinissaata tungaanut oqartussat sullissinerannut aalajangersagaq pingaaruteqarpoq. Taamaalillutik oqartussat inuk innarluutilik nammineq inuunini pillugu aalajangiinernut inuit innarluutillit peqataatinneqarnissaat ilaatigut qulakkiissavaat, aamma inuup attaveqaqatigiinnissamut piviusumik periarfissaanik peqataatitsinissaq qulakkiissallugu.

Imm. 2-mut
Tamakkiisumik naliliinissaq isumaqarpoq, oqartussat inummut innarluutilimmuinnaq tunngassuteqanngitsunik isiginninnernik isummersussasut. Assersuutigalugu inuttut ajornartorsiutit, inuup ilinniagaqarnermik sorlermik aallartitsinera imaluunniit aallartitserusunnera, inuup suliffeqarniarnikkut killiffia kiisalu isiginninnerit aamma peqqissutsikkut killiffia taaneqarsinnaallutik.

Aalajangersagaq oqartussat piviusumik ingerlatsinerannut pingaaruteqarpoq. Inatsisartut inatsisaat malillugu siunnersuinerup, ilitsersuinerup tapersersuinerullu naammassineqarnernissaannut atuuppoq. Inuup pisinnaatitaaffii ataqqillugit tigussaasumik tapersersuisoqarnissaa oqartussat ukkatarissavaat. Tapersersuinerup aaqqissuunnissaanut innuttaasumik peqataatitsinikkut ilaatigut tigussaasumik ersersitsinerusinnaavoq, aamma tapersersuinermut atatillugu pissaanermik pisariaqartumik atuinissaq pinngitsoortinniarneqarluni.

Suliniuteqarnermut suna siunertaanersoq anguniakkallu anguneqarnissaannut kiffartuussinerit sorliussanersut pillugit isummersornermut innuttaasup peqataatinneqarnissaa pingaaruteqarpoq. Siunnerfik tassaavoq ikiuinissamik aaqqissuussinikkut sullinniakkanut pissutsit immikkorluinnaq ittut pingaartumik iluaqusernissaat. Minnerunngitsumik ikiuineq immikkoortunit allanit ikiorsiissutigineqartunut ataqatigiissarneqartariaqarpoq, soorlu ilinniartitaanermut peqqinnissamullu immikkoortumi kiisalu ilaqutariit namminerlu attaveqaatit aqqutigalugit.

Kommunalbestyrelsip isumaginninnermut inatsisini nassaassaasuni periarfissat tamaasa malillugit qinnuteqaatit apeqqutillu nalilersussavai, kommunalbestyrelsip oqartussani allani imaluunnit inatsisit allat malillugit ikiorneqarnissaq pillugu qinnuteqartoqarsinnaanersoq ilanngullugu eqqumaffigisussaallugu. Taamaalilluni inatsimmi siunertaasoq pisinnaatitaaffik atuuttoq erseqqissarneqassaaq, tassaasoq innuttaasunut timikkut tarnikkulluunniit piginnaasakinnerusunut tapersersuinissamut siunertap, inuit ataasiakkaat pisariaqartitaannik innuttaasup ataqatigiittumik tamanullu isiginnittumik suliniuteqarfiginissaata qulakkeerneqassaa.

Nr. 1-imut
Siunertaq siulleq tassaavoq innarluuteqarnerup kinguneranik inuit innarluutillit ajornartorsiutaannik ikiorsiiviginiarlugit siunnersuinermik tapersersuinermillu neqeroorfigineqarnissaat. Taaguutit siunnersuineq tapersersuinerlu annertusillugit paasineqassapput, taamaalilluni pitsaaliuisitsisumik ilanngullugu siunnersuisoqarsinnaalluni tapersersuisoqarsinnaallunilu.

Nr. 2-mut
Aalajangersakkap matuma inuit ataasiakkaat unammilligassaasa ajorseriarnissaat pitsaaliorniarlugit siusissukkut ataqatigiittumik suliniuteqarnerup aaqqissuussinissamut ingerlatsivik pisussaaffilerpaa. Tamanna ilaatigut ingerlatsiviit, oqartussat aamma suliffeqarfiit akornanni suleqatigiinnermik ataqatigiissaarinermillu ilanngutititsisinnaavoq. Assersuutigalugu ataqatigiissaarinermut peqqinnissaqarfik atuarfeqarfillu ilanngutitinneqarsinnaapput.

Nr. 3-mut
Aalajangersakkap inuup innarluutillip allat naligalugit nammineerluni inuuneqarnissamut suliniuteqarfiginissaa tapersersorneqarnissaalu qulakkiissavai. Inuup pineqartup nukissaasa

attatiinnarneqarnissaat kiisalu inuit ataasiakkaat inooqataanermi, inuttut piginnaasaannik timikkullu piginnaasaannik pitsanngorsarneqarnissaannik ikorfartuissaaq.

Nr. 4-mut
Aalajangersakkap inuttut inuunermi inuulluataarnissamut suliniuteqarnissaq tapersersuinissarlu qulakkiissavai, tassani sammisassaqartitsinermut neqeroorutit, piumassuseqalersitsineq katerisimaarnissamullu peqataarusunnerit aqqutigalugit. Tapersersuinerup inuup eqqortumik sullinneqarnissaa kiisalu isumassorneqarnissaa paaqqutarineqarnissaalu aamma qulakkiissavai. Taamaalilluni aalajangersagaq inuit innarluutillit piorsarsimassutsikkut pisuni, sukisaarsarnermut neqeroorutini, sunngiffimmi sammisassaqartitsinermi timersornermilu innuttaasut allat naligalugit peqataanissaannut pisinnaatitaaffimmik akuersaarnissaq pillugu Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissutaanni artikeli 30-mut ataqatigiissillugu isigineqassaaq.

Innuttaasup piginnaasakinnerunera ima annertutigisoq, inuit immikkut tapersersorneqarnatik aamma immikkut najugaqarfissatut neqeroorfigineqarnatik nammineerlutik inuuneqarnissaminnut nukissaqarnavianngitsut paasineqarpata, isumassuineq, katsorsartinneq paaqqutarineqarnerlu pingaarnertut siunertaassapput, tamatumalu saniatigut inuit ataasiakkaat inuttut atugarisaasa pitsanngorsarnissaannut tapersersuineq, soorlu katerisimaarneq allanillu sammisassaqartitsineq pillugit neqeroornerit aqqutigalugit.

Nr. 5-imut
Inuit innarluutillit inuiaqatigiinni naligiimmik periarfissaqarnissaasa aamma innarluuteqarneq pissutigalugu assigiinngisitsinerup akerlilerneqarnissaa taamaaliornikkullu sapinngisamik inuiaqatigiinni tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataanissaasa akulerutsinneqarnissaasalu qulakkeerneqarnissaat aalajangersakkami siunertaavoq.

Taamaalilluni Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinerup inuup innarluutillip sapinngisamik ulluinnarni nalinginnaasunik suliaqarsinnaanera inuiaqatigiinnilu nalinginnaasunik sammisassanut peqataasinnaanera ilaatigut qulakkeerneqassapput.

Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tamakkiisumik neqerooruteqarnerup saniatigut najugaqarfissatut neqeroorutaasinnaasut inuit ataasiakkaat inuulluarnissamut ineriartornissamullu periarfissaat tapersersorneqassapput, aamma inummik ikiorneqarnerisa, isumassorneqarnerisa paaqqutarineqarnerisalu saniatigut immikkut perorsaanikkut ikiorteqarnissaq, sungiusarnermut periarfissaqarnissaq, katsorsarneqarnissarlu ilaatinneqarlutik.

Nr. 6-imut

Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinermi inuit ataasiakkaat suliffissaqartinneqarnissamut periarfissaasa siuarsarneqarnissaat siunertaavoq. Qanoq tapersersuinissaq, sorlermik tapersersuinissaq aamma tapersersuinerup aaqqissuunneqarnissaa pillugit aalajangiinermi mianerinninneq taanna pingaartinneqassaaq. Taamatut siunertaqarneq assersuutigalugu atortorissaarutit ikiuutaasut sorliit tapiiffigineqarsinnaanerannut sunniuteqarsinnaavoq. Innuttaasut suliffeqalernissaat suliffeqarnermullu attaveqaannarnissaat ilaatigut siunertaralugit, oqartussat innuttaasumut tamanut isiginnittumik, ataqatigiittumik ataqatigiissaakkamillu suliniuteqarfiginissaanut pisussaaffeqarmata maluginiarneqarnissaa pingaaruteqarpoq. Tassunga atatillugu oqartussat inatsisinut allanut ataqatigiissaarinissap qulakkeerinissaat attuumassuteqarpoq, taamaalilluni Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuineq siunertamut sunniuteqarluarnerpaamik iluaqutaasinnaaniassammat. Aalajangersakkap taassuma ilaa, inuit innarluutillit, suliffeqarnermi inunnik innarluutilinnik akuunerulersitsisumik pissarsiarineqarsinnaasumillu, suliffissaqartinneqarnikkut, inuunerup ingerlannissaanut aningaasarsiorsinnaatitaanermut pisinnaatitaaffeqarnerisa akuersaarneqarnerat pillugu Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissutaanni artikeli 27-mi allaqqasut eqqarsaatigalugit ilanngullugu isiginiarneqassaaq. Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuineq Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissutaanni artikeli 27 malillugu pisinnaatitaaffiup piviusunngortinniarnissaanut peqataasinnaavoq, soorlu atortorissaarutinik ikiuutaasunik tapiisoqarnikkut, inuup innarluutillip sulileranut ikiuutaasinnaasoq imaluunniit qamutinut motoorilinnut tapiisoqarnikkut, taamaalilluni inuup angerlarsimaffiup ilinniarfiullu imaluunniit suliffiup akornanni uteqattaarsinnaanera periarfissaalertillugu.

Nr. 7-imut
Aalajangersakkami matumani tamanut isiginnilluni neqeroorsinnaanermut pisinnaatitaaffiup qulakkeernissaa siunertaavoq, pineqartut nammineq angerlarsimaffimminni najugaqarnissaminnut immikkut pisariaqartitaannut naleqqussagaassalluni.

§ 2-mut

Aalajangersakkami matumani siunnersuummi taagueriaatsinut atorneqartunut paasinninnerup oqinnerulernissaa siunertaavoq.

Nr. 1-imut
Inatsisartut inatsisaanni sullinniarneqartut tassaapput inuit innarluutillit. Tamanna ima paasineqassaaq inuit piffissami sivisuumi timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut piginnaasakinnerusut, aporfiillu assigiinngitsut sunniivigeqatigiinnerisigut, allat naligalugit inuiaqatigiinni tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataanissaannut akornuserneqartut. Sullinniakkanik killiliisoqarnera Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutillit pillugit

Isumaqatigiissutaanni artikeli 1-imi allaqqasut assigaat. Taamaalilluni inuup innarluutaa avatangiisini akimmiffiit nalaanneranni pisartoq aalajangersakkap kinguneraa. Peqatigalugu tamanna isumaqarpoq, innarluuteqarnermik paasinnittarneq allanngorartuummat aamma inuiaqatigiinni ineriartorneq peqatigalugu allanngoriartortussaammat.

Inatsisartut inatsisaanni sullinniakkanik killiliinikkut inuup ulluinnarni inuunermini periarfissaata isigineqarnerani, allanut sanilliullugu inuup piginnaasai annikillinersut - piginnaasakinnerunersoq - taamaalilluni ukkatarineqassaaq, tassunga ilanngullugu inuiaqatigiinni inooqataaneq. Inuup innarluutillip qanoq annertutigisumik piginnaasakinnerunera apeqqutaatinneqanngilaq.

Innarluuteqarneq piffissami sivisuumi timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut piginnaasakinnerunermik pissuteqarsinnaavoq. Timikkut innarluutinut ilaatigut assersuutaapput qamutinik kaassuartakkanik atuisut, inuit pitsorluttut aamma inuit avatiminnik ataatsimik arlalinnilluunniit amigaatillit. Tarnikkut piginnaasakinneruneq assersuutigalugu piffissami sivisuumi uteqattaartumik isumatsassimangaarnermik, annilaanganermik nappaateqarnermik imaluunniit skizofreniimik nappaateqarnermik pissuteqarsinnaavoq. Eqqarsartaatsikkut piginnaasakinnerunermut assersuutissaapput inuit ineriartornermikkut kinguarsimasut, tassunga ilamnngullugu Down's syndromillit. Malussarissutsikkut piginnaasakinnerusunut assersuutitut tikkuarneqarsinnaapput tappiitsuuneq, isigiarsuttuuneq, tutsarluttuuneq, tusilarneq, tusilartuullunilu tappiitsuuneq aamma malugisaatikkut ajornartorsiuteqarneq, assersuutigalugu qaratsakkut ajoquserneq pissutigalugu malugisaatikkut ajornartorsiuteqarneq.

Nr. 2-mut
Illersuisoq: inunnik innarluutilinnik illersuisoq, taannaavorlu inuk isumaginninnermut aamma inunnut innarluutilinnut suliassaqarfinni ilisimasaqarluartoq misilittagaqartorlu aamma Naalakkersuisut illersuisutut pikkorissaanermik neqeroorutaannik naammassinnittoq. Illersuisutut atuuffiup imarisai ilisimalissallugit pingaaruteqarpoq, illersuisup misilittagarisinnaasai piginnaasarisinnaasaaluunniit apeqqutaatinnagit.

Nr. 3-mut
Najugaqarfissatut neqeroorut najugaqaqatigiiffiit, najugaqarfiit illersugaasut aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit pillugit ataatsimoorussamik taaguutaavoq.

Nr. 4-mut
Najugaqaqatigiiffissatut neqeroorut inunnut innarluutilinnut, nammineq najugaqarnissamut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerat annertuallaartunut najugaqarfissatut neqeroorutaavoq. Tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsineq ulluunerani naammassineqarsinnaavoq.

Nr. 5-imut
Ulloq unnuarlu neqeroorut matoqqasoq tassaavoq ulloq unnuarlu neqeroorut imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi immikkoortortaq, matut silarliit igalaallu parnaaqqajuarnissaannut akuersissuteqartoq. Ulloq unnuarlu neqeroorutinut matoqqasunut sullinniakkat tassaapput inuit innarluutillit pinerluttulerinermut inatsimmik unioqqutitsisutut inatsit nr. 306, 30. april 2008-meersumi, Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermi, peqqussutitigut nr. 746, 1. juli 2019-imeersukkut atuutilersinneqartumi, Inatsitigut nr. 1766, 29. december 2025-meersukkut kingullermik allanngortinneqartumi (tamatuma kingorna Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermi inatsit), pasisaasut imaluunniit eqqartuussaasut, aamma inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissinneqarnissaa pillugu eqqartuussiviup aalajangiiffigisaa.

Nr. 6-imut
Nunagisaq aallaaviatigut tassaavoq illoqarfik imaluunniit nunaqarfik kommunimi angerlarsimaffik, inuup innarluutillip angerlarsimaffia. Amerlanertigut sumiiffik, angajoqqaatut oqartussat imaluunniit qanigisat allat najugaqarfigisaat, aamma inuup innarluutillip inunngorfia. Taamaalilluni nunagisaq tassaavoq sumiiffik aalajangersimasoq. Nunagisaq aamma tassaasinnaavoq, inuup innarluutillip namminerminut angerlarsimaffittut misigisartagaa. Tamanna sumiiffik alla aalajangersimasoq, qanigisat nuuffigisimasaat, imaluunniit tassani akisussaasup najugaqarfigisaa.

Nr. 7-imut
Malitseqartitsineq: inuusuttut 18-iniit 23-nut ukiullit inersimasunngornissaminnut kiisalu nammineerlutik inuuneqarnissaminnut piareersarnissaat ilaavoq, tassunga ilanngullugit inuusuttup ineriartornissaanut atugarissaarnissaanullu, ilinniagaqarnissaanut, suliffeqalernissaanut allatullu pissutsinut attuumassutilinnut tapersersuiffiginissaata ukkatarinissai, tassunga ilanngullugu nammineerluni inissamik pissarsiaqarnissaanut. Inuusuttunut innarluutilinnut oqartussaassuseqalernissaq taamaalillunilu inersimasutut inuunermi pissutsit nammineq atukkat akisussaaffigilerlugit immikkut unamminarsinnaavoq. Assersuutigalugu inuusuttut eqqarsartaatsimikkut innarluutillit oqartussanik attaveqaqatigiinnissaminnut, initaarnissaminnut il. il. ajornakusoortitsillutik misigisinnaasarpaat. Unammilligassarpassuit isumaginissaannut inuusuttoq tapersersorniarlugu malitseqartitsineq aallartinneqarsinnaavoq.

Nr. 8-mut
Kinguaassiuutitigut innarliineq: Kinguaassiuutinut tunngasumik iliuuseq, peqataasut ilaata ukiuminut imaluunniit eqqarsartaatsimigut piginnaasatigut inissisimaffimmigut kingunerisassat paasilluarsinnaanngippagit aamma nalilersorsinnaanngippagit, taamaattumillu akuersisinnaanani. Kinguaassiuutitigut innarliinermi eqqugaasumut timitalimmik timikkuunngitsumillu attaveqarnermut ilaasinnaapput.

Timitalimmik innarliinernut assersuutit:
- Innarliisoq eqqugaasup kinguaassiuutaatigut attuualaarinnittoq.
- Innarliisoq eqqugaasup timaata ilaanik attuualaarinnittoq, soorlu iviangiatigut.
- Eqqugaasup innarliisup kinguaassiuutaatigut attuualaarinneqqullugu pinngitsaalineqartoq.
- Eqqugaasoq atoqatigiinnissamut pinngitsaalineqartoq.

Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Timikkuunngitsoq innarliinermut assersuutit:
- Innarliisoq eqqugaasumut nalikkaaminik takoqqusaartoq.
- Eqqugaasoq atisaajaqqullugu pinngitsaalineqartoq.
- Eqqugaasoq atoqatigiinnermut tunngasunik assilissanik isiginnaaqqullugu pinngitsaalineqartoq.
- Eqqugaasumut kinguaassiuutinut qaninniarneq, soorlu eqqugaasup kissaatiginngisaanik oqaatsitigut kinguaassiuutinut qaninniarnerit.

Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Nr. 9-mut
Akuersineq: piumasaqarnermik kajumissutsimik, ilisimatinneqarnermik immikkuullarissumillu ersersitsineq, inuup iliuuseqarneq aalajangersimasoq akuersaarlugu.
Siunnersuummi § 15, imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq, innuttaasoq ilisimatinneqareerluni akuersinngippat, taassumunngalu angajoqqaatut oqartussanit imaluunniit akisussaasumit akuersineq ajornarpat, inatsit malillugu qinnuteqaatinik suliarinninnissamut kommuni paasissutissanik pissarsiniarsinnaasoq.
Tamatuma saniatigut §§ 23, 26, 45, 57, 61, 64, 69, 72 aamma 73 akuersineq pillugu aalajangersakkanik imaqarput.

§ 3-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkap oqaasertaani inuit innarluutillit tamarmik, ukiui apeqqutaatinnagit, aamma Kalaallit Nunaanni najugallit tapersersorneqarsinnaapput. Aalajangersakkami matumani inuit ukiumikkut imaluunniit timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut piginnaasakinnerusut aamma ilaatinneqarput. Aalajangersakkami matumani inuit innarluutillit utoqqaat angerlarsimaffianni najugaqartut siunnersuummut ilaatinneqarnerat erseqqissarneqarpoq. Erseqqissaanermut inuit utoqqalinersiaqalernissamut ukioriitat killiliiffigineqarnerannut inuuttut aamma ilaatinneqarput. Siunnersuummi inuit tamarmik ukiui apeqqutaatinnagit ilaatinneqarput.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, imm. 1 malillugu Kalaallit Nunaanni najugaqartussaatitaaneq pillugu piumasaqaat saneqqunneqarsinnaasoq, piumasaqaatit tulliuttut tamarmik naammassineqarpata:
1) Inuk innarluutilik pineqassaaq.
2) Inuk Kalaallit Nunaata avataanut inissinneqarsimassaaq. Kalaallit Nunaata avataanut inissiineq nunatsinni isumaginninnermut oqartussat aalajangiineratigut pissaaq.
3) Inissiinissaq sioqqullugu aalajangiineq Naalakkersuisut akuersissutigissavaat.

Kapitali 7-imi Kalaallit Nunaata avataanut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissaq pillugu aalajangersakkat, eqimattanut innarluutertik pissutigalugu tamatumalu kingunerisaanik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut, Kalaallit Nunaata avataani najugaqarnissamik neqerooruteqarnerup aamma atorneqarnissaa aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq.

§ 4-mut

Meeqqat Inatsisartut inatsisaat manna malillugu aamma meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersoq, kingullermik Inatsisartut inatsisaatigut nr. 68, 20. november 2023-meersukkut allanngortinneqartoq malillugu tapersersorneqarnissaminnut pisinnaatitaasut, Inatsisartut inatsisaat marluk malillugit eqqortumik tapersersorneqassapput. Tapersersuineq ataqatigiissarneqassaaq aamma meeqqamut pitsaanerpaaq aallaavigineqassaaq.

Aalajangersakkami innarluuteqarneq pissutigalugu Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqarnermik aamma Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersorneqarnermik pisariaqartitsisunut, tamakkiisumik isiginnittumik, ataqatigiittumik naammattumillu meeqqanut tapersersuinissap qulakkeerneqarnissaa siunertaavoq. Taamaalilluni meeqqanut innarluutilinnut, peqatigalugu inooqatigiinnermi ajornartorsiuteqarnermik misigisaqartunut aalajangersagaq pingaarnertut pingaaruteqarpoq.

Aalajangersakkami matumani meeqqat sullinniakkat Inatsisartut inatsisaat manna aamma Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugit tapersersorneqartussat Inatsisartut inatsisaat marluk malillugit eqqortumik tapersersorneqarnissaat aalajangersarneqarpoq. Tamanna pinissaanut kommunalbestyrelsip akisussaaffigaa. Tapersersuinerup ataqatigiissarneqarnissaa kommunalbestyrelsip akisussaaffigaa.
Taamaalilluni Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu meeqqap tapersersorneqarnissaa, tapersersuinerup meeqqap pisariaqartitaasa naammassinissaannut naammattumik annertussuseqarnissaa, meeqqap pisariaqartitai Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu naammassineqassasut innersuussutigalugu kommunalbestyrelsip qulakkeersimanngippagu, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuinissaq

kommunalbestyrelsip itigartitsissutigisinnaanngilaa. Kingullertut taaneqartut eqqarsaatigalugit Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu meeqqap tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsinera, meeqqap innarluuteqarnera pissutigalugu annertunerulersinnaasoq, kommunalbestyrelsimit eqqumaffigineqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Inatsisartut inatsisaat manna aamma Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugit tapersersorneqarnissamik meeqqanut pisariaqartitsisunut tunngatillugu tapersersuisoqarnissamut inatsisinut sorlernut ilaanersut pillugit tapersersuinissamik pisariaqartitsinerit erseqqissumik avissaartittarnissaat suliat ilaanni periarfissaassanngilaq. Taamatut pisoqartillugu, tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineq Inatsisartut inatsisaat alla malillugu ikiorsiivigineqassasoq innersuussutigalugu, kommunalbestyrelsip tapersersuinissaq itigartitsissutiginngisaannassavaa. Akerlianik tunaartarineqartussat tassaassapput, meeqqamut pitsaanerpaat suunersut aamma qanoq iliorluni meeqqap pisariaqartitaanik naammassinnittumik meeqqamillu sapinngisamik pitsaanerpaamik ikiorsiisumik tapersersuisoqarsinnaanersoq.

§ 5-imut

Aalajangersakkami matumani aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsip inunnut timikkut tarnikkullu piginnaasakinneruneq pissutigalugu tapersersuinermik, isumassuinermik, sungiusarnermik ikiuinermillu pisariaqartitsisunut neqeroornissamut pingaarnertut pisussaaffeqarnissaa.

Sungiusarnermi inuit innarluutillit pisariaqartitaannut atatillugu sungiusarnerit attuumassutillit pineqarput. Sungiusarnerni attuumassutilinni piginnaanngorsarnerit, piginnaanngorsaqqinnerit, angerlarsimaffimmi sungiusarnerit allatulluunniit sungiusarnerit inuup innarluutillip pisariaqartitaanut naapertuuttut ilaatinneqarsinnaapput, taamaalilluni inuup innarluutillip piginnaasaqarnini pitsaanerpaaq attatiinnarsinnaammagu imaluunniit ineriartortissinnaassammagu.

§ 6-imut

Aalajangersagaq manna inunnut innarluutilinnut kiisalu inuit innarluutillit qanigisaannut nalinginnaasumik siunnersuinermut ilitsersuinermullu tunngassuteqarpoq.

Imm. 1-imut
Kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut qanigisanullu siunnersuinissaa ilitsersuinissaalu imm. 1-imi aalajangersakkatigut siunnersuutigineqarpoq. Siunnersuineq inuup innarluuteqarnerata kingunerisaanik ulluinnarni aporfissanik qaangiiniarnissaannut inuit ataasiakkaat periarfissaasa nukittorsarnissaat siunertaavoq. Inuit innarluuteqareerlutik inunngortut aamma inuit innarluummik

atugaqalertut kiisalu qanigisaat siunnersuinermik ilitsersuinermillu assigiinngitsuusinnaasunik pisariaqartinneqarput, ilaatigut katsorsaanertut ittut. Inuk innarluutilik qanigisaatalu pisariaqartitsinerat inunnut ataasiakkaanut tunngassuteqarpoq.

Imm. 2-mut
Nr. 1-imut
Inuit innarluutillit ataasiakkaat pisariaqartitaat kiisalu qanigisat pisariaqartitai apeqqutaatillugit, katsorsaalluni oqaloqatigiinnerit ulluinnarni pissutsit pillugit imaluunniit innarluuteqarluni inuunerup qanoq ittuunera pillugu il.il. pineqarsinnaapput.
Katsorsaalluni oqaloqatigiinnermut ilaatinneqarsinnaapput:

- Tarnip pissusaanik ilisimasalimmik oqaloqatigiinnerit.
- Tarnikkut katsorsaaneq pillugu oqaloqatigiinnerit.
- Timimik sungiusaasumik oqaloqatigiinnerit.
- Pillorissaasumik oqaloqatigiinnerit.
- Suliamut ilisimasalimmik allamik oqaloqatigiinnerit.

Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Kommuni pisariaqartillugu Pissassarfimmit siunnersorneqarsinnaavoq.

Nr. 2-mut 3-mullu
Pissassarfimmit atortorissaarutinik ikiuutaasunik toqqaanissamut siunnersuisoqarsinnaavoq aamma atortorissaarutit ikiuutaasut attuumassutillit atorneqarnissaannut ilitsersuisoqarsinnaalluni, Pissassarfimmi piginnaanngorsaanermik piginnaanngorsaaqqiinermillu isumagineqarmata, tassunga ilanngullugu atortorissaarutit ikiuutaasut pillugit immikkut ilisimasaqarneq.

Nr. 4-mut
Allamik siunnersuinermik ilitsersuinermillu pisariaqartitsisoqartillugu ikiuisoqarsinnaavoq. Assersuutigalugu inuk innarluuteqalertoq qanigisaalu ulluinnarni nutaanik atugaqalernermut atatillugu siunnersorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaapput, inuup innarluutillip qanigisaatalu ulluinnarni ileqquminnik suliassaminnillu allanngortitsisariaqalermata.

§ 7-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkatigut aalajangersarneqarput, inunnut innarluutilinnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut kommunip nalinginnaasumik pitsaaliuisitsisumillu sulinerata aamma anguniagaqarfiusumik suliniuteqarnerata akornanni ataqatigiinnissap qulakkeernissaanut kommunalbestyrelsip pingaarnertigut pisussaaffii. Taamaalilluni

aalajangersagaq inunnut innarluutilinnut atugarliortunut kommunip pitsaaliuisitsisumik sulineranut sinaakkusiivoq.

Aalajangersakkami kommunimi inunnut innarluutilinnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut ilaqutaannullu siusissukkut pitsaaliuisitsisumillu suliniummik kommunalbestyrelsip qulakkeerinninnissaata erseqqissaaviginissaa siunertaavoq. Inunnut innarluutilinnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut kommunip nalinginnaasumik pitsaaliuisitsisumik sulinerata aamma anguniagaqarfiusumik suliniuteqarnerata akornanni ataqatigiinnissaq siusissukkut pitsaaliuisitsisumillu suliniuteqarnermi qulakkeerneqassaaq.

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutigineqartoq malillugu inunnut innarluutilinnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut kommunip nalinginnaasumik pitsaaliuisitsisumillu sulinerata aamma anguniagaqarfiusumik suliniutit akornanni ataqatigiittoqarneranik qulakkeerniarlugu, meeqqanut, inuusuttunut, inersimasunullu suliniummik kommunalbestyrelsip aaqqissuussisariaqarnera.

Aalajangersakkap kingunerissavaa, kommunimi meeqqanut, inuusuttunut, inersimasunut ilaqutaannullu kommunip siusissukkut pitsaaliuisitsisumillu suliniuteqarnissaanik qulakkeerinnittariaqarnera, tamanna inunnut innarluutilinnut atugarliortunut ilaqutaannullu kommunip pitsaaliuisitsisumik sulineranut sinaakkusiissaaq, taamaalillunilu kommunip nalinginnaasumik pitsaaliuisitsisumillu sulinerata aamma inunnut innarluutilinnut immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut anguniagaqarfiusumik suliniuteqarnerata akornanni ataqatigiittoqarnissaanik qulakkeerinneqataassalluni.

Imm. 2-mut
Kommunalbestyrelsi ujartuilluni sulinikkut inunnut tamanut pissutsit immikkut ittut pissutigalugit pisariaqartitsisinnaasutut ilimagisanut siunnersuinermut neqerooruteqarnissamut pisussaaffeqarpoq. Kommunalbestyrelsip siusissukkut pitsaaliuisitsisumik sulineranut ilaatillugu angajoqqaat meerartallit inuusuttortallillu imaluunniit allanik ilaqutallit, meeqqamut, inuusuttumut imaluunniit inersimasumut angajoqqaanngortussanullu piviusumik isumaginnittut, ilaqutariinni ajornartorsiutit aaqqiivigineqarnissaat pillugu ilaquttanut sammititamik siunnersorneqarsinnaanerat imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq. Kommunalbestyrelsi ujartuilluni sulinikkut inunnut tamanut pissutsit immikkut ittut pissutigalugit pisariaqartitsisinnaasutut ilimagisanut siunnersuineq neqeroorutigissavaa. Angajoqqaat, meeqqat, inuusuttut inersimasullu kisimiillutik siunnersorneqarnissamik ujartuisut, kinaassutsimik isertuussillutik ammasumillu neqeroorfigineqassapput.

Aalajangersakkap kingunerisussaavaa, kommunip ilaquttani ilaasortanut ilaqutariinnullu tamanut, aamma tapersersuinermik allanik aallartitsineq imaluunniit aallartitsinissaq pinngikkaluarlugu, ilaqutariinnut sammititamik siunnersortittoqarsinnaaneranik isumaginnittarnissaa. Siunnersuinermut atatillugu paasinarsippat meeraq, inuusuttoq, inersimasoq imaluunniit ilaquttat tapersersorneqarnissamik allamik pisariaqartitsisut, pitsaaliuisitsisumik tapersersuisumillu suliniutit pillugit malittarisassatut siunnersuutigineqartut taakkua naammassisinnaassavaat.

Ilaqutariinnut sammititamik siunnersuineq imatut paasineqassaaq, meeqqanut, inuusuttunut, inersimasunut ilaqutaannullu, ilaqutariinni ataatsimik arlalinnilluunniit innarluuteqartillugit isiginninnerit tamarmik pingaaruteqarsinnaasut pillugit siunnersuisoqarsinnaasoq. Siunnersuineq neqeroorutitut ammasutut isikkoqassaaq, kinaluunniit kiffaanngissuseqarluni saaffiginnissinnaassalluni. Kina siunnersorneqarniarluni saaffiginnissinnaanersoq eqqarsaatigalugu killeqartitsisoqanngilaq.

Piviusumik katsorsaaneq aalajangersakkami ilaatinneqanngilaq. Meeqqamik imaluunniit inuusuttumik nammineq siunnersorneqarnissaq pillugu saaffiginnittoqartillugu, aamma saaffiginninneq tunngavigalugu tapersersuisumik suliniuteqarnissap inissiinissarluunniit aallartinneqarnissaa siunertaralugu erseqqinnerusumik qulaajaanermik pisariaqartitsisoqarnersoq isummernissamut paasissutissanik piviusunik ingerlatsiviup pissarsiarisai eqqarsaatigalugit allakkiortoqarnissaanut pisussaaffeqarpoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkap kommunalbestyrelsip inuk innarluutilik ilaqutaalu pitsaaliuisitsisumik suliniutinik, immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoqartoq nalilerneqarpat neqeroorfiginissaanut aalajangersarpai. Inummut innarluutilimmut imaluunniit ilaqutaanut ataatsimik arlalinnilluunniit suliniuteqarnerup ajornartorsiutit pilersinneqarnissaannut imaluunniit ajornartorsiutaareersut ajornerulernissaannut pitsaaliuisitsisinnaavoq. Pitsaaliuisitsisumik suliniutinik assersuutit imm. 4-mi taaneqarput.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami matumani pitsaaliuisitsisumik suliniutit arlallit allattorneqarput, soorlu siunnersortimik ikiorneqarneq, tassunga ilanngullugit ilaqutariinnut sammititamik suliniutit, attaveqaatinut imaluunniit oqaloqatigiittartunut eqimattat, ilaqutariit pilersaarusiornerat pillugu siunnersuineq kiisalu suliniutit allat inuup imaluunniit ilaqutat ajornartorsiutaannik pitsaaliuisitsinermik siunertallit. Tassanngaannartumik innarluuteqalernermi, tarnikkut ikiueqqaarneq ilanngullugu taaneqarsinnaavoq. Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

§ 8-mut

Inatsisartut inatsisaat malillugu inunnut innarluutilinnut eqqortumik tapersersuinissamut periarfissaqarnissaannut aamma inummut innarluutilimmut pisariaqartitai malillugit eqqortumik tapersersorneqarnissaanut kommunalbestyrelsip isumaginninnissaa aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq. Kommunalbestyrelsip Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinissamut periarfissanut neqeroornissamut aallaaviatigut pisussaaffeqarnera aalajangersakkatigut aalajangersarneqarpoq. Kommunalbestyrelsi ikiuinermik iliuusissanik, soorlu tapersersuinermik periarfissanik kommuninit allanit pilersinneqartuni ingerlanneqartunilu najugaqarfissatut neqeroorutinik atuinikkut, neqeroornermigut pisussaaffimminik naammassinnissinnaavoq. Tamanna pingaartumik najugaqaqatigiiffinnut aamma najugaqarfinnut illersugaasunut tunngatillugu napertuutissaaq, taamaalilluni pingaartumik sullinniakkani ikinnerusuni innuttaasunut qaffasinnerusumik immikkuullarissusilimmik piukkunnaateqarnermillu tapersersuineq qulakkeerneqarsinnaallutik.

Aalajangersakkap kinguneraa, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu inuit innarluutillit tapersersorneqarnerisa, pisariaqartinneqarpat, kommunalbestyrelsip inissiisup qulakkeerinninnissaanut akisussaaffeqarnera. Pisussaaffik tamanna kommunalbestyrelsip naammassisinnaavaa ilaatigut imatut iliornikkut:
1) kommunimi tapersersuinermut periarfissat pillugit Inatsisartut inatsisaanni sullinniakkat pillugit innuttaasumut ataatsimut paasissutissiinerit,
2) Inatsisartut inatsisaanni kapitali 4 malillugu siunnersuinermut ilitsersuinermullu atatillugu tapersersuinissamut periarfissat allat pillugit paasissutissiineq, aamma
3) inatsisit allat malillugit kommunalbestyrelsi siunnersuitillugu ilitsersuitillugulu, Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinermut periarfissat ilanngutitinneqarnissai.

§ 9-mut

Imm. 1-imut
Inuit innarluutillit allat naligalugit sumi kinalu najugaqatigissanerlugu namminneq najugaqarnissaminnik toqqaanissaannik periarfissaqarnissaat aamma najugaqarfimmi aalajangersimasumi inuunissaminnut pisussaaffilerneqassanngitsut qulakkeerneqassapput, tak. Innarluutillit pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaanni immikkoortoq 19, litra a.

Inuit innarluutillit allat naligalugit najugaqarfissamik nammineerlutik toqqaasinnaatitaanerat tunngaviusumik inuttut pisinnaatitaaffigaat. Taamaattumik inuk innarluutilik nammineq najukkamini angerlarsimaffimmini najugaqaannarsinnaaneq inuup tamanna kissaatigippagu, tapersersorneqarnissaa annertuumik pingaartinneqassaaq. Tamanna pisuni allani aamma atuuppoq, inuup assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummut nuunnermigut pitsaanerusumik

piukkunnaatilimmillu ikiorneqarfissaraluaminut. Taamatut pisoqarnerani inuup nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnissaa pingaaruteqarpoq, inuup piukkunnaateqartumik paasissutissiiviusumillu tunngaveqartumik aamma sullissisuni suleqatigalugu, nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnissani kissaatigalugu toqqarmagu.

Erseqqissarneqassaaq, inuup nammineerluni inissaminik imaluunniit nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnissani toqqapagu, inuup nammineerluni allallu atugarissaarnerat navianartorsiortinneqassanngitsut piumasaqaataammat. Allat atugarissaarnerat tassaatinneqarpoq qanigisat, inuit inummut tapersersuisut aamma allat inuup avatangiisaaniittut, tassunga ilanngullugit sanilerisat il.il.

Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqarluni inuk nammineq angerlarsimaffimminiiginnassappat, inuup nammineq allallu atugarissaarnerat navianartorsiortinneqarnersoq pillugu oqartussat naliliisussaapput.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, imm. 1 naapertorlugu naammattumik tapersersuineq ajornarpat, inuk najugaqarfissatut neqeroorummi naleqquttumik tapersersorneqarnissamut pisinnaatitaaffeqartoq. Najugaqarfissatut neqeroorutip, Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinermut siunertat mianeralugit, inuup immikkut pisariaqartitai naammassiniassavai. Taamaattumik inuup innarluutillip kommunip avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissaa pisariaqarsinnaavoq. Aalajangersakkap malitsigaa, inuk innarluutilik najugaqarfissatut neqeroorummi, inunnik innarluutilinnik sullitaqarfiusumi, aamma assersuutigalugu utoqqaat illuanniunngitsoq, sapinngisamik neqeroorfigineqassasoq.

§ 10-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq manna aalajangersaavoq, inuup innarluutillip tapersersorneqarnissaanut aalajangiinermut atatillugu illersortitut aaqqissuussinermik pilersitsinissaq kiisalu inuk innarluutilik illersortimik neqeroorfiginissaa kommunalbestyrelsip pisussaaffigigaa. Illersorti assersuutigalugu tassaasinnaavoq inuk ukiuni amerlasuuni inunnik isumaginninnermut aamma innarluuteqarnermut suliassaqarfimmi sulisimasoq, soorlu ingerlatsivimmi sullissisutut, imaluunniit inatsisilerituutut, isumaginninnermi siunnersortitut, perorsaasutut imaluunniit assigisaanik ilinniagalik. Pingaarnerpaavoq inuk illersortitut suliaqartussaq suliatigut ilisimasaqarnermik misilittagaqarnermillu tunngaveqarluni inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiinik aamma inunnik isumaginninnermi aaqqissuussamik ilisimasaqarnissaa. Illersortitut atuuffik tunngavigalugu, ingerlatsivimmi sullissisutut atuukkunnaassasoq piumasaqaataavoq.

Nr. 1-imut
Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuisoqarnissaa pillugu apeqqutit suliarinerannut atatillugu inuup innarluutillip ikiorneqarnissaa aalajangersakkatigut qulakkeerneqarpoq.

Illersuisup kommunalbestyrelsip tapersersuinissaq pillugu suliamik suliarinninnerani inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiinut ilitsersuinissaa kiisalu inunnik isumaginninnermut aaqqissuussap ataqatigiinnera aamma ujarlerniarpat qanoq iliornissaa pillugit oqaluttuarnissaa naatsorsuutaavoq.

Oqartussanik attuumassutilinnik ataatsimeeqateqarnermi illersuisup inummik tapersersuinissamut periarfissaqarnissaa pingaaruteqarpoq. Ataatsimiinnerup nalaani inuup apeqqutinut attuumassutilinnut isummernissaminut periarfissaqarnissaa illersuisup qulakkeersinnaasariaqarpaa. Illersuisoq suliap suliarineqarnera tamakkerlugu peqataasinnaavoq, inuup innarluutillip tusaaneqarnissaata qulakkeerniarneranut, inuullu isummersuutai suliamut aalajangiisoqartinnagu oqartussanut saqqummiunnissaat pillugit ikiuissasoq naatsorsuutaalluni.

Nr. 2-mut
Inuk innarluutilik Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqarnissaq imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissaq pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiineranut naammagittaalliornissamik kissaateqartoq aalajangersagaq manna naapertorlugu naammagittaalliuutip suliarineqarnissaanut aamma Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfimmut tunniunneqarnissaanut illersuisumit ikiorneqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq, tak. § 95.

Inuup innarluutillip isiginnittariaasia naammagittaalliuummi ilanngunneqarnissaa, kiisalu naammagittaalliuutip malittarisassat piffissaliussallu attuumassuteqartut naapertorlugit naleqquttunik suliarineqarnissaa tunniunneqarnissaalu, illersuisup isumagissavaa.

Nr. 3-mut
Aalajangersakkap aalajangersarpaa, inuup innarluutillip suliap ingerlanera tamakkerlugu illersuisumik pisinnaatitaaffia atuuttoq, tassunga ilanngullugu Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfiup naammagittaalliuummik suliaqarnera.

Illersuisup inuup tusaaneqarnissaa aamma paasissutissat isummallu attuumassutillit naammagittaalliuutip Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut tunniunneranut tunngaviliunneqartut saqqummiunnissaanut periarfissaqarnissaa qulakkeersinnaasariaqarpai. Tamatuma saniatigut inuup innarluutillip paasissutissat naammagittaalliuuteqartarfimmiit pissarsiarineqartut pillugit paasinneqarnissaata qulakkeerneqarnissaannut illersuisup suliassaraa.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi aalajangersakkap aalajangersarpaa, inuit innarluutillit illersuisoqarnissamut kommunip illersuisoqarnermut aaqqissuussaaninngaannit inunnik allanik toqqaasinnaatitaapput. Imm. 1 naapertorlugu inuk illersuisussaq, suliatigut misilittakkatigullu inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii isumaginnittoqarfillu pillugit ilisimasaqartussaavoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkap Naalakkersuisut illersuisunut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaannut periarfissippai, tassunga ilanngullugit toqqaaneq, akissarsiaqartitsineq, pinerluuteqarsimannginnermut uppernarsaatinik pissarsiniarneq kiisalu piukkunnaatit piginnaasallu pillugit piumasaqaatit sorliit piumasarineqassanersut.

Illersuisunik toqqaaneq pillugu malittarisassat illersuisut, Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni meeqqanut illersuisut toqqarneqarnerannut aaqqissuussineq assigalugu kommunalbestyrelsimut atatillugu aalajangersimasumik attuumassuteqannginnissaat ilaatigut qulakkeerneqassaaq.

§ 11-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami imm. 1 imaqarpoq, siunnersuummi kapitali 4-6 malillugit kommunip innuttaasunut innarluutilinnut tapersersuineranut pitsaassutsinut malitassanik kommunalbestyrelsip aalajangersaanermut pisussaaffianik. Pitsaassutsinut malitassat atortutigut tapersersuinermut tunngassuteqarsinnaavoq, soorlu teknikkikkut atortorissaarutit ikiuutaasut qanoq akulikitsigisumik taarserneqartarnissaat aamma tapersersuineq tigussaasuunngitsoq, soorlu tapersersortitut ikiortit suliamut piginnaasaat imaluunniit ingiallorteqarnermut nalunaaquttap akunneri atorneqartussat qaffasissusaat.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuinerit tamarmik imaluunniit ilaat aalajangersimasut kommunalbestyrelsip piviusunngortitsinissaanut pitsaassutsinut malitassanik aalajangersaasoqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiisinnaanera. Taamaalilluni inunnut innarluutilinnut tapersersuinerit tamarmik, kommunimi ikiorsiissutigineqartartut, pitsaassutsinut malitassanik aalajangersaanissaq pisussaaffiunngilaq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami imm. 3-mi Naalakkersuisut imm. 1 naapertorlugu pitsaassutsinut tunngasut pillugit malittarisassanik aalajangersaanissamut piginnaatinneqarput.

§ 12-imut

Aalajangersakkap Inatsisartut inatsisaannik matuminnga allaffissornermut kommunit Naalakkersuisullu pisortani ataatsimoorussamik IT-aaqqissuussamik atuinissaannut malittarisassiorpai, taamaalilluni siunissami inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi sullissineq tamarmi qarasaasiakkut ingerlanneqalerumaarluni. Tamatuma kommunini ingerlatsivinni tamani inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi sullissinerup assigiinnerulernissaa qulakkiissavaa kiisalu sukkanerusumik sullissinissamut tunngaviliissalluni.

Meeqqanut sullissinermut atatillugu pisortani ataatsimoorussamik IT-aaqqissuussaq Get Organized meeqqanut app-i aqqutigalugu pilersinneqarlunilu piviusunngortinneqareersoq assigalugu, Naalakkersuisut tassaasinnaapput inunnut innarluutilinnut sullissinermut pisortani ataatsimoorussamik IT-aaqqissuussamik pisinissamut ineriartortinnissaanullu akisussaasussat. Tamanna kommuninik qanimut suleqateqarnikkut ingerlanneqassaaq.

§ 13-imut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu inunnut innarluutilinnut sullissivimmik, Pissassarfik, ingerlatsissasut, kommunalbestyrelsinut kiisalu inuit innarluutillit qanigisaallu, suliassaqarfinni arlalinni erseqqinnerusumik aalajangersagaasuni, ilaatigut siunnersuinermik, ilitsersuinermik, piginnaanngorsarnermik piginnaanngorsaqqinnermillu, sullissisussatut suliaqartussaq. Sullissiviup sullinniagai eqimattanik aalajangersimasunik killilersorneqanngillat, kisianni inuit innarluutillit tamarmik – aallaavigineqarput.

Imm. 1-imi Pissassarfiup pisussaaffiit arlallit isumagisassai tulleriaarneqarput.

Nr. 1-imut
Imm. 1, nr. 1-ip kinguneraa, inuit innarluutillit qanigisaallu siunnersuineq ilitsersuinerlu pillugit Pissassarfimmut qinnuteqarsinnaasut. Aalajangersagaq manna malillugu siunnersuinermut ilitsersuinermullu ilaatigut inatsisip massuma paasineqarnissaa imaluunniit atorneqarnissaa pillugit saaffiginnissutit ilaatinneqarsinnaapput.

Tassunga atatillugu kommunalbestyrelsip tapersersuinissaq pillugu aalajangiineranut naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu Pissassarfik aamma siunnersuisinnaavoq.

Eqqumaffigeqquneqarpoq, inuk innarluutilik imaluunniit qanigisat Inuit Innarluutillit Oqaaseqartartuat pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu Inuit Innarluutillit Oqaaseqartartuannut pisinnaatitaaffiit naammagittaalliorsinnaanermullu periarfissat pillugit ilitsersorneqarnissamik qinnuteqarsinnaammata, taamatullu aalajangiinermut naammagittaalliornissamut ikiorneqarnissamik nalinginnaasumik periarfissaqarneq tamanna pillugu Pissassarfimmiit siunnersuisoqarneranit unitsinneqassanngilaq.

Akuttunngitsumik Pissassarfik oqaloqatigiinnikkut katsorsaanernut kiisalu isumaginninnermut peqqissutsimullu sulianut itisilikkamik paasisimasaqartarpoq, taamaattumik aalajangersagaq aalajangiinermut naammagittaalliornissaq pillugu siunnersuinermik ikiorneqarnissamik imaqarluni, Inuit innarluutillit Oqaaseqartartuat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nalinginnaasumik periarfissanut ilaatinneqarluni.

Nr. 2-mut
Imm. 1, nr. 2 naapertorlugu kommunalbestyrelsimut Pissassarfiup siunnersuinermik ilitsersuinermillu tunniussinnaasai, assersuutigalugu Inatsisartut inatsisaanni matumani aalajangersakkat paasineqarnissaannut imaluunniit atorneqarnissaannut tunngasinnaapput. Inatsisinik paasinninnissat Naalakkersuisunut saaffiginninnikkut pisinnaapput.

Nr. 3-mut
Pissassarfik inunnut innarluutilinnut pisariaqartitsisunut piginnaanngorsarneqarnermik piginnaanngorsarneqaqqinnermillu neqerooruteqassaaq. Piginnaanngorsaaneq tassaavoq inunnut inunnguuseralugu innarluuteqartumut imaluunniit inuunermi siusissukkut ajoqusernerup kinguneranik innarluuteqartumut suliniuteqarneq, piginnaanngorsaqqinnerlu tassaalluni inunnut ajoquteqartunut suliniuteqarneq. Taamaalilluni piginnaanngorsaaneq piginnaasanik nutaamik ilinniarnermut tunngassuteqarpoq, piginnaanngorsaqqinneqarnerlu piginnaasanik kingumut ilinniaqqinnermut tunngassuteqarluni.

Neqeroorutit inuit ataasiakkaarlugit tigussaasumik nalilersuineq malillugu neqeroorutigineqassapput aamma timikkut imaluunniit tarnikkut piginnaasakillinerup annertuumik kingunerisai ikiorseeqataaffigissallugit. Timikkut imaluunniit tarnikkut piginnaasat piginnaanngorsarneqarnissaat piginnaanngorsaqqinneqarnissaalluunniit siunertaralugu, aamma ulluinnarni sapinngisamik pitsaasumik piginnaasaqalernissaq anguniarlugu, inuit ataasiakkaarlutik sungiusarnermik imaluunniit sungiusarteqqinneqarnermik pisariaqartitsisut neqeroorfigineqassapput.

Nr. 4-mut
Pissassarfik innarluuteqarneq aamma inuit innarluutillit tapersersorneqarnerat, kiisalu ilaatigut sullissiviup siunnersuinermik ilinniartitsinermillu suliaqarneranik ikorfartuinissaq siunertaralugu,

inunnut innarluutilinnut pissutsit pillugit ataatsimut ilisimasaqarneq pillugit ilisimasanik katersuinermut siammarterinermullu sullissivittut atuutissaaq.

Nr. 5-imut
Pissassarfik inuit innarluutillit qanigisaasalu ikiorserneqarnissaat siunertaralugu, inuup innarluuteqarnerata kingunerisaanik aporfiit anigorniarnissaannut, aamma sapinngisamik inuit innarluutillit inuiaqatigiinni naligiimmik periarfissaqarnissaat, kiisalu innarluuteqarneq pissutigalugu assigiinngisitsinermik akerlilerneqarnissaat, tassuunatigut sapinngisamik tamatigut sunniuteqarluartumillu inuiaqatigiinni peqataatinneqarnissaat ilanngunneqarnissaallu qulakkeerniarlugit, pikkorissaanernik neqerooruteqassaaq. Pikkorissaanerit ilaatigut tapersersuinissamut iliuusissat atorneqarnissaannut imaluunniit innarluuteqarneq pillugu nalinginnaasumik paasinninnissamut tunngassuteqarsinnaapput. Tamatuma saniatigut Pissassarfik kommunini atorfillit ilinniartinnissaannut pikkorissaanernik ilanngullugu ingerlatsissaaq.

Nr. 6-imut
Pissassarfik qulaajaanerup suliarinissaanut ilisimasanik imaluunniit sulinermut isumalluutinik piumasarineqartunik kommunit peqartinnagit immikkut pisuni qulaajaanerup suliarinissaanut kommunimut ikiuussinnaavoq. Oqaatigineqassaaq suliat immikkut pisariusutut isigineqassanersut pillugit kommunimi pineqartumi isumalluutit aallaavigalugit nalilersuisoqassammat.

Nr. 7-imut
Inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerata unitsinneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiineranut, ulloq unnuarlu neqeroorut akerliulluni oqaaseqarpat, Pissassarfik pissutsit pillugit naliliinermut oqaaseqaatinik tunniussissaaq.

Pissassarfiup oqaaseqaataa kommunalbestyrelsimut pituttuinngilaq. Ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerup unitsinneqartariaqannginnera pillugu ulloq unnuarlu neqeroorut isumaqarpat, kommunalbestyrelsi sullissivimmit oqaaseqaammik pissarsinissamik taamaallaat pisussaaffeqarpoq. Taamaalilluni sullissiviup oqaaseqaataa apeqqutaatinnagu, angerlartitsinissaq pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaavoq. Kommunalbestyrelsip aalajangiinera naammagittaalliuutigineqassappat, sullissiviup oqaaseqaataa pingaaruteqartutut ilaatinneqartariaqarpoq.

Imm. 2-mut
Pissassarfiup atorneqarneranut kommunalbestyrelsip akiliisarnissaanut Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersaasinnaanerannut aalajangersagaq piginnaatitsissummik imaqarpoq. Taamaattoq sullissiviup atortarnera atuisunit akilerneqartassanngitsoq aallaaviuvoq.

§ 14-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq § 1-imut ataqatigiittutut isigineqassaaq, tassunga atatillugu siunertamut aalajangersagaq oqartussanut Inatsisartut inatsisaat malillugu aalajangiisussanut imaluunniit siunnersuisussanut ilitsersuisussanullu pisussaaffiliinermik kinguneqarpoq.

Inuk innarluutilik inuup ikiorneqarnissaanut isumassorneqarnissaanullu tapersersorneqarnissamut akuersissuteqarfigineqarsinnaavoq.

Inuup tamakkiisumik naliliiffigineqarnera tunngavigalugu sorlermik qanorlu tapersersuisoqassanersoq pillugit oqartussat aalajangiissapput. Matumani inuup pisariaqartitai pitsaanerpaamik naammassiniarlugit tapersersuinerup, inatsisit allat malillugit tapersersuinermut sunniivigeqatigineqarsinnaasoq, qulakkeerneqarnissaa siunertaavoq. Pisussaaffiliineq ilaatigut isumaqarpoq, inuup tapersersorneqarnermik pisariaqartitsineranut, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuineq sorleq ikiorsiissutaassanersoq pillugu oqartussat isumaliuutiminnut, inatsisinit allanit matussuserneqarsinnaasoq ilanngutissagaat, aamma inatsit manna allalu malillugit tapersersuinerit allat. Innuttaasunut ataasiakkaanut ataqatigiittumik ataqatigiissakkamillu suliniuteqarnerup anguneqarnissaa siunertaavoq. Taamaattumik Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuineq inatsisit allat malillugit suliniutigineqartut sapinngisaq tamaat ikorfartorneqassapput. Taamaattumik oqartussat sorlermik qanorlu tapersersuisoqassanersoq pillugu aalajangiinerminni, inuup inatsisit allat malillugit tapersersorneqarneranut qanoq sunniivigeqatigiittoqassanersoq pillugu isummersussapput. Matumani kommunip iluani ingerlatsiviit assigiinngitsut akornanni aamma oqartussat akornanni ataqatigiissaarinissamut oqartussat akisussaaffeqarput. Inatsisit allat malillugit tapersersuinissamut periarfissat pillugit siunnersuinermut ilitsersuinermullu, imaluunniit inatsisit allat malillugit oqartussaasoq sorleq innuttaasumut siunnersuisinnaanersoq ilitsersuisinnaanersorlu, pisussaaffeqarneq aamma tassaniippoq.

Imm. 1-imi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, innuttaasunut innarluutilinnut ataasiakkaanut tamakkiisumik naliliineq aallaavigalugu tapersersuineq pitsaanerpaaq pillugu oqartussat aalajangiissasut. Tamanna erseqqissarneqarpoq, tapersersuinissaq pillugu aalajangiisoqartillugu, oqartussat inuup tapersersorneqarnissamut pisariaqartitai, nukissai aamma ajornartorsiutai tigussaasut aallaavigisassagaat.

Oqartussat aalajangiinerminni mianerisassat tunngavilersukkat allat suli ilanngutitissinnaavaat. Assersuutigalugu tapersersuinissamut periarfissat sorliit innuttaasup nunagisaani ikiorsiissutaasinnaanersut.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq pissutsit inunnut innarluutilinnut tunngasut inuup nammineq isumani aallaavigineqarnissaasa erseqqissarnissaannik siunertaqarpoq, kisianni inuup ukiui, inerisimanera silassorissutsikkullu piginnaasai mianeralugit.

Pissutsit inummut tunngasut pillugit aalajangertoqassatillugu, inuk innarluutilik suliami paasissutissat attuumassuteqartut pillugit ilisimatinneqassaaq. Inuup innarluutillip peqataarusunnerluni isummaminillu saqqummiiniarnerluni nammineerluni aalajangissavaa.

§ 15-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkap aalangersarpaa, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqarnissamik innersuussinissamut pissutsit inummut tunngasut pillugit paasissutissanik, inuup tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsineranut aalajangiiniarnermut pisariaqartunik isigineqartariaqartut pillugit, kommunalbestyrelsip inuk innarluutilik qinnuigisinnaagaa. Tamatuma saniatigut inuup tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsineranut aalajangiiniarnermut pisariaqartunik peqqissutsimut paasissutissanik pissarsinissaq siunertaralugu, kommunalbestyrelsip inuk nakorsamit misissortissasoq piumaffigisinnaavaa. Peqqinnissaqarfimmi katsorsartinnissamut aalajangiineq peqqinnissaqarfiup suliassaraa. Aalajangersagaq pinngitsaaliissummik misissortitsinissamut periarfissiinngilaq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, inuup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik aalajangiinissamut attuumassuteqartut pillugit paasissutissanik oqartussanit allanit pissarsinissamut, kommunalbestyrelsip sapinngisamik inummit innarluutilimmit akuersinermik pissarsiniarnissaa. Paasissutissiisussaatitaaneq angajoqqaatut oqartussanut imaluunniit akisussaasumut ilanngullugu atuuppoq. Akuersinermik pissarsiniartoqarnissaanut aalajangersakkami piumasaqaataavoq. Ilisimatinneqareerluni akuersineq pineqarpoq, taamaalilluni kommunimi sullissisup inummut innarluutilimmut paasissutissanik inuup innarluutillip pisariaqartitaanik tunniussinissaa qulakkeerneqarluni. Taamaalilluni akuersineq paasissutissat amigartut tunngavigalugit tunniunneqartoq akuersininngorsinnaavoq atorsinnaanngitsoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami imm. 3 periarfissiivoq, inuk nammineq akuersinermik tunniussisinnaanngippat aamma angajoqqaatut oqartussanit imaluunniit akisussaasunit akuersinermik pissarsinissaq ajornarpat, kiisalu paasissutissat inuup soqutigisaasa pingaarutillit illersorneqarnissaannut

pingaaruteqartutut isigineqarpata, akuersinermik pissarsinani paasissutissanik attuumassuteqartunik pissarsiniarnissamut.

§ 16-imut

Aalajangersagaq manna atorlugu kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut tapersersuineranut pingaarnertut sinaakkusiivoq.

Imm. 1-imut
Imm. 1-imik siunnersuutigineqarpoq, inummut innarluutilimmut pingaaruteqartutut isigineqarpat, kapitali 4 malillugu tapersersuinissaq pillugu imaluunniit Inatsisartut inatsisaanni kapitali 6 aamma 7 malillugit najugaqarfissatut neqeroorut pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiissasoq.

Imm. 2-mut
Innuttaasumiit, angajoqqaatut oqartussaniit imaluunniit akisussaasumiit qinnuteqarnerup imaluunniit kommunalbestyrelsip nammineq iliuuseqarnerata kingorna aalajangiisoqarsinnaavoq.

Inuup innarluutillip tapersersuinermik pisariaqartitsinera pillugu piumasaqaat pisariaqartitsinerit tamarmik tapersersorneqartariaqarnerannik isumaqanngilaq. Inuit ataasiakkaat tapersersuinermik pisariaqartitsinerat aamma tapersersuinerup suunera aallaavigalugit tapersersuineq pingaaruteqarnersoq pillugu naliliisoqarnissaanik aalajangiisoqassasoq piumasaqaataavoq.

Peqatigalugu erseqqissarneqassaaq, piumasaqaammi ima inissaqartitsisoqassasoq Inatsisartut inatsisaanni tapersersuinissamut periarfissanut sanilliullugit inuit ataasiakkaat inissisimanerannik nalilersuineq aallaavigalugu siunertamut naammassinnittutut isigineqartariaqartillugu, kommunalbestyrelsip tapersersuinnginnissaq akornusissanngikkaa siunertaammat.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi aalajangersakkatut siunnersuutigineqartumi aalajangersarneqarpoq, inuup pisariaqartitai piumasaqaataalu pillugit tigussaasumik naliliineq tunngavigalugu, inuup innarluutillip tapersersorneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaasoq. Nalilersuinermut siullertut ilaavoq, inuk innarluuteqarnersoq paasiniassallugu aallaaviussasoq. Inuup innarluuteqarnerata nalilersuiffiginissaa pisariaqartinneqartuniit annertunerusariaqanngilaq. Inuup innarluuteqarnera soorlu inuk avatiminik ataatsimik arlalinnilluunniit amigaateqarpat tamanut saqqumiinnarsinnaavoq. Pisuni taamaattuni annertunerusunik misissuinissaq pisariaqanngilaq. Pisuni allani inummik oqaloqatigiinneq imaluunniit inuup nakorsap nalunaarutaanik, allanut atatillugu pissarsiarineqarsinnaasumik saqqummiinera, naammassinnaavoq. Pisuni allani nakorsamit imaluunniit allanit misissortinnerit aallartinnissaat pisariaqassapput.

Erseqqissarneqassaaq, inuup innarluuteqarnera imminermini Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersorneqarsinnaatitsinngimmat.

Inuk innarluuteqanngitsutut naliliiffigineqarpat, Inatsisartut inatsisaat malillugu inuk tapersersorneqarsinnaanngilaq. Taamaalilluni kommunalbestyrelsi allatut nalilersueqqaarnani innarluuteqannginneq tunngavigalugu aalajangiisinnaavoq.

Imm. 4-mut
Imm. 4-mi aalajangersakkap aalajangersarpaa, imm. 1 malillugu aalajangiisoqannginnerani, inummik innarluutilimmik aamma angajoqqaatut oqartussanik imaluunniit akisussaasumik oqaloqatigiinneq ingerlanneqaqqaassasoq. Oqaloqatigiinnerit ingerlanneqarnerannut itisiliinerit pillugit siunnersuummi § 23-mut oqaaseqaatit innersuussutigineqarput.

Imm. 5-imut
Aalajangersakkami tassanngaannartumik utaqqiisaasumillu tapersersuinermik aallartitsinissamut pisariaqartitsineq pillugu malittarisassiorneqarpoq. Suliani inummik oqaloqatigiinnissaq aamma qulaajaavigineqarnissaq aamma iliuusissatut pilersaarusiornissaq pillugit utaqqisoqarsinnaannginneranik pisoqartillugu aalajangersagaq atorneqassaaq. Suliani taamaattuni kommunalbestyrelsi tapersersuisoqarnissaa pillugu aalajangiisinnaavoq, inuk innarluutilik oqaloqatigineqannginnera, qulaajaanermik aamma iliuusissatut pilersaarummik suliaqartoqannginnera imaluunniit taakkua naammassineqannginneri apeqqutaatinnagit tapersersuineq aallartinneqarsinnaalluni.

Tassanngaannartumik tapersersuineq aalajangiinerup kingorna nalunaaquttap akunneri 48-t iluanni aallartinneqassaaq.

Aalajangersagaq assersuutigalugu atorneqarsinnaavoq, inuk annertuumik innarluuteqalerpat aamma tapersersorneqarnissamik tassanngaannartumik pisariaqartitsilerpat imaluunniit inuk nammineq angerlarsimaffimmiitinnissaa illersorneqarsinnaanngitsoq kommunalbestyrelsip qulaajaanermut atatillugu paasippagu. Inuk isumassuinermut suliamik isumaginnittoq, assersuutigalugu angajoqqaaq, tassanngaannartumik suliaq isumagisinnaajunnaarpagu, taamaattumillu ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamik pisariaqartitsisoqalerluni, aalajangersagaq aamma atorneqarsinnaassaaq.

Imm. 4-mi aalajangersagaq aamma atorneqassaaq, qulaajaaneq naammassineqartillugu, kisianni iliuusissatut pilersaarut suli naammassineqartinnagu.

Imm. 6-imut

Tassanngaannartumik pisariaqartitsisoqartoq kommunalbestyrelsip nalilerpagu, oqaloqatiginnittoqanngikkaluartoq aamma qulaajaanermik aamma iliuusissatut pilersaarummik naammassinnittoqanngikkaluartoq, tapersersuinissaq pillugu aalajangiippat, kommunalbestyrelsi piaarnerpaamik oqaloqatigiinnermik ingerlatsissaaq aamma qulaajaanermik aamma iliuusissatut pilersaarummik suliaqassalluni naammassillugillu. Qulaajaaneq aamma iliuusissatut pilersaarusiorneq tikkuussippata, suli allamik tapersersuisoqartariaqartoq imaluunniit inuk tapersersuinermik allaanerusumik pisariaqartitsisoq, kommunalbestyrelsi qulaajaaneq aamma iliuusissatut pilersaarut naammassisat tunngavigalugit tamanna pillugu aalajangiissaaq.

§ 17-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq manna malittarisassiorpoq, inunnut innarluutilinnut immikkut atugarliortutut naliliiffigineqartunut kommunalbestyrelsi immikkut ittumik tapersersuissasoq. Matumani tassaasinnaapput inuit innarluutillit, isumaginnittoqarfimmi suliaareertut, inuup nammineq imaluunniit avatangiisai inooqatigiinnermi atugarliortinneqartut. Assersuutigalugu tassaasinnaapput inuit angerlarsimaffeqanngitsut tarnikkut innarluuteqartut imaluunniit ilaqutariit, angajoqqaat tamarmik tarnikkut innarluuteqartut, aamma meeqqaminnik naammattumik paarsisinnaanissaannut isumassorsinnaanissaannullu aarlerinaateqartut.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, imm. 1 naapertorlugu suliniutinik naliliinermut aallartitsinermullu suliamut aamma tamakkiisumik sammititamik naliliineq aallaavigineqassasoq. Assersuutigalugu suliamut immikkut ilisimasallit oqaaseqaateqarnissaat pillugu pisariaqartitsisoqarsinnaavoq aamma angerlarsimaffeqannginnermik ikiorsiinermik tapersersuinermillu amerlanerusunik neqerooruteqarnerup qulakkeerneqarlutik suliniutinik pisariaqartitsisoqarsinnaalluni.

§ 18-imut

Imm. 1-imut
Imm. 1-ip kinguneraa, inuk innarluutilik kapitali 4 malillugu tapersersorneqarnissamik imaluunniit kapitali 6 malillugu najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissamik pisariaqartitsisoq ilimagineqarpat, kommunalbestyrelsi qulaajaanermik suliaqassaaq, qulaajaanissarli ersittumik pisariaqartinneqanngippat tamanna pissanngilaq. Qulaajaanermi siunertaavoq, inuup pisariaqartitaanut naammassinnittumik ineriartortitseqataasumillu kommunalbestyrelsip suliniummik katiterisinnaaneranut tapiinissaq. Pissutsini taamaattuni qulaajaaneq ingerlanneqassasoq ersarittumik aallaaviussaaq.

Qulaajaaneq pisariaqavissutut isigineqarsinnaanngippat pinngitsoorneqarsinnaavoq. Taamaattoq pinngitsoortitsineq nalilersuinermik tigussaasumik tamatigut tunngaveqassaaq. Pisuni qulaajaanissaq pinngitsoornissaanut assersuutitut taaneqarsinnaavoq, inuk siusinnerusukkut aalajangersimasumik tapersersorneqartoq, aamma ersarippat inuup innarluutaa allanngornani ataavartussaasoq kiisalu tapersersuinissamik pisariaqartitsineq allannguuteqanngitsoq.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inuk innarluutilik, nammineersinnaanngitsutut nakkutigineqarpat taassuma akisussaasua, meeraq ukiukitsoq pineqarpat angajoqqaatut oqartussat imaluunniit isumamassuisut allat sapinngisamik suleqatigalugit qulaajaaneq suliarineqassasoq.

Isumassuisut allat eqimattaapput siammasissumik nassuiarneqartut, inummut innarluutilimmut immikkut misigissuseqarluni attuumassuteqarfigineqartut, soorlu atsa ajaluunniit, illooraq, sanilerisaq allallu ilaatinneqarsinnaallutik.

Pisariaqartitsinernut naapertuuttumik suliniuteqarnissap katiterneqarnissaa siunertaralugu, inuup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerata erseqqinnerusumik nassuiarnissaa qulaajaanermi siunertaavoq. Qulaajaanerup nalaani inuk innarluutilik imaluunniit inuit taaneqartut attuumassuteqartut allat, ilanngutitinneqarnissaat ajornarpata, qulaajaanerup nutarterneqarnissaa siunertaralugu kingusinnerusukkut ilanngutitinneqarnissaat anguniarneqartariaqarpoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami mianersuussinissamut piumasaqaat malittarisassiorneqarpoq, tamatumalu kingunerissavaa inuup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitaanut qulaajaaneq inummut qulaajaaffigineqartumut sapinngisamik ajoqusiinnginnissaq anguniarlugu suliarineqassasoq. Periaatsit assigiinngitsut arlallit atorneqarsinnaappata periaaseq annikinnerpaamik akuliuttussaq atorneqartariaqarpoq. Qulaajaaneq pisariaqartinneqartuniit annertunerusariaqanngilaq, pissutsillu tapersersuinissamut pisariaqartitsinermut tunngaviliisinnaasutut isigineqartut kisiisa isummerfigisariaqarlutik.

Imm. 1-imi imm. 2-milu qulaajaanissamut malittarisassat mianeralugit, kommunalbestyrelsi qulaajaanermut atatillugu piginnaasakinnerunerit allat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinermut pissutaasinnaasut paasippagit, qulaajaanermut maleruagassat eqqarsaatigalugit qulaajaanermut tamakku kommunalbestyrelsip ilannguttariaqarpai.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami imm. 4-mi pissutsinut kommunalbestyrelsip qulaajaanermut atatillugu nalilersuiffigisassaanut allattuiffik ilanngunneqarpoq.
Nr. 1-imi timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut piffissami sivisunerusumi piginnaasakinneruneq pineqarpoq. Piginnaasakinneruneq ataasiinnarmik arlalinnilluunniit aallaaveqarlunilu sakkortussuseqarsinnaasarmat, tamanna inummiit inummut assigiinngisitaarsinnaavoq.
Nr. 2-mi imminut isumassorneq pineqarpoq. Inuit innarluutillit ilaasa eqqiluisaarnermut suliassanik arlalinnik, assersuutigalugu kigutigissarneq, illaarneq, atisalersorneq il.il. tapersersorneqarnissaq pisariaqartippaat, allat innarluuteqanngitsut assigalugit imminnut isumassornissamut piginnaasaqarlutik.
Nr. 3-mi pissusilersorneq, atugarissaarneq ineriartornerlu pineqarput. Assersuutigalugu inuit innarluutillit ilaat inuit amerlanngitsut akornanni nuannarisaqarput, ilaat ulluinnarni inuunerminni siumut naatsorsuutigeriikkanik annertuumik pisariaqartitsipput, ilaallu eqqarsartaatsikkut ineriartornermikkut ukiuiminnut naapertuutinngitsumik inissisimallutik.
Nr. 4. Attaveqaqatigiinneq. Matumani assersuutigalugu naqinnernik ilisarinnissinnaannginneq, oqalunniarnikkut ajornartorsiuteqarneq, siussarlunneq imaluunniit piginnaasakinnerunerit allat pineqarput.
Nr. 5. Ilaqutariinnermut pissutsit. Matumani ilaqutariinni attuumassuteqarneq, katissimaneq il.il. pineqarput.
Nr. 6. Isumaginninnermut pissutsit aamma inoqatit akornanni inooqataaneq. Matumani assersuutigalugu inuup innarluutillip isumaginninnermut sammisassaqartinneqarnera imaluunniit tamatumunnga periarfissaqannginnera pineqarput.
Nr. 7. Peqqissutsimut pissutsit. Matumani peqqissutsimut pissutsit pineqarsinnaapput, kisianni aamma inuk innarluutilik pujortartartoq, imigassamik atornerluisoq imaluunniit allanik atornerluisoq.
Nr. 8. Ilinniagaqarneq, suliffeqarneq suliffeqarnissamullu periarfissat. Matumani inuup innarluutillip sumik ilinniagaqarnera, suliffeqarnera suliffeqannginneraluunniit kiisalu suliffeqarnermut imaluunniit suliffeqarnissamut periarfissat suut misilinneqarnersut pineqarput.
Nr. 9. Inuup inuiaqatigiinni peqataanera tamatumunngalu piginnaasaqarnera. Matuamni immikkoortunut allanut arlalinnut attuumassuteqarpoq, soorlu nr. 3, 6 aamma 8.
Nr. 10. Tapersersorneqarneq, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu imaluunniit inatsisit allat malillugit inuup tapsersersorneqarnera. Meeqqat eqqarsaatigalugit meeqqanut tapersersorneqarnissaannut inatsit malillugu tapersersuineq pineqarsinnaavoq. Inersimasut eqqarsaatigalugit pisortanit ikiorsiissutitigut pilersorneqarneq, siusinaartumik soraarnerussutisiat imaluunniit utoqqalinersiat pineqarsinnaapput.

Tamatuma kingorna kommunalbestyrelsip qulakkiissavaa, innarluuteqarnermut suliani tamakkiisumik isiginnilluni suliniuteqarnissaq, taamaattumillu aalajangersakkami pissutsit arlallit allattorneqarlutik, qulaajaanermi nalilersorneqartussat.

Taamaalilluni aalajangersagaq qulaajaanerup imarisassai pillugit piumasaqaatinik aalajangersaavoq, taamaaliornikkut inuup ajornartorsiutai nukissaalu tamakkiisumik isiginnilluni qulaajarneqarnissaat qulakkeerneqarsinnaaqqullugu.

Imm. 5-imut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, Naalakkersuisut killilimmik qulaajaanissaq kiisalu qulaajaanissaq pisariaqanngitsoq ersarikkaangat qulaajaasoqannginnissaq pillugit aalajangersakkanik erseqqinnerusunik aalajangersaassasut. Assersuutigalugu suliaq ilaatigut nuunnermut ikiorsiinermik imaluunniit ikiorsiissutinik tunniussinermik ilaqarpat, paasissutissanik pissarsiniarnermi pisariaqanngitsumik annertuumik piffissamillu atuiffiusumik sullissinerusinnaavoq.

§ 19-imut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi aalajangersagaq aalajangersaavoq, inummut innarluutilimmut pissutsinik qulaajaaneq tunngavigalugu, qanoq annertutigisumik tapersersuinermik aallartitsisoqassanersoq pillugu aalajangiisoqassasoq. Taamaalilluni kommunalbestyrelsip tapersersuisoqarnissaa pillugu aalajangiinermut qulaajaaneq suliarineqartoq tunngavigissavaa.

Imm. 2-mut
Tapersersuisoqarnissamik pisariaqartitsisoqarsinnaanera kommunalbestyrelsimit paasisaqarnerata kingorna qaammatit marluk iluanni qulaajaanerup naammassineqarnissaanut piffissaliussaq aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Qulaajaanerup naammassineqarneranut atatillugu inuk innarluutilik tapersersorneqassappat imaluunniit atortorissaarutinik ikiuutaasunik akuerineqassappat, iliuusissatut pilersaarummik allakkatigut suliaqartoqassaaq. Inummut innarluutilimmut kommunalbestyrelsip anguniagaqarfiusumik tamakkiisumillu isiginnittumik suliniuteqarnissaq qulakkiissavaa. Iliuusissatut pilersaarut qulaajaanermik aallaaveqassaaq.

Imm. 3-mut
Qaammatinut marlunnut piffissaliussaq eqqortinneqarsinnaanngippat, nalilersuigallarnermik suliaqarnissamut pisussaaffik aalajangersakkatigut malittarisassiorneqarpoq. Piffissaliussaq eqqortinneqanngippat inuk innarluutilik allakkatigut ilisimatinneqassaaq, qaqugu qulaajaanerup

imaluunniit iliuusissatut pilersaarutip naammassinissaannut ulloq naatsorsuutigineqartoq ilanngullgu.

§ 20-mut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, qulaajaanermut atatillugu tapersersuisoqarnissaanut iliuusissat ingerlaannassanersut imaluunniit unitsinneqassanersut pillugit kommunalbestyrelsip isummernissaa.

Aalajangiineq tapersersuigallarnerup allanngortinneqarnissaanut imaluunniit atorunnaarsinneqarnissaanut ilaatigut pisinnaavoq, piffissamut tapersersuigallarnerup aalajangiiffigineqarnerata nalaanut naleqqiullugu qulaajaanermut atatillugu inuup innarluutillip tapersersorneqarnissamik pisariaqartitai allanngortut, assersuutigalugu tapersersuinermik suliniut naammakkunnaarmat imaluunniit pisariaarummat.

Aalajangersagaq ilanngullugu piumasaqaammik imaqarpoq, inuup kiisalu angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasoq tapersersuinermut tunngatillugu oqaaseqarnissamut periarfissaqartinneqassasut. Matumani oqaloqatigiinneq aqqutigineqakkajuppoq, pineqartut tapersersuinermut tunngatillugu isummatik saqqummiussinnaallugit. Taamatut oqaloqatigiinneq ingerlanneqartoq aamma inuup innarluutillip angajoqqaatut oqartussarlu imaluunniit akisussaasoq oqaaseqarnerat kommunalbestyrelsip uppernarsarsinnaassavaa. Matumani assersuutigalugu oqaloqatigiinnerup imarisaanik allakkatigut imaqarniliamik uppernarsarneqarsinnaavoq. Kommunalbestyrelsi pisussaaffeqanngilaq inuup kissaatigisai malissallugit, kisianni inuup oqaaseqaatai kommunalbestyrelsip aalajangiinerani ilaatinneqassapput.

Imm. 2-mut
§ 18, imm. 1 naapertorlugu kommunalbestyrelsip qinnuigininneratigut Pissassarfiup qulaajaanermik suliaqarsinnaaneranut periarfissaq imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, inunnut innarluutilinnut tunngatillugu suliani immikkut pisariusuni.

Qulaajaaneq immini piumasaqaateqartillugu, kommunalbestyrelsip atorneqarsinnaasunik peqartinnagu, tassunga ilanngullugu immikkuullarissumik piginnaasaqarnerit, aalajangersakkap atorneqarnissaa naatsorsuutaavoq.

§ 21-mut

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuinermut, pisinnaatitaaneq taamaassappallu sorlernut aalajangiinissaq siunertaralugu, apeqqutit pisariaqanngitsumik kinguarsarnagit suliarinissaannut pisussaaffeqartoq. Matumani inuup innarluutillip pisariaqartitai eqqarsaatigineqarput, inuk innarluutilik eqqorluinnartumik tapersersorneqassasoq, taamaalilluni pineqartoq ulluinnarni pitsaasumik inuuneqarnissaminut tapersersorneqassammat.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsit tamarmik immikkut suliassaqarfiup sulianik suliarinnittarnermi kommunip sullissinera qanoq isikkoqassanersoq aalajangiiffigissagaat. Sullissinermi piffissaq eqqarsaatigalugu inuit innarluutillit sullissinerup qaffasissusaanik naatsorsuutaat piffissaliussat aqqutigalugit paasisinnaavaat. Aalajangersagaq kinguneqanngilaq, kommunalbestyrelsit piffissaliussanik piumasaannarminnik aalajangersaasinnaanerat, pisortammi ingerlatsineranni ileqqorissaarneq, piffissap naleqquttup iluani aalajangiisoqassasoq, aamma imm. 1 naapertorlugu sullissineq sapinngisamik piaarnerpaamik pissasoq, malinneqartussaammat.

Kommunalbestyrelsit minnerpaatut ukiut sisamakkaarlugit aalajangersakkanik iluarsiisassapput. Matumani kommunini suliassaqarfiit ataasiakkaat iluanni piffissaliussat aalajangersarneqartut aamma maannakkorpiaq sulianik suliarinnittarnermut piffissamik atuinerup akornanni ataqatigiittoqarnersoq ingerlaavartumik malitseqartitsisoqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, suliami tigussaasumi suliaq piffissaliussap iluani suliarissallugu ajornarpat, tamatuminnga kommunalbestyrelsi qinnuteqartoq allakkatigut nalunaarfigissavaa, tassunga ilanngullugit suna tunngavilersuutaanersoq kiisalu qaqugu aalajangiinissap naatsorsuutigineqarnissaa qinnuteqartumut ilisimatitsissutigalugu.

§ 22-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, tapersersuinissaq imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarneq pillugu aalajangiisoqartillugu, tapersersuinerup suli siunertaminik naammassinninnersoq, kommunalbestyrelsip ingerlaavartumik malinnaaffigissagaa. Kommunalbestyrelsi taamatut ingerlaavartumik malinnaanermini, Inatsisartut inatsisaat manna imaluunniit inatsisit allat malillugit tapersersuinermik innuttaasoq allanik pisariaqartitsinersoq, eqqumaffigissallugu pisussaaffeqarpoq.

Tapersersuinermut qanoq akulikitsigisumik malitseqartitsisoqartassanersoq killiliinernik ersarissunik aalajangersaasoqarsinnaanngilaq. Innuttaasut ataasiakkaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerat aamma tapersersuinerup suunera tunngavigalugit akulikissusissaq aalajangersarneqassaaq. Taamaalilluni assersuutigalugu innuttaasoq innarluummik piffissami sivisuumi allannguuteqanngitsumillu atugaqartoq assersuutigalugu tappiitsunut ajaappiamik atortorissaarummik ikiuutaasumik tunineqartoq akulikitsumik malitseqartitsisoqartarnissaa pillugu piumasaqaataanavianngilaq. Pisumi matumani innuttaasup tapersersuinermik pisariaqaritsinerata akulikitsumik allannguuteqartarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq. Akerlianik inummut skizofreneertumut, ingiallorteqarnissaminut akuerineqartumut, akulikitsumik malitseqartitsisarnissaq pisariaqarsinnaavoq. Malitseqartitsinerup qanoq iluseeqarnissaa pillugu piumasaaqateqanngilaq. Malitseqartitsineq assersuutigalugu tapersersuinerup ingerlanerani, inuup sullissisullu akornanni oqaloqatigiinnermut assigisaannulluunniit atatillugu ingerlaavartumik pisinnaavoq.

Malitseqartitsinerup ilusissaa akulikillusaalu pillugit suliffeqarfiup iluani najoqqutassanik kommunalbestyrelsi aalajangersaasinnaavoq, kisianni najoqqutassat missingiinissamut inissaqartitsissallutik, taamaalilluni innuttaasup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera tigussaasoq aamma tapersersuineq akuersissutaasoq tunngavigalugit, malitseqartitsisarneq akulikinnerusinnaalluni.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami imm. 2-mi Naalakkersuisut ingerlaavartumik malitseqartitsisarneq pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanissaannut piginnaatinneqarput.

§ 23-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq manna inuit innarluutillit imminnut tunngasunik toqqaannartumik aalajangiisoqassatillugu nammineerluni ilanngutitinnissamut periarfissaqartariaqartoq pillugu Innarluutilinnut Isumaqatigiissutip tunngavianik piviusunngortitsivoq.

Aalajangersakkap imarisai malillugit inuup innarluutillip suliap suliarineqarnerani qaqugukkulluunniit sulianut imminut tunngasunut oqaaseqarnissaanut periarfissaqarpoq. Taamaattoq inuk oqaaseqaateqarnissamut pisussaaffilerneqanngilaq, taamatullu inuup allanit sinniisoqarnissaa imaluunniit ikiorteqarnissaa, aalajangersakkami akornuserneqarnani.

Inuup kissaatai isumaaluunniit kommunalbestyrelsip malissagai piumasaqaataanngilaq, kisianni inuup pisinnaasai inerisimaneralu malillugit pingaartutut isigineqassallutik.

Oqaloqatigiinnermi aalajangiinissamut pilersaarutaasumut inuup nammineq isumaa qulaajarneqassaaq.

Naak misissuinerup suliarineqarneranut atatillugu inummik oqaloqatigiinnerit ingerlanneqaraluartut tapersersuisnissamut iliuusissat pillugit aalajangiisoqannginnerani oqaloqatigiinnerit aamma ingerlanneqassapput. Tamatumunnga tunngavilersuut tassaavoq, aalajangiinissap pilersaarutaasup imarisaanut tigussaasunut inuup isummaminik saqqummiussinissaanut periarfissaqartinneqarnera pingaaruteqarmat.

Oqaloqatigiinneq takkulluni imaluunniit qarasaasiakkut ingerlanneqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, oqaloqatigiinneq piukkunnassusilimmik ataqqinnittumillu ingerlanneqassasoq, aamma inuup nammineq suliami isummaminik saqqummiussineranik kinguneqassasoq. Oqaloqatigiinnerup ilusissaanut piumasaqaateqanngilaq. Inuup oqaloqatigineratigut, oqarasuaatikkut, videokkut allatulluunniit ingerlanneqarsinnaavoq. Inuup isumai qulaajarneqassapput, aamma isummat inuup piginnaasaqarneranut inerisimaneranullu, isumaginninnermi suliaqarnerup ingerlaqqinnerani, naleqquttumik pingaaruteqartillugit, ilanngutitinneqassallutik.

Inunnut timikkut tarnikkulluunniit piginnaasakinnerusunut, aalajangiinermi inuit isumaasa ilanngunneqarnissaat qulakkeerniarlugu, immikkut mianerinninnissaq imaluunniit periaatsit immikkut ittut atornissaat pisariaqarsinnaavoq. Piginnaaneqarneq inerisimanerlu uuttuutigalugit, inuup inissisimanini paasisimaneraa aamma isummersuutit isummallu inuup oqaloqatigiinnerup nalaani saqqummiussaasa kingunissai paasisimanerai aallaavigalugit kommunalbestyrelsi naliliisinnaavoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, inuk innarluutilik ukiukitsuuppat imaluunniit nakkutigineqarpat, angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasoq inummik innarluutilimmik oqaloqatigiinnermi peqataanissaat imaluunniit oqaloqatigiinnerup ingerlannissaanut inuup peqataannginnissaanut akuersissasut. Tamatumunnga siunertaavoq, inuup isumaanik saqqummiussinissaq aamma soqutigisaata isumagineqarnissaanik qulakkeerinninnissaq.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami inummut pitsaanerpaatut nalilerneqarpat imaluunniit eqqarsarnartoqanngippat, angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasoq najuutsinnagit imaluunniit akuersitinnagit,

inummik innarluutilimmik oqaloqatigiinneq pisinnaanissaanut kommunalbestyrelsimut periarfissiivoq. Aalajangersagaq pisut malillugit aaqqissugaavoq atuuffissaalu tassaasinnaallutik, assersuutigalugu pisut angajoqqaatut oqartussap imaluunniit akisussaasup pissusilersornermigut oqaloqatigiinnermik akornusersuisinnaanera imaluunniit pinngitsoortitsisinnaanera ilaatinneqarlutik.

Matumani inuit isumaginninnermut ingerlatsivimmi imaluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi inummik attaveqaateqareertut, oqaatsitigut timikkullu pissusilersornertik pissutigalugu sulisunik allanik attaveqaqqusaanngitsut assersuutaasinnaapput.

Aalajangersagaq immikkut ittumik pisoqartillugu atorneqassaaq, tigussaasumik erseqqissumillu nalilerneqarpat inuup soqutigisaanut naapertuutissasoq angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasut peqataatinnagit oqaloqatigiinneq ingerlanneqassasoq.

Imm. 5-imut
Oqaloqatigiinneq inummut angajoqqaatut oqartussaq imaluunniit akisussaasoq akuersiteqqaarnagit najuutsinnagilluunniit ingerlanneqarpat, inuup soqutigisaata isumagineqarnissaat pisinnaatitaaffiilu eqqortinneqarnissaat qulakkeerniarlugit, illersuisumik oqaloqatigiinnermi peqataasussamik toqqaasoqassaaq.

Imm. 6-imut
Aalajangersakkami imm. 6-imi imm. 1-imi malittarisassamik pingaarnermik sanioqqutsineq pineqarpoq. Nalornisoqartillugu, inuk innarluutilik nammineq isummaminik saqqummiisinnaanersoq pillugu kommunalbestyrelsip qularalugu, kommunalbestyrelsip pineqartumik oqaloqatigiinnissaq misilissavaa. Oqaloqatigiinnerup nalaani paasinarsippat, inuup isummani oqaatigisinnaanngikkai, oqaloqatigiinneq unitsinneqarsinnaavoq.

Oqaloqatigiinnermi inuup naapertuutinngitsumik inissinneqarnera pisinnaavoq. Pisuni taamaattuni inuup mianerineqarnissaa, pineqartup tusarniarneqarneranut imaluunniit ilanngutitinniarneqarnera aalajangiisumik akerliunersoq, tigussaasumik naliliisoqassaaq. Naliliinermi, oqaloqatigiinnerup ingerlanneqarnera inummut iluaqutaanani ajoqutaaginnassanersoq, ilaatinneqassaaq. Pisuni inuup innarluutillip oqaaseqarnissani kissaatiginagu ersarissumik oqaatigippagu assersuutaasinnaavoq.

Pisuni aalajangersimasuni oqaloqatigiinnerup ingerlanneqarnissaa inummut innarluutilimmut iluaqutaassanngilaq. Matumani inuup inerisimannginnera imaluunniit piginnaasaqannginnera pissutaasinnaavoq, pineqartup inissisimanini paasisimanagu, aamma isummersuutiminik imaluunniit isummaminik saqqummiussinissamut pisinnaanani. Assersuutigalugu illersorti

ikiorsiullugu oqaloqatigiinnermi inuk isummaminik saqqummiussisinnaanera periarfissaqarpat, oqaloqatigiinneq ingerlanneqartariaqarpoq.

Inummik innarluutilimmik oqaloqatigiinneq ingerlanneqanngippat, aalajangiinermut inuup isumaata allatut pissarsiarinissaanut kommunalbestyrelsi pisussaaffeqarpoq. Oqaloqatigiinnerup ingerlanneqannginneranut suliami tunngavilersuuteqassaaq. Inummik oqaloqatigiinneq ingerlanneqartinnagu, inuup isiginninneranik qanoq ililluni qulaajaasoqarnersoq allanneqartariaqarpoq.

§ 24-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inummut innarluutilimmut tapersersuinissaq pillugu aalajangiisoqannginnerani, kommunalbestyrelsip iliuusissatut pilersaarummik allakkatigut suliaqarnissamut pisussaaffeqarnera. Iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnerup, inuup innarluutillip tapsersersuinermut pisariaqartitai tigussaasut pillugit kommunalbestyrelsip aaqqissuussaasumik sukumiisumillu qulaajaanissaa, qulakkiissavaa, taamaaliornikkullu suliniuteqarnermik anguniagassat ersersillugit aamma ataqatigiittumik tamakkiisumillu isiginnittumik suliniuteqarnissaq qulakkeerneqarluni.

Iliuusissatut pilersaarut tigussaasuussaaq inummullu tunngassalluni, taannalu aqqutigalugu inuk kiisalu akisussaasoq inuillu oqartussat attuumassutillit il.il. suliniummik malinnaanissamut, aamma inuup unammilligassaasa aaqqiissuteqarfiginissaannut namminneerlutik peqataanissamut periarfissillugit. Taamaaliornikkut inuup innarluutillip suliniuteqarnermut tapersersuinissaata, aamma akisussaasoq isumassuisullu allat suliniuteqarnermut akuersaarnissaasa, ataqqinninnissaasa tapersersuinissaasalu sapinngisamik annertunerpaamik qulakkeerneqarnissaat kissaatigineqarpoq. Suliniut tamanut isiginnittuusinnaassappat, ilaatigut inummik innarluutilimmik qanigisaanillu nukissat suut pigineqarnersut isummerfigineqartussaassapput.

Aalajangersakkami imm. 1, nr. 1-6-imi pisuni sorlerni kommunalbestyrelsip iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissaanik pisussaaffiliinerit allattorneqarput.

Nr. 1-imut
Inummik innarluutilimmik tapersersuineq pillugu iliuusissatut pilersaarusiornissamut aamma suliniuteqarnissamut qulaajaaneq tunngavissaavoq.

Nr. 2-mut
Tapersersuinermik aallartitsisoqarnissaq imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqalernissaq pillugit aalajangiisoqannginnerani, iliuusissatut pilersaarut suliarineqassaaq.

Siunertaq aamma tapersersueriaatsit aamma imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorut, inuup innarluutillip pisariaqartitaanik naammassinnissinnaasut pillugit ataatsimoortillugit allaatigineqassapput.

Nr. 3-mut
Tapersersorneqarnermik pisariaqartitsineq allanngorpat, iliuusissatut pilersaarut allanngortinneqassaaq. Tapersersuineq pillugu pisariaqartinneqarunnaarpat taperseruinerlu unitsinneqartariaqarpat, tamanna iliuusissatut pilersaarummi iluarsisami aamma takuneqarsinnaassaaq.

Nr. 4-mut
Kingusinnerpaamik qaammatit 6-it sioqqullugit meeqqap innarluutillip, Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu tapersersorneqartup, atuarfimmi aallartinnissaa sioqqullugu, iliuusissatut pilersaarut suliarineqassaaq imaluunniit pioreersoq allanngortinneqassalluni. Meeqqap innarluutillip atuarfimmi aallartinnerata kingunerisaanik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineq allannguuteqarsinnaavoq. Iliuusissatut pilersaarutip suliarinissaanut qaammatit arfinillit piffissatut naapertuuttutut isigineqarpoq.

Nr. 5-imut
Kingusinnerpaamik qaammatit aqqaneq-marluk sioqqullugit meeqqap innarluutillip, Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu tapersersorneqartup, atuarfimmi naammassinissaa sioqqullugu, iliuusissatut pilersaarut suliarineqassaaq imaluunniit pioreersoq allanngortinneqassalluni. Meeraq suli nammineersinnaanngilaq, aamma iliuusissatut pilersaarut suliarineqassaaq imaluunniit pioreersoq allanngortinneqassalluni, tapersersueriaatsit sorliit meeqqap pisariaqartitaanik naammassinninnersut nalilersorneqassammata. Meeqqamut efterskolemi najugaqarnissaa imaluunniit piginnaasanik ineriartortitsineq alla pillugit neqerooruteqarfigineqarsinnaammat, qaammatit aqqaneq-marluk piffissatut naapertuuttutut isigineqarpoq.

Nr. 6-imut
Kingusinnerpaamik qaammatit aqqaneq-marluk sioqqullugit meeqqap innarluutillip, Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu tapersersorneqartup, 18-inik ukioqalernissaa sioqqullugu, iliuusissatut pilersaarut suliarineqassaaq imaluunniit pioreersoq allanngortinneqassalluni. Inuusuttup inersimasunngornermini tapersersueriaatsit sorliit inuusuttup pisariaqartitaanik naammassinninnersut pillugit isummertoqassaaq.

Iliuusissatut pilersaarutip suunera apeqqutaatillugu, iliuusissatut pilersaarummik nutaarluinnarmik suliaqarnermiit, iliuusissatut pilersaarut pioreersoq paasissutissanik naliliinernillu nutaanik nutarterneqarnissaa naammassinnaavoq.

§ 25-mut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, iliuusissatut pilersaarummi inuit innarluutillit ataasiakkaat aamma pissutsit tigussaasut aallaavigineqassasut.

Iliuusissatut pilersaarut siunertaamit annertunerussanngilaq. Misissuinerni paasissutissat pigineqareersut sapinngisamik annertunerpaamik ilanngunneqassasut, soorlu inuup isumassuisuneersut kiisalu pissutsinut tigussaasunut inummut tunngasunut ilisimasallit allaneersut.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi iliuusissatut pilersaarutip imarisassai aalajangersarneqarput.

Nr. 1-imi aalajangersarneqarpoq, iliuusissatut pilersaarummi siunertaq tapersersuinermilu suna anguniagaanersoq. Siunertaq inummut innarluutilimmut suliniuteqarnermi pingaarnertut siunertatut paasineqassaaq, anguniagassamilu isumaginninnikkut suliniutini aalajangersimasunik angusassat pineqarlutik.

Nr. 2-mi aalajangersarneqarpoq, iliuusissatut pilersaarummi tapersersuineq sorleq anguniakkap anguneqarnissaanut eqqortuunersoq allaqqassasoq. Matumani anguniagassat immikkuullarissuussapput tigussaasuullutilli, taamaalilluni anguniagassap angunissaanut suut naammassineqarnersut erseqqarissalluni. Taamaattumik anguniagassat piviusorsiortuussapput, piffissap aalajangersimasup iliuusissatut pilersaarummi taaneqartup ingerlanerani anguneqartussatut naatsorsuutigineqarsinnaasut.

Nr. 3-p 4-llu kinguneraat, iliuusissatut pilersaarummi tapersersuinerup akuerineqartup sivisussuseq naatsorsuutigisatut taaneqartoq kiisalu malitseqartitsineq qaqugu pissanersoq allaqqanissaat. Taamaalilluni iliuusissatut pilersaarummi tapersersuinermut iliuuserisat ataasiakkaat naammassineqarnissaat imaluunniit nalilersorneqarnissaat, kiisalu tapersersuinermik nalilersuinissaq siunertaralugu qanoq akulikitsigisumik malitseqartitsineq pisassasoq allaqqassapput. Tamatuma inuup maannakkorpiaq pisariaqartitai tunngavigalugit kommunalbestyrelsimit ingerlaavartumik nalilersorneqartartoq nutarterneqartartorlu, iliuusissatut pilersaarutip allanngorartuartutut sakkutut atorneqarnissaa qulakkiissavaa.

Nr. 5-imi aalajangersarneqarpoq, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu iliuusissatut pilersaarummi tapersersuineq ingerlanneqartoq inatsit alla malillugu tapersersuisinnaanermut ataqatigiissillugu isiginiarneqassasoq. Matumani suliamut ilisimasallit allat suleqatigalugit ataqatigiittumik tamanillu

isiginnittumik suliniuteqarneq qulakkeerneqassaaq. Taamaaliornikkut iliuusissatut pilersaarut suleqatigiinnermut sakkuussaaq, tamakkiisumik suliniuteqarnermut ilaasut, suliassaqarfiit assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnerup pitsanngorsaaqataaffiginissaanut atorneqarsinnaasoq, kiisalu sullissisut ataasiakkaat, inuup nammineq, pineqartup ilaqutaasa aamma inuit, inummut atatillugu suliniuteqartussat, akornanni atorneqarsinnaalluni.

Taamaaliornikkut iliuusissatut pilersaarut siunertamik tapersersuinermullu suliniuteqarnermut angusassat pillugit suleqatigiit assigiimmik paasisimasaqalernissaannut atorneqarsinnaavoq.

Nr. 6-imi ilanngullugu aalajangersarneqarpoq, pissutsit immikkut ittut tapersersuinermut pingaaruteqarsinnaasut ilanngutitinneqassasut, tassunga ilanngullugit ilaquttat attaveqaatillu, ilinniagaqarneq aamma suliffeqarneq kiisalu inuup ikiorserneqarnera katsorsartinneqarneralu il.il.

Nr. 7-imi aalajangersarneqarpoq, iliuusissatut pilersaarummut inuup nammineq oqaaseqaatai iliuusissatut pilersaarummut ilanngunneqassasut. Taamaalilluni siunissaq pillugu inuup innarluutillip nammineq kissaatai eqqarsaataalu ilanngunneqassapput.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnermut sapinngisamik inuk nammineq, akisussaasoq isumassuisullu allat imaluunniit meeraq pineqartillugu angajoqqaatut oqartussaq oqaloqatigineqassasut suleqatigineqarlutillu. Inuk nammineq isummaminik isummersuutiminillu oqaatiginnissinnaanissamut periarfissaqarnissaa aallaaviussaaq, pineqartup piginnaasaqarnera, ukiui inerisimaneralu peqqissaartumik mianeralugit.

Aalajangersagaq Innarluutillit pillugit Isumaqatigiissutip tunngavianik, aalajangiinissap ingerlanerani inuit innarluutillit, imminnut toqqaannartumik tunngasunut, ilanngutitinneqarnissaannut periarfissinneqartariaqarnerannik piviusunngortitsineruvoq.

Siunnersuummi § 23-mut oqaaseqaatit, peqataatitsinermut aamma inunnik innarluutilinnik oqaloqatigiinnermut piumasaqaatit itisilerlugit suliarineqartut, ilanngullugit innersuussutigineqarput.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, qulaajaanerup naammassineqarnerata kingorna qaammatip ataatsip iluani iliuusissatut pilersaarut piareeqqassasoq. Qulaajaanerup suliarineqarnerata kingorna iliuusissatut pilersaarutip suliarineqarnissaanut qaammatimik ataatsimik piffissaliussaq piffissatut naapertuuttutut isigineqarpoq.

Imm. 5-imut
Aalajangersakkap imm. 5-iani aalajangersarneqarpoq, inummut innarluutilimmut iliuusissatut pilersaarutip ilai attuumassutillit najugaqarfissatut neqeroorummut inuup innarluuteqartup innersuunneqarfianut tunniunneqassasut. Iliuusissatut pilersaarummik ilisimanninneq anguniagaqartumik suliniuteqarnermut ilanngussinissamut piumasaqaataaavoq, illuatungeriit peqataasut tamarmik anguniakkat assigiit tungaannut sulisinnaaqqullugit. Iliuusissatut pilersaarummik ilisimatitsinermi tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnissamut eqqarsaatit tunngavigineqartut, najugaqarfissatut neqeroorummi aamma piviusunngortinneqarnissaat qulakkeerneqassaaq. Iliuusissatut pilersaarutip ilai sorliit attuumassuteqarnersut taamaalillutillu najugaqarfissatut neqeroorummut tunniunneqartussat pillugit immikkut tigussaasumik naliliinerit tamatigut tunngaviusassapput.

Imm. 6-imut
Aalajangersakkami imm. 6-imi aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsip iliuusissatut pilersaarutaa inummut innarluutilimmut pineqartumut kiisalu angajoqqaatut oqartussanut imaluunniit akisussaasumut tunniunneqassasoq.

Tassunga atatillugu kommunalbestyrelsip iliuusissatut pilersaarummik tunniussiffigisanut iliuusissatut pilersaarutip imarisai pillugit tamatigut ilisimatitsisassaaq. Tamanna inummik annertusisamik ilitsersuisussaatitaaneq pillugu piumasaqaatitut isigineqassaaq. Ilisimatitsineq oqaatsit aamma periaaseq inuup piginnaasaanut, ukiuanut inerisimaneranullu mianerinninneq atorlugit pissaaq, taamaalilluni inuup attaveqaqatigiissutaasut paasissallugit.

§ 26-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, oqartussat allattorneqartut arlallit suliani tigussaasuni paasissutissanik inummut tunngasunik, tassunga ilanngullugit paasissutissanik inummut tunngasunik mianernartunik, avitseqatigiittarsinnaanerat ingerlatitseqqittarsinnaanerallu. Suliamut ilisimasallit suliaq tigussaasoq pillugu suliamut ilisimasalinnik allanik amerlanertigut suliassaqarfiit assigiinngitsut akimorlugit oqaloqateqartarnissamut akulikitsumik pisariaqartitsisarnerat aalajangersakkami tunngaviuvoq. Taamaalilluni inunnut innarluutilinnut suliassaqarfiup iluani sullissinermi tigussaasumi suliamut ilisimasallit sulinerannik ikorfartuinissaq piukkunnartitsilernissarlu aalajangersakkami siunertaavoq.

Paasissutissanik katersuinerup suliap suliarineqarneranut pingaaruteqarnera aamma siunertaq ersarissumik suliamullu tunngaveqarnissaa piumasaqaataavoq. Tamatuma saniatigut paasissutissat

katersorneqartut suliamut attuumassuteqassapput anguniakkallu angunissaanut pisariaqartitsinermit annertunerussanngilaq.

Aalajangersagaq naapertorlugu oqartussat allattorneqartut akornanni paasissutissanik avitseqatigiinneq taamaallaat oqartussat aalajangersakkami allattorneqartut akornanni pisinnaavoq.

Aalajangersagaq Inatsit nr. 429, 31. maj 2000-imeersoq (matuma kingorna Inunnut paasissutissanut inatsit), Kalaallit Nunaannut Peqqussut nr. 1238, 14. oktober 2016-imeersukkut aamma §§ 6-8, Peqqussut nr. 898, 26. juni 2023-meersukkut atuutilersinneqartumi naapertorlugu paasissutissanik inunnut tunngasunik suliarinnittarnermut malittarisassanik erseqqissaaneruvoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, oqartussat akornanni paasissutissanik avitseqatigiissinnaanermut inummik innarluutilimmiit, akisussaasumiit imaluunniit angajoqqaatut oqartussaniit akuersineq aallaavigineqassasoq, taamaattoq tak. imm. 3. Akuersinerup suliami paasissutissat attuumassuteqartut tamarmik suliap suliarineqarnerani ilanngunneqarnissaat qulakkiissavaa, taamaalilluni suliassaqarfiit akimorlugit suliamut ilisimasallit paasissutissat naammattut tunngavigalugit oqallissinnaallutik.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkap imm. 2-ani aalajangersarneqarpoq, imm. 1 naapertorlugu akuersineq itigartinneqarpat imaluunniit allanik pissuteqarluni akuersinermik pissarsinissaq ajornarpat, paasissutissat inummut tunngasut, tassunga ilanngullugit paasissutissat inummut tunngasut mianernartut, avitseqatigiissutigineqarsinnaasut, suliami pissutsit, tassunga ilanngullugu inuup inatsisitigut illersorneqarnissaa mianeralugu pisariaqartinneqartutut isigineqarpat. Assersuutigalugu meeqqap innarluutillip angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaa pillugu suliani, meeqqap nakuuserfigineqarnera imaluunniit innarlerneqarnera pissutigalugu, meeqqamut pitsaanerpaassasoq, suliamut ilisimasallit paasissutissanik inummut tunngasunik avitseqatigiissinnaanissaat, naak angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasoq akuersinissaq itigartitsissutigigaluaraat.

§ 27-mut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, Pissassarfiup suliami tigussaasumi kommunalbestyrelsimut siunnersuineranut ilaatillugu, paasissutissat inummut tunngasut, tassunga ilanngullugit paasissutissat inummut tunngasut mianernartut, suliap suliarineqarneranut pingaaruteqarpata, kommunalbestyrelsip Pissassarfimmut ingerlateqqissinnaagai. Matumani suliat pillugit siunnersuinermut aamma piginnaanngorsarneq imaluunniit piginnaanngorsaqqinneq pillugit

sulianut attuumassuteqarsinnaavoq. Paasissutissat suliamut pingaaruteqartut kisimik ingerlateqqinneqarsinnaapput.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi erseqqissarneqarpoq, paasissutissat inummut tunngasut ingerlateqqittarnerat, tassunga ilanngullugit pingaartumik paasissutissat inummut tunngasut mianernartut, inuk innarluutilimmiit, angajoqqaatut oqartussaniit imaluunnit akisussaasumiit akuersinerannik piumasaqaateqarneq aallaaviussasoq. Aalajangersakkami Inatsisartut inatsisaata matuma paasissutissanik inummut tunngasunik suliarinnittarnermut inatsimmi §§ 6-8-imi malittarisassanut ilaatinneqarneranik erseqqissaaneruvoq.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi imm. 2 malillugu akuersineq pillugu piumasaqaammik sanioqqutsinissaq aalajangersarneqarpoq.

Inuup suliami pineqartup imaluunniit angajoqqaatut oqartussat imaluunnit akisussaasut suliami pineqartut akuersinissamut itigartitsippata imaluunniit allamik pissuteqartumik akuersinissaq pissarsiarineqarsinnaanngippat, taamaakkaluartoq paasissutissanik inummut tunngasunik kommunalbestyrelsi Pissassarfimmut ingerlatitseqqiisinnaavoq, tassunga ilanngullugit paasissutissat inummut tunngasut mianernartut, suliami pissutsit, tassunga ilanngullugu innuttaasup inatsisitigut isumannaatsuunerata mianerineqarnissaa pisariaqartitsippat.

Kommunalbestyrelsip suliami pissutsit akuersisoqartinnagu ingerlatitseqqiinissamut tunngavissaqartitsinersut pillugu nalilissavaa.

Pisuni inummut innarluutilimmut tapersersuisoqarnissaa pillugu suliaq pisariusoq pineqartillugu, kommuni suliamik suliarinninnissamut suliamut piginnaasanik pisariaqartunik peqartinnagu, kisianni angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasoq paasissutissanik inummut innarluutilimmut tunngasunik ingerlatitseqqiinissamut akuersiumanngippata, suliami pissutsit, pingaartumik meeqqamut pitsaanerpaaq eqqarsaatigalugu, akuersissuteqanngitsumik Pissarsiffimmut ingerlatitseqqiinissamut tigussaasumik nalilersuineq tunngavigineqassaaq. Pisuni kommuni suliassarpassuarnik suliarineqanngitsunik suliassaqarpat kommunilu Pissassarfimmit ikiorneqarnissamik kissaateqarpat, kisianni innuttaasut kalluarneqartut tamarmik akuersinissaasa pissarsiarinissaat suliassat amerlassusiat pissutigalugu naleqqussorineqanngippat, innuttaasut pisariaqartitaminnik attuumassuteqartumik tapersersorneqarnissaat mianerinninnissaq, paasissutissanik inummut tunngasunik, tassunga ilanngullugit paasissutissat inummut tunngasut mianernartut, akuersissuteqanngitsumik Pissassarfimmut ingerlatitseqqiinissamut tunngaviusinnaavoq.

Assersuutit tamakkiisuunngillat. ”Suliami pissutsit” suliamiit suliamut pissutsit tigussaasut piffissami pigineqartut aallaavigalugit nalilersortariaqassapput.

§ 28-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq, inummut innarluutilimmut Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu neqeroorutaanni qitiusumik inissiinissamut innersuussisarfimmut inissamik utaqqippat, kommunalbestyrelsi utaqqiisaasumik aaqqiissummik nassaarnissamut pisussaaffeqartoq. Naalakkersuisut qitiusumik inissiinissamut innersuussisarfimmik isumaginnittut, utaqqiisaasumik aaqqiissuteqarnermi, inuup innarluutillip Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu neqeroorutaanni inissamik, inuup innarluutillip pisariaqartitaanik naammassinnissinnaasumik, piaarnerpaamik neqeroortoqarnissaa suli qulakkeertussaavaat. Kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip utaqqiisaasumik inissiinerani inuup innarluutillip pisariaqartitai kissaataalu mianerineqassapput. Sapinngisamik inuup sumiiffianut qanittumi, inuup innarluutillip immikkut pisariaqartissinnaasaanik naammassinnittussamik, utaqqiisaasumik aaqqiissummik nassaartoqarniassaaq.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, utaqqiisaasumik inissiivik tassaasinnaasoq nammineq angerlarsimaffik imaluunniit kommunip najugaqarfissatut neqeroorutaani, utaqqiisaasumik tapersersuinermut iliuusissaqartoq, inuup innarluutillip immikkut pisariaqartitaanik naammassinnissinnaasoq.

§ 29-mut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq, inummik innarluutilimmik nammineq angerlarsimaffimmi najugaqartumik ulluinnarni isumassuisumut qanigisamut kommunalbestyrelsi aningaasaqarnikkut tapersiissuteqassasoq.

Aalajangersagaq allatut aaqqiinermut ulloq unnuarlu neqeroorummut inissiinissamut taarsiullugu pisuni amerlanertigut atorneqassaaq.

Inummik innarluutilimmik nammineq angerlarsimaffimmi najugaqartumik isumassuisoqassasoq ilanngullugu piumasaqaataavoq. Taamaalilluni inuk ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarpat aalajangersagaq malillugu tapersiisoqarsinnaanngilaq.

Aalajangersagaq amerlanertigut qanigisanut atorneqassaaq, tassunga ilanngullugu assersuutigalugu angajoqqaanut meeqqamut innarluutilimmut isumassuisut aamma aapparisaq, inooqataasoq imaluunniit aapparisamut innarluutilimmut isumassuisut.

Isumassuinermik suliaqarnermut angerlarsimaffimmi suliassanut pisariaqartunut inummut ikiuineq tapersersuinerlu ilaatinneqarput, ilaatigut inuttut eqqiluisaarnermut ikiorneqarneq, tassunga ilanngullugit uffarneq, qanikkut kigutitigullu eqqiluisaarneq, kukiiaaneq umiiaanerlu, atisalersuineq atisaajaanerlu, perusuersarfiliarneq, amerissaaneq, timikkut atortorissaarutit ikiuutaasut, soorlu alersit, kiisalu atisanik errorsineq, erruineq, eqqiaaneq nerisassiornerlu. Inatsisartut inatsisaat malillugu malittarisassallu inatsisitigut tunngavissinneqartut malillugit suliassat suliarineqarnissaannut taperserssorneqartussaagaluartunut taarsiullugu inuup ulluinnarni isumassuinermik ingerlataqartup aningaasaqarnikkut tapersiiffigineqartup suliassat suliarisassagai aallaavigineqassaaq.

Kommunalbestyrelsip tigussaasumik nalilersuineq tunngavigalugu aallaavik saneqqussinnaavaa aamma suliassanut immikkuullarissumik killilerneqartunut, immikkorluinnaq ittunut ilassutaasumik tapersiisinnaalluni. Tamanna amerlanertigut, inuk innarluutilik ilinniagaqartumik suliarineqartariaqartumik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsippat, taamaallaat attuumassuteqassaaq. Kommunalbestyrelsi aamma oqartussat allat attuumassuteqartut, aalajangersagaq manna malillugu aningaasaqarnikkut tapersiisoqarnera apeqqutaatinnagu, allatut iluseqartunik tapersersuissapput. Aalajangersagaq manna malillugu isumassuinissamut aningaasaqarnikkut tapersiinermik assersuutigalugu peqqinnissaqarfimmiit angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq taarserneqarsinnaanngilaq.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq, imm. 1 malillugu aningaasaqarnikkut qanigisamut tapersiissutit, inummik innarluutilimmik ulluinnarni isumassuisumut, kommunalbestyrelsip qanigisamik atorfinitsitsineratigut tunniunneqassasut. Kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip pisariaqartitsinera aamma Inatsisartut inatsisaat manna imaluunniit inatsisit allat malillugit tapersersuinissamut periarfissat allat tunngavigalugit, sapaatip akunneranut nalunaaquttap akunneri, taamaattoq sapaatip akunneranut amerlanerpaamik nalunaaquttap akunneri 40-t, aalajangersassavai. Nalunaaquttap akunnerisa amerlassusaat, inuup tapersersorneqarnermik pisariaqartitsineranik tigussaasumik nalilersuineq, aamma suliassat sorliit suliarineqarnissaat tunngavigalugit aalajangersarneqassapput. Inoqutigiinni allat angerlarsimaffimmi nalinginnaasumik suliaqarnermut peqataasut, nalilersuinermi ilaatinneqarnissaat piumasaqaataavoq. Suliassat inoqutigiinni allanik nalinginnaasumik suliarinissaannut pisussaaffigisaannut aningaasaqarnikkut

tapersiisoqarsinnaanngilaq. Tamanna, aalajangersagaq manna malillugu isumassuinermik suliassaq inoqutigiinni imaluunniit qanigisamit allamit isumagineqarnera apeqqutaatinnagu, atuutissaaq.

Imm. 3-mut
Inummut innarluutilimmut qanigisamik atorfinitsitsineq akissarsiaqartitsinerlu pillugit aalajangersakkanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaanerat aalajangersakkami allanneqarpoq.

§ 30-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkap malittarisassiorpaa, kommunalbestyrelsi inummut innarluutilimmut inummik qanigisamik aamma suliffeqarnermut attuumassutilimmik atorfinitsitsisinnaasoq, kommunalbestyrelsi ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik tulluartumik utaqqitillugu imaluunniit qulaajaanerup imaluunniit iliuusissatut pilersaarutip ilaannik amigaateqartoqartillugu imatullu pisoqartillugu:
1) angerlarsimaffiup avataani inissiiffiugallartussaq allatut qinigassaappat,
2) paarsinissamik pilersitsinissaq pillugu illuatungeriit isumaqatigiippata aamma
3) kommunalbestyrelsip inuup pineqartup qanigisamik paarsisup mianerinissaanut pingaarutilinnut akerliusoqanngitsoq nalilerpagu.

Paarsinermi isumassuinissamut suliassat immikkut ittut aamma ilaatinneqarsinnaapput, soorlu napparsimmavimmi katsorsartinnermut peqataaneq, tapersersuinermi suliassat isumaginninnikkullu atuuffiit allat il.il.

Qanigisatut isigineqarput soorlu aapparisaq, inooqatigisaq, meeqqat, angajoqqaat kiisalu allat qanimut attuumassuteqartut, pineqartumit paarsinerup isumassuinerullu isumagineqarnissaa ilimanaateqarluinnarluni. Paarsinissaq sioqqullugu ataatsimoortumik najugaqatigiinnissaq piumasaqaataanngilaq. Matumani piumasaqaataavoq, najugaqatigiiffik imaluunniit illuatungeriit imminnut ima qanitsigisumi najugaqassasut, siunertaq naammassineqarsinnaalluni.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, qanigisaq kommunimi inuup innarluutillip najugaqarfigisaani kommunalbestyrelsimit atorfinitsinneqassasoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, inummik innarluutilimmik paarsinissaq siunertaralugu, qanigisaq qaammatit arfinillit angullugit atorfinitsinneqarsinnaasoq. Paarsinissamut piffissaq

pissutsit immikkut ittut tamatuminnga pisinnaatitsippata qaammatinik pingasunik sivitsorneqarsinnaavoq. Paarsineq qaammatit tamakkerlugit agguarneqarsinnaavoq. Paarsineq piffissanut sivikinnerusunut agguarneqarsinnaavoq.

Piffissamik killiliinermut pissutaavoq, aaqqissuussinermi utaqqiisaasumik paarsinissap anguniarneqartussaanera, taamaalilluni angerlarsimaffiup avataani ataavartumik inissiisoqarsinnaanera pillugu eqqissilluni isummerfiginissaa periarfissinneqassammat, tassunga ilanngullugu tamatumunnga suliassat aamma misigissutsikkut artorsaatissinneqarnerit imaluunniit ilungersunartumik napparsimasoqarnerani il.il. utaqqiisaasumik paarsinermut isumassuinermullu suliassat isumagalugit. Aaqqissuussinermi angerlarsimaffimmi sivisuumik imaluunniit ataavartumik paarsinissaq siunnerfigineqanngilaq.

Piffissaq paarsinermut atorneqartoq tamatumunnga pissutsit immikkut ittut pisariaqartippata qaammatit pingasut angullugit sivitsorneqarsinnaavoq. Paarsineq qaammatinut ilivitsunut agguarneqarsinnaavoq. Sulisitsisoq inummik innarluutilimmik paarsinissamut sulinngiffeqarnissamik akuersisoq isumaqatigalugu, paarsineq piffissanut sivikinnerusunut agguarneqarsinnaavoq.

Assersuutigalugu pissutsit immikkut ittut, paarsinermut sulinngiffeqarnerup sivitsorneqarnissaanut tunngavilersuutigineqarsinnaasut, tassaasinnaapput katsorsaanermik nutaamik imaluunniit naatsorsuutigisamit sivisunerusumik pisariaqartitsisoqalernera. Assersuut alla tassaavoq, inuunermik sivitsuisinnaasumik katsorsaaneq, tassa katsorsaaneq ajorunnaarnissamut, pitsanngorsarnissamut imaluunniit anniarunnaarnissamut neriunaateqanngitsoq, kisianni taamaallaat inuunermik sivitsuisinnaasoq. Paarsinermut aaqqissuussineq, inuup innarluutillip suli piartulernani aamma paaqqutarineqarnissamut periarfissaqarsinnaatillugu, qaammatinik pingasunik sivitsorneqarsinnaavoq. Paarsinermut piffissap sivitsorneqarnissaanut, inuunermik katsorsaaneq sivitsuisinnaasoq pissutigalugu, tunngavissaqarnersoq naliliinermi, nakorsap naliliinera ilanngunneqassaaq. Paarsinermut piffissap sivitsornissaanut periarfissaqarneq isumaqarpoq, immikkut ittumik pisoqartillugu paarsineq amerlanerpaamik qaammatit qulingiluat angullugit sivisussuseqarsinnaasoq.

Assersuutigalugu katsorsaanermut pilersaarut imatut aaqqissugaasinnaavoq, piffissat aalajangersimasut paarsinissamut aaqqissuussisoqarluni. Assersuutigalugu napparsimmavimmut uninnganissaq sioqqullugu aamma angerlartitaanerup kingorna paarsinissamik pisariaqartitsisoqarsinnaavoq. Pisuni taamaattuni paarsinermut aaqqissuussineq paarsinissanut marlunnut agguarneqarsinnaavoq, piffissamik inuup innarluutillip napparsimmavimmi uninnganeranik akunnilerneqartut. Taamaattoq kommunip paarsinermut pilersaarutip nalilersornerani isummerfigissavaa, ukiut, sanngiillineq, ineriartornikkut akornuteqarneq

pissutigalugit, innarluummut imaluunniit napparsimanermut atatillugu pissutsit immikkut ittunik pineqarnersut, inuup innarluutillip misissortinnerata, katsorsartinnerata uninnganerataluunniit nalaani, qanigisap peqataanissaanut kinguneqarnersut.

Imm. 4-mut
Qanigisanik atorfinitsitsineq akissarsiaqartitsinerlu pillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassasut aalajangersakkami allanneqarpoq.

§ 31-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, immikkut ittumik pisoqartillugu aamma suliamik pineqartumik tigussaasumik suliamullu tunngatillugu naliliisoqarnerata kingorna, § 30 naapertorlugu tapersersuinermik, § 30, imm. 3 naapertorlugu qanigisamik angerlarsimaffimmi paarsinissamut piffissami aalajangersarneqartoq qaangerlugu, kommunalbestyrelsi akuersissuteqarsinnaasoq. Assersuutigalugu § 30, imm. 3-mi piffissap aalajangersarneqartup saniatigut, piffissamik qaammatit aqqaneq-marlukkaartumik kommunalbestyrelsi akuersissuteqarsinnaavoq. Taamaalilluni aallarniutaasumik katillugit qaammatit 21-it tapersiinissamut akuersissuteqartoqarsinnaavoq.

Tapersersuinissap sivitsornissaanut akuersinissamut piumasaqaatit pillugit kommunalbestyrelsi sukumiisumik nalilersuissaaq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, imm. 1 malillugu tapersersuineq inuup innarluutillip angerlarsimaffiani qanigisamit paarineqarneq naapertuunnerpaasoq, aamma angerlarsimaffiup avataani paarineqarnissamut periarfissat naleqquttut nassaassaanngitsut suliamut tunngavilersukkamik naliliinermi inernilliunneqarpat, taamaallaat akuerineqarsinnaasoq. Taamaalilluni assersuutigalugu kommunip najugaqarfissatut neqeroorutaani, ulloq unnuarlu neqeroorutaani pisariaqarpallu utoqqaat illuani tulluarnerusumik paarsinissamut periarfissaqarnersoq misissorneqassaaq.

Imm. 3-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, imm. 1 malillugu tapersersuinermik sivitsuineq, piffissaq qaammatit aqqaneq-marlukkaarlugit akuersissutigineqarsinnaasoq. Sivitsuinerit allat, imm. 2-mi piumasaqaatit suli naammassineqarpata, aatsaat akuersissutigineqarsinnaapput.

§ 32-mut

Ingiallortip tapersersortitullu ikiortip akornanni assigiinngissut tassaavoq, tapersersortitut ikiorti ingiallortiinnaanngimmat, kisianni perorsaanermut suliniuteqarnermik ikiorsiilluni. Inuup tapersersortitut ikiortip suliassaanut assersuutigalugu piorsarsimassutsikkut aaqqissuussinernut imaluunnit pisiniarnermut ingiallortaanissaa ilaasinnaapput, kisianni tapersersortitut ikiorti ingiallortaanermut atatillugu perorsaanermut suliniummik ikiorsiissaaq. Taamaattumik tapersersortitut ikiorteqarnermik tapersersuineq, inuk innarluutilik perorsaanermut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsippat aamma ingiallorteqarnissamik kisimi pisariaqartitsinngippat, ikiorsiissutigineqassaaq. Tamanna erseqqissarneqarpoq, tapersersortitut ikiorti tapersersuinermik suliaqassammat aamma inunnut annertuumik timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut piginnaasakinnerusunut taamaallaat ikiorsiissutigineqarsinnaasoq. Inummut innarluutilimmut ingiallortaaneq aamma tapersersortitut ikiorteqarneq tapersersuinermik ikiorsiisoqarsinnaavoq.

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq, inummut innarluutilimmut nammineq angerlarsimaffimmi, najugaqaqatigiiffimmi najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit utoqqaat illuanni nammineersinnaaqqullugu perorsaanermut tapersersuinermik pisariaqartitsisumut tapersersortitut ikiorteqarnissaanut kommunalbestyrelsi neqerooruteqassasoq. Inuup innarluutillip pisariaqartitsinera apeqqutaatillugu, soorlu angerlarsimaffiup avataani angalanissamut ilaatigut inuup innarluutillip pisiniarneranut, aaqqissuussinernut peqataaneranut, aningaaserivimmi ataatsimiinnermut allanulluunniit tapersersortitut ikiortip tapersersortassavaa. Taamaalilluni perorsaanermut tapersersuineq inuup innarluutillip inuit innarluuteqanngitsut naligalugit sapinngisaq tamaat angalasinnaaneranik aaqqissuussinernilu peqataasinnaaneranik ikiorsiissutigineqassaaq.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq, Naalakkersuisut imm. 1 naapertorlugu tapersersortitut ikiorteqarneq pillugu malittarisassanik erseqqinnerusumik aalajangersaassasut. Malittarisassat erseqqinnerusut nalunaarummi aalajangersarneqassapput.

§ 33-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, inummut innarluutilimmut, innarluuteqarnini pissutigalugu kisimiilluni angalasinnaanngitsumut, qaammammut nalunaaquttap akunneri 15-it angullugit ingiallorteqarnissamut kommunalbestyrelsip pisussaaffigigaa. Tamatumunnga pisariaqartitsisoqartoq nalilerneqarpat, kommunalbestyrelsi qaammammut nalunaaquttap akunneri

15-it sinnerlugit neqeroorsinnaavoq. Inuk innarluutilik ulluunerani aamma unnunnerani ingiallorteqartarnissamik pisariaqartitsisinnaammat erseqqissarneqassaaq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, aaqqissuussinernut nunagisap avataani ingerlanneqartunut ingiallorteqarnermik kommunalbestyrelsi neqerooruteqarsinnaasoq. Taamaalilluni ingiallorteqarnermut nalunaaquttap akunneri 15-it qaangerneqarsinnaapput. Sammisassanut aaqqissuussinernullu peqatigiiffinni ataatsimiinnerit, isumasioqatigiinnerit, politikkikkut ataatsimiinnerit il.il., inunnut innarluutilinnut attuumassuteqarsinnaasut ilaatinneqarput.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq, Naalakkersuisut ingiallorteqarneq pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaassasut, tassunga ilanngullugit feriarnerup nalaani sammisanut aaqqissuussinernullu nunagisap avataani ingerlanneqartunut ingiallorteqarnerup annertussusissaanut, angallassinermi ingiallortip aningaasartuutai il.il. Malittarisassat erseqqinnerusut nalunaarummi aalajangersarneqassapput.

§ 34-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, meeqqamut innarluutilimmut angajoqqaatut oqartussap imaluunniit oqartussat maannakkut illoqarfigisami najugaqarfimmut allamut imaluunniit illoqarfimmut allamut nuullutik najugaqalernerannut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit aningaasartuutinut kommunalbestyrelsip matussusiinissamik neqerooruteqarsinnaanera periarfissatut atuutilersinneqassasoq.

Aalajangersakkami siunertaavoq, nutsernermut ikiorsiinissamik kommunalbestyrelsip periarfissinneqarnissaa, taamaalillutik ilaqutariit innarluutilimmik meerartallit nuunnissaat piviusumik periarfissaqalissammata, sumiiffimmi meeqqap eqqortumik ikiorneqarnissaanik periarfissat pitsaanerulerniassammata. Tamatigut neqeroorut pineqartoq oqaatigineqassaaq, aamma kommunalbestyrelsip angajoqqaatut oqartussaq oqartussalluunniit nooqqullugit tatineqanngisaannassapput. Aalajangersagaq malillugu aningaasaqarnikkut tapersiinissaq kommunalbestyrelsimut periarfissaq kisimi ilanngullugu pineqarpoq kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliineq pineqarnani.

Nr. 1-3-mi piumasaqaatit tamarmik naammassineqarpata aatsaat tapersersuineq ikiorsiissutigineqassaaq. Taamaalilluni siullertut ilaqutariit maannakkut najugaanni meeqqap

tapersersorneqarnissamik isumassorneqarnissamillu pisariaqartitsinera naammassineqarsinnaanngippat ajornakusoorpaaluunniit aatsaat nuunnermut ikiorsiisoqassaaq. Aappaattut piumasaqaataavoq, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu meeqqap tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera siunissami angerlarsimaffittut kissaatigineqartumi pitsaanerusumik naammassineqarsinnaassasoq. Naggataatigut pingajuattullu piumasaqaataavoq, angajoqqaatut oqartussat nuunnissaq pillugu erseqqissumik kissaateqarlutik namminneq oqaaseqarnissaat. Piumasaqaammi kingullertut taaneqartumi erseqqissarneqarpoq, angajoqqaatut oqartussat ilaquttallu kissaateqartillugit, nuunnermut ikiorsiisoqassasoq. Taamaattumik nuunneq najugaqarfissaq nutaaq kommunalbestyrelsimut naleqqunnerunera kisiat tunngavilersuutigineqarsinnaanngilaq.

Pisut ilaanni meeqqap pisariaqartitai pitsaanerusumik naammassiniarlugit, inissiaqarfimmi qullerpaamiit allerpaamut nuunneq pisinnaavoq, assersuutigalugu meeraq innarluutilik atorturissaarutinik ikiuutaasunik kaassuartagaqarmat.

Imm. 2-mut
Meeqqamut innarluutilimmut ulloq unnuarlu neqeroorummi innersuunneqartoq pillugu aalajangiiffigineqartumut, meeqqamut innarluutilimmut angajoqqaatut oqartussap oqartussalluunniit illoqarfimmut nuunnerannut, aningaasartuutit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matussusernissaannut kommunalbestyrelsip neqerooruteqarnissamut aalajangersakkap ilanngullugu periarfissippaa. Imm. 1-imi tamatumunnga oqaaseqaatit takukkit.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami § 34, imm. 3 nutaajuvoq. Aalajangersagaq inuup maannakkut najugaqarfiani tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsinera naammassineqarsinnaanngippat ajornakusoorpalluunniit, aamma Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqarnissamut inuup pisariaqartitai siunissami najugaqarfittut kissaatigisaani pitsaanerusumik naammassineqarsinnaappata, kiisalu inuup innarluutillip nammineq nuunnissaq kissaatigalugu ersarissumik oqaatigippagu, inunnut innarluutilinnut 18-inik ukioqalereertunut kommunalbestyrelsip aningaasaqarnikkut tapersiinissamik neqerooruteqarnissaanut periarfissiivoq.

Assersuutigalugu inuk ajutoornikkut imaluunniit tassanngaannartumik napparsimanikkut tassanngaannartumik innarluuteqalertoq, taamaalilluni maannakkut najugaqarfik naapertuukkunnaarluni. Assersuutigalugu inissiaqarfimmi qullerpaamiit allerpaamut nuunneq pisinnaavoq, inuk innarluutilik atortorissaarutinik ikiuutaasunik kaassuartagaqalermat.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, inuk najugaqaqatigiiffimmut imaluunniit

najugaqarfimmut illersugaasumut kommunip avataaniittumut najugaqarnissamik neqeroorfigineqartoq tassunga nuuppat, najugaqarfiup nuunneqarneranut aningaasartuutit matussusernissaannut kommunalbestyrelsip aningaasaqarnikkut tapersiissutinik neqerooruteqassasoq. Aalajangersakkami siunertaavoq, inuup innarluutillip najugaqatigiiffimmut imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumut, atortorissaarutinik pisariaqartunik imaluunniit immikkut ilisimasanik neqeroorutigineqarsinnaasumut, kommunimi allamiittumut nuunnissaata piviusumik periarfissaaanissaata qulakkeerneqarnissaa.

Imm. 5-imut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, § 34, imm. 3 malillugu tapersiissutit, inatsisit allat nuunnermi ikiorsiissutinik aalajangersagaqarfiusut salliunneqassasut. Assersuutigalugu pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nuunnermi ikiorsiissutit pillugit aalajangersagaqarpoq.

§ 35-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, inuit innarluutillit eqimattanut tapersersuinermik kiisalu piginnaasanik ineriartortitsinissamut eqimattanut sungiusarnermik tapersersuinermillu neqeroorutinik kommunalbestyrelsi ikiorsiisinnaasoq.

Imm. 2-mut
Taamatut neqeroorutini peqataaneq ikiorneqartup maannakkorpiaq piginnaasaanut pitsanngortitsisinnaassasut imaluunniit ajorseriarnissaannut pitsaaliuisinnaassasut pillugit kommunalbestyrelsip nalilersuinissaanut piumasaqaataavoq.

Eqimattanut tapersersuineq pillugu neqerooruteqarnermut, innuttaasunut timikkut tarnikkulluunniit piginnaasakinneruneq pissutigalugu pisariaqartitsisunut, tapersersuineq kiisalu piginnaasanik ineriartortitsinissamut sungiusarnermik tapersersuinermillu neqeroorutit aamma sammisaqartitsinermut katerisimaarnermullu neqeroorutit ilaatinneqarsinnaapput. Innuttaasunut tarnikkut ajornartorsiutilinnut imaluunniit ADHD-tunut imaluunniit inunnut innarluutilinnut inuuniarnikkut piginnaasaqarnermik eqimattanut sungiusarnermik ingerlataqartunut piginnaasaqarnerulernissamut pikkorissaanerit taaneqarsinnaapput. Neqeroorutit nalinginnaasut sullinniakkanut aalajangersimasunut killiligaanngillat. Taamaattumik eqimattanut tapersersuinermut naammassinnissimasunut sullinniakkanut kommunalbestyrelsi tapersiissuteqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami malittarisassiuunneqarpoq, eqimattanut tapersersuinermut neqeroorutinut tapiissuteqarsinnaavoq, eqimattami inuup ilaqutai ilaatinneqarlutik. Eqimattanut tapersersuinermut

tapiissuteqarnermik neqerooruteqarnermut ilaqutariit, ilaat ataaseq arlallilluunniit innarluuteqarlertut, ilaatinneqarsinnaapput. Innarluuteqalerneq tassaavoq innarluut nappaatip imaluunniit ajutoornerup kingunerisaanik pilersimasoq, t.i. inunnguuserisaanngitsoq. Ilaqutariinnut eqimattatut tapersersuinermi, ilaqutariit ilaat ataaseq arlallilluunniit innarluuteqalertunut, tarnikkut ikiuineq, inooqatigiinnermi atugarliornermik pitsaaliuisinnaasoq aamma inuup innarluutillip ilaqutaatalu piffissami ajornartorsiorfianni atugarissaarnerannik pitsanngorsaaqataasinnaasoq, ilaatinneqarsinnaapput.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami allanneqarpoq, eqimattanut ikiorneqarnissamik tapersersorneqarnissamillu neqeroortarneq pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaasut.

§ 36-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami inunnut ataasiakkaanut piffissami killilikkami tapersersuinermik neqeroorutit, innuttaasunut tamanut piginnaasakinnerusunut ikiorsiissutigineqarsinnaasut, ilaatinneqarput, kisianni innuttaasut annikitsumik timikkut tarnikkulluunniit piginnaasakinnerusut imaluunniit innutaasut piginnaasakinnerulernissamik ineriartortitsinissamut aarlerinaatillit pingaarnertut siunnerfigineqarlutik.

Qaammatinut arfinilinnut amerlanerpaatut killiliineq pillugu immikkut akuersissuteqartoqarsinnaanngilaq, neqeroorullu inunnut ataasiakkaanut, tapersersorneqarnissamik assiganik pisariaqartitsisunut, ataasiaannarluni ikiorsiissutigineqassalluni. Tamatuma kingorna tapersersorneqarnissamik suli pisariaqartitsisoqarpat Inatsisartut inatsisaat malillugu tapersersuineq alla attuumassuteqartoq ikiorsiissutigineqassaaq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, neqeroorutip ikiorneqartup maannakkorpiaq piginnaasaatigut qaffasissusaa pitsanngortitsisinnaassasoq imaluunniit piginnaasakinnerunerata imaluunniit inuuniarnikkut ajornartorsiutaasa ajorseriarnissaannut pitsaaliuisinnaassasoq pillugit kommunalbestyrelsip nalilersuinissaanut piumasaqaataasoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Naalakkersuisut inunnut ataasiakkaanut piffissami killilimmi isumaginninnikkut tapersersorneqarnissamut neqeroorneq pillugu malittarisassanik erseqqinerusunik aalajangersaasinnaasut. Matumani tapiissutit annertussusissaannut piumasaqaatit

kiisalu neqeroorutit sorliit tapiiffigineqarsinnaanersut aalajangersaaffigineqarneri ilaatinneqarsinnaapput.

§ 37-mut

Imm. 1-imut
Kommunalbestyrelsip oqilisaassinermik neqerooruteqarnissamut pisussaaffeqarneranut siullertut piumasaqaataavoq, isumassuinermik suliassaq angajoqqaanut imaluunniit qanigisanut allanut isumassuinermik isumaginnittunut, annertuumik suliaqarnerunermik kinguneqartitsinera, oqilisaassinermillu aappaassaattut piumasaqaataalluni angajoqqaat imaluunniit qanigisat allat isumassuinermik isumaginniinnarsinnaanissaat.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq pisussaaffiliivoq, najugaqarnermi atugassarititat pillugit kommunalbestyrelsip oqilisaassiviusorlu allakkatigut isumaqatigiissuteqarnissaannut. Atugassarititanut pissutsit attuumassutillit tamarmik, inummut innarluutilimmut toqqissisimasumik najugaqarnissamut kiisalu oqilisaassinerup atorunnaarsinnissaanut pingaaruteqartut, ilaatinneqarsinnaapput.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, ilaqutariinnut paarsisartunut imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummut inuup innarluutillip oqilisaaffiginerata nalaani najugaqarfianut kommunalbestyrelsip akissarsianik akuersissuteqarnissaa. Inuup pilersornissaanut akiliuteqarneq piffissami tassani akissarsianut ilaatinneqanngilaq.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq, inuk inuilluunniit pilersuisussaatitaasut oqilisaassilluni najugaqartitsinerup nalaani akiliuteqartussaasut. Inuk innarluutilik siusinaartumik soraarnerussutisiaqarsinnaavoq imaluunniit utoqqalinersiaqarsinnaalluni, taamaalillunilu imminut pilersortussaalluni aamma oqilisaassinerup nalaani najugaqarnermi pilersuineq akilertussaallugu. Inummut innarluutilimmut 18-iliineqanngitsumut pilersuisussaatitaaneq angajoqqaatut oqartussap isumagissaavaa.

Imm. 5-imut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, pilersuinermut akiliuteqarnissap qanoq pisarnissaa, tamatumalu inuup innarluutillip ilaqutariillu paarsisartut imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorutip akornanni inuup innarluutillip kommunimi angerlarsimaffittut najugarisaani kommunalbestyrelsi suleqatigalugu isumaqatigiissutigineqassalluni. Inunnut 18-iliineqanngitsunut imaluunniit nammineersinnaatitaanngitsunut angajoqqaatut oqartussaq imaluunniit akisussaasoq inuk

innarluutilik sinnerlugu isumaqatigiissusiortoqassaaq. Oqilisaassineq tapersersunissamut periarfissaanera nanginneqartoq aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq. Oqilisaassineq ima paasineqassaaq, angerlarsimaffiup avataani najugaqarallartitsineq, taamaalillutik qanigisat nalinginnaasumik isumassuinermik isumagisaqartut oqilisaassiffigineqarlutik. Oqalisaassilluni najugaqarnerup sivisussusissaanik pisut tigussaasut aamma inuit ataasiakkaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerat apeqqutaatinneqarput. Assersuutigalugu pineqarsinnaapput akuttunngitsumik sapaatip akunnerata naanerani najugaqartarneq, feriarluni najugaqarnerit imaluunniit qaammatini arlalinni najugaqarnerit. Oqilisaassineq suliassanik ikiorneqarnerup saniatigut allatut ilusilimmik tapersersuinertut iluseqarsinnaavoq.

Imm. 6-imut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, oqilisaassinermut akissarsiat Naalakkersuisunit aalajangersarneqassasut nittartakkamilu Nalunaarutit.gl-imi kingusinnerpaamik oqilisaassinermut akissarsiat atuutilernerat 15. november ukioq ataaseq sioqqullugu tamanut saqqummiunneqassasut. Oqilisaassinermut akissarsiat Akigititanut mappersakkami – Isumaginninnermut akigititani – takuneqarsinnaapput, ukiut tamaasa nutarterneqartartut nittartakkamullu Nalunaarutit.gl-ikkut tamanut saqqummiunneqartartut.

§ 38-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsip tapersersuinermi iliuusissat sorliit ikiorsiissutaassanersut imaluunniit ikiorsiissutaasinnaanersut pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaasut.

Aalajangersakkami matumani malittarisassiuunneqarpoq, tapersersueriaatsit sorliit kommunalbestyrelsip ikiorsiissutigissanerai pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik suliaqaqquneqarnerat. Inunnut innarluutilinnut atortorissaarutit ikiuutaasut pillugit suliassaqarfiup ineriartornera malillugu ilaatigut malittarisassat ataavartumik naleqqussarneqarnissaat periarfissinniarlugu piginnaatitsissut atuutilersinneqarpoq. Taamaalilluni siunnersuummi tapersersuinermi iliuuserineqartut nalunaarutikkut malittarisassiornissaat anguniarneqarpoq.

Nr. 1-imut
Atortorissaarutinut ikiuutaasunut tapersersuisarnermut atortorissaarutit ikiuutaasut inuup innarluuteqarnerata kingunerisaanik annertuumik ikiuutaasinnaasut, inuup ulluinnarni inuuneranut annertuumik oqilisaataasinnaasut imaluunniit inuup suliffimmik isumaginnissinnaaneranut pisariaqartinneqartut ilaatinneqarput.

Inatsisartut inatsisaat inunnut sivisuumik piginnaasakinnerusunut taamaallaat atuutsinneqarmat, peqqinnissakkut pissutsit piffissami sivikitsumi pitsaanerulernissaannut piviusorsiortumik ilimagineqarpat, atortorissaarummut ikuutaasumut tapersersuisoqarsinnaassanngilaq. Aporfissanut assigiinngitsunut atatillugu piginnaasakinnerup unammilligassaqartitsineranut atortorissaarutit ikiuutaasut taarsiissutitut atornissaat siunertaavoq, aamma inuit ataasiakkaat namminneq inuuneqarnissaminnut periarfissaat, inuttut ineriartornissaat inuiaqatigiinnilu peqataanissaat siuarsarniarlugit.

Inatsisartut inatsisaannut piumasaqaataavoq, inatsisit allat soorlu Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 6. november 1997-imeersoq, Inatsisartut peqqussutaat nr. 16, 20. november 2006-imeersukkut kingullermik allanngortinneqartoq malillugu atortorissaarut ikiuutaasoq ikiorsiissutigineqarsinnaanngippat. Peqqinnissaqarfiup sullissineri pillugit Inatsisartut peqqussutaat malillugu inuit, pissutsit ajornartitsinngippata, suliaritinnermut atatillugu avatinik ajortunik amigaataasunilluunniit taarsernissaannut, qerattaqqusernissaannut imaluunniit iluarsiiffiginissaannut atortorissaarutinut ikiuutaasunut pisinnaatitaaffeqarput. Peqqinnissaqarfik atortorissaarutinik ikiuutaasunik, nakorsap nalilersuinera aallaavigalugu napparsimasumit pisariaqartinneqartunik, tunniussinissamut taamaallaat pisussaaffeqarpoq. Matumani nakorsap innersuussineratigut tassaasinnaapput kamippaat, iviangiusat iviangequtillu, nujaasat, tusartaatit, isarussanut kontaktlinsinullu tapiissuteqarnerit kiisalu atortorissaarutinik ikiuutaasunik utaqqiisaasumik atukkiinerit.

Atortorissaarutit ikiuutaasut aalajangersimasut peqqinnissaqarfimmiit ikiorsiissutigineqartarput. Tamanna peqqinnissaq pillugu inatsisini malittarisassiorneqarpoq.

Nr. 2-mut
Inissiamik allanngortitsisoqarneranut imaluunniit inissiap taarsernissaanut ikiuinermi, innuttaasup (annertuumik) timikkut imaluunniit tarnikkut piffissami sivisuumi piginnaasakinnerusup ilaqutaatalu innuttaasut taamatut ukiullit assingusumillu inissisimasut sapinngisamik assigalugit nalinginnaasumik inuuneqarnissaata anguniaqataaffiginissaat siunertarineqarpoq.

Peqatigalugu ikiuineq innuttaasup imminut ikiorsinnaanerulernissaanut taamaalillunilu ulluinnarni allanik ikiorneqarnissamik annikinnerusumik apeqqutaatitsineranut peqataassaaq, aamma ikiuineq innuttaasumut atatillugu allat sulinerannut oqilisaataasinnaalluni kiisalu suliffimmi pitsaasumik avatangiiseqarnissamut ikorfartuisinnaalluni.

Inissiamik allannguisoqarneranut imaluunniit inissiap taarsernissaanut ikiuineq, meeqqat timikkut tarnikkulluunniit piginnaasakinnerusut ilaquttaminni angerlarsimaffimmiiginnarnissaannut

periarfissinneqarnerannut peqataassaaq, taamaalillutillu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaat pinngitsoortillugu.

Inissiami allannguisoqarneranut imaluunniit inissiap taarsernissaanut ikiuineq, inissiap pineqartumut najugaqarfissatut tulluarnerulersinnissaa siunnerfiuvoq.

Piginnaasakinnerunerup suunera (imaluunniit annertussusaa) pingaarnerpaanngillat, kisianni innuttaasup nammineerluni angerlarsimaffimmini piginnaasakinnerulluni atuussinnaaneranut inissiami allannguisoqarnera qanoq annertutigisumik pinngitsoortitsisinnaanersoq. Tamanna ataatsimut nalilersuinikkut tunngaveqassaaq, suliamut tunngatillugu pissutsit pingaaruteqarsinnaasut tamarmik ilanngunneqarlutik, tassunga ilanngullugit ilaatigut innuttaasup inuuniarnikkut peqqinnissakkullu atugarisai.

Nr. 3-mut
Qamutit motoorimik ingerlatillit pillugit malittarisassanut erseqqinnerusunut, inuk innarluutilik ulluinnarni sumiiffinni ataatsimoorussamik angallassiffiusinnaanngitsuni taxarfiusinnaanngitsuniluunniit najugaqarpat aneertarpalluunniit, qamutit motoorillit, taamaattoq biilit pinnagit, pisiarinerinut kommunalbestyrelsi tapersiissasoq ilaatinneqarsinnaavoq. Angallassissutip motoorimik ingerlatillip pisiarineranut tapiissuteqarfiusumut tunngatillugu ingerlatsinermut aningaasartuutit pisariallit matussusernissaannut kommunalbestyrelsi ilanngullugu tapersiilluni ikiorsiisinnaavoq. Inuup innarluutillip qamutit motoorillit allanngortiteqqaartinnagit atorsinnaanngippagit, matumani biilit ilanngullugit, immikkut atortulersornissaannut kommuni aamma ikiorsiisinnaavoq. Biilimi gearianik nammineerluni nikissinnaasumut aningaasartuuterpianut aamma tapiissuteqartoqarsinnaavoq.

Nr. 4-mut
Ataatsimoortumik angallassinermut aaqqissuussinerit atorlugit kommunalbestyrelsip inummut innarluutilimmut angallassinissamut neqeroorsinnaanera malittarisassani erseqqinnerusuni ilaatinneqarpoq. Ataatsimoortumik angallassinermik aaqqissuussinermi angallassissut motoorimik ingerlatilik pineqarpoq, inuit innarluutillit amerlanerit angerlarsimaffiup avataani sammisassaqartitsinermut utimullu angallassinermut atorneqarsinnaasoq. Ataatsimoortumik angallassinermut aaqqissuussinermut qamutit motoorillit kommunalbestyrelsip atugassiissutigisinnaavai. Aaqqissuussineq peqqinnissaqarfik imaluunniit suleqatigiiffik namminersortoq suleqatigalugit pilersinneqarsinnaavoq.

Nr. 5-imut
Najugaqarneq, inuuneq ulluinnarnilu nalinginnaasumik atugaqarneq innarluuteqarneq pissutigalugu akisunerussanngitsoq – aamma akikinnerussanngitsoq – aallaavigineqassaaq. Inuup innarluutillip

innuttaasut allat assingalugit nalinginnaasumik inuuniarnermi aningaasartuutini nammineq akilissavai, soorlu nerisassat, atisat, sulinngiffeqarneq, sunngiffimmi soqutigisat, nuannisaarnerit, meeqqat paarineqarnerat il.il.

Inummut innarluutilimmut annertuumik aningaasartuutaanerusut matussusernissaannut kommunalbestyrelsip aningaasatigut tapersiisinnaaneranut pisussaaffik malittarisassani erseqqinnerusuni ilaatinneqarpoq. Inuk innarluutilik innarluuteqarnini pissutigalugu nakorsap uppernarsaaneratigut sanigorsaatitut nerisanut, pikkorissaanernut innarluutilinnut sammititanut, atisanut kamippannullu il.il. aningaasartuuteqarnerusinnaavoq. Allattuiffik tamakkiisuunngilaq. Inuk innarluutilik uppernarsaasoqarneratigut aningaasartuutaanerusunut akiliunneqarsinnaavoq, tamannalu qaammatikkaartumik agguaqatigiissitsinertut naatsorsorneqarsinnaalluni.

Aningaasartuutaanerusut inatsisit allat malillugit imaluunniit Inatsisartut inatsisaanni matumani aalajangersakkat allat malillugit matussuserneqarsinnaappata, inuup innarluutaa pissutigalugu annertuumik aningaasartuutaanerusunut tapiissuteqartoqarsinnaassanngilaq.

Nr. 6-imut
Siunnersuutigineqarpoq, inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutini najugaqartunut suliffeqartitsinissamik aamma sammisaqartitsinissamik katerisimaartitsinissamillu Naalakkersuisut neqerooruteqarnissamik pisussaaffilerneqassasut.

Nr. 7-imut
Siunnersuutigineqarpoq, inuit innarluutillit pikkorissaanernut ilinniartitsinernullu, inuup ulluinnarni nammineerluni inuunissaanut piginnaasaanik pitsanngorsaataasinnaasoq nalilerneqarpat, peqataasinnaanissamut neqeroorfiginissaat, kommunalbestyrelsip pisussaaffigissagaa.

Siunnersuutigineqarpoq, inunnut innarluutilinnut qanigisat pikkorissaanernut ilinniartitsinernullu, inuup innarluutillip ulluinnarni oqilisaanissamut pitsaanerulersitsinissamullu atatillugu qanigisat piginnaasaasa tapersersorneqarnissaat nukittorsarneqarnissaallu siunertaralugu, peqataanissamik kommunalbestyrelsi neqerooruteqassasoq.

Nr. 8-mut
Piginnaanngorsaanermi piginnaanngorsaaqqinnermilu ilaatigut sungiusariaatsit assigiinngitsut ilaatinneqarput.

Sungiusarnerit ilaatigut angerlarsimaffimmi, pisortat periarfissaanni imaluunniit Pissassarfimmi ingerlanneqarsinnaapput.

§ 39-mut

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq, inuk innarluutilik Pissassarfimmi piginnaanngorsarnermik piginnaanngorsaaqqinnermillu neqerooruteqarnissamut, kommunalbestyrelsi periarfissinneqassasoq. Piginnaanngorsarneq piginnaanngorsaaqqinnerlu Pissassarfimmi najugaqarnikkut aamma peqqinnissaqarfimmi sungiusarnertut pisinnaapput. Inuup innarluutillip piginnaasaqarnerminik ilikkarnissaa ilikkaqqinnissaalu aamma ulluinnarni ingerlalluarsinnaanerminik attassiinnarnissaa piginnaanngorsarnermi piginnaanngorsaaqqinnermilu siunertaavoq. Pissassarfimmi taamaallaat ulluinnarni piginnaasassanut piginnaanngorsarneq piginnaanngorsaaqqinnerlu ingerlanneqarsinnaapput, taamaalillunilu sungiusarteqqinnernut, piginnaanngorsaqqinneqarnernullu il.il. peqqinnissaqarfimmit isumagineqartunut, taarsiissanngilaq, taakkumi allamik siunertaqarmata imaqarlutillu.

Pissassarfimmi inuk innarluutilik piginnaanngorsaanermik imaluunniit piginnaanngorsaaqqinnermik neqeroorneq pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaavoq. Pissassarfimmi piginnaanngorsaanermik piginnaanngorsaaqqinnermilluunniit neqerooruteqarnissaq kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliineq pineqanngilaq, taamaallaalli periarfissaq. Piginnaanngorsaaneq piginnaanngorsaaqqiinerlu inuup piginnaasaqarneranut annertuumik pingaaruteqartutut isigineqassasoq piumasaqaataavoq. Taaguut piginnaasanut qaffasissuseq pineqartillugu isumaqarpoq, inuup ulluinnarni imminut isumaginissaminut immikkut piginnaasaqarnera ulluinnarnilu suliassanik nalinginnaasunik nammineerluni imaluunniit atortorissaarutinik ikiuutaasunik atuilluni suliaqarsinnaanera.

Piginnaanngorsaaneq piginnaanngorsaaqqinnerlu utaqqiisaasumik najugaqarnermi pisinnaasoq aalajangersakkap ilanngullugu periarfissippaa. Tamatuma inuit innarluutillit Kalaallit Nunaanni sumiluunniit najugaqaraluarpata piginnaanngorsarneqarnissamik imaluunniit piginnaanngorsaaqqinneqarnissamik periarfissaqarnerup iluaqutaasinnaaneranik siunertaqarnermik qulakkeerinnissaaq.

§ 40-mut

Aalajangersakkami siunertaavoq, inuusuttup innarluutillip inersimasunngornissamut ikaarsaarnissaata piareersarneqarnera kommunalbestyrelsip aallartissagaa. Piareersaalluni suliniuteqarnerup siunertaraa, inuusuttut 18-it 23-llu akornanni ukiullit nammineerluni inuunissamut piareersarneqarnissaat. Suliniuteqarnermi ukkatarineqassaaq, inuusuttup ineriartortinnera atugarissaarneralu, ilinniagaqarnera, suliffeqarnera pissutsillu allat attuumassutillit pillugit ikorfartuinissaq, tassunga ilanngullugit nammineq inissiamik pissarsineq.

Malitseqartitsisarneq inuusuttunut 18-it 23-llu akornanni ukiulinnut tapersersuinissaq pillugu neqeroorutaavoq, tak. § 2, nr. 7. Malitseqartitsinermut siunertaavoq, inuusuttoq innarluutilik inuusuttut allat naligalugit nammineerluni inuunerminik pilersitsinissaanut tapersersuinissaq.

Malitseqartitsinermi inuusuttumut innarluutilimmut tapersersuinissaq ilanngullugu siunertaavoq, peroriartornerani, inuttut ineriartornerani, peqqissuunissamini, atuarnermini aamma inersimasutut namminneerluni inuuneqarnissamut piareersarnermini ataqatigiittumik periarfissanik peqatini assigalugit angusaqarsinnaanissaq. Siusissukkut tamakkiisumillu isiginnittumik tapersersuineq ikiorsiissutigineqartoq, inuusuttut ataasiakkaat atugarisaat pillugit tigussaasumik naliliineq tunngavigalugu aaqqissuunneqassaaq. Taamaalilluni tapersersuineq inuusuttup nukissaanik tunngaveqassaaq, inuusuttullu ukiuinut inerisimaneranullu atatillugu isumai tulluartumik pingaartillugit ilanngutitinneqarnissaat ukkatarineqarlutik.

Inuusuttoq 18-iliinerata nalaani angerlarsimaffittut kommunigisaminiit allamut nuuppat kommunigisap iliuusissatut pilersaarut nutartigaq inuusuttup najugaqarfittut kommunimut najugariligaanut nassiunneqassaaq. Tamatuma kingorna kommuni najugaqarfik nutaaq inuusuttup malitseqartitsinissamik pisariaqartitsinera pillugu aamma aalajangiissaaq.

Malitseqartitsinerup akuersissutiginnginnerani kommuni – inuusuttup innarluutillip ilanngutitillugu – inuusuttup tapersersorneqarnissamik pisiaqartitsineranut immikkut nalilersuissaaq. Malitseqartitsineq inuusuttup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranut annertumik pingaaruteqarsinnaasutut isigineqarpat, inuusuttorlu malitseqartitsinissamut isumaqataappat, malitseqartitsineq neqeroorutigineqassaaq. Inuusuttoq 24-nik ukioqalerpat inuusuttup tapersersorneqarnani imminut ikiorsinnaanissaa paasineqarpat, malitseqartitsinerup akuersissutiginissaanut piumasaqaateqanngilaq.

Malitseqartitsineq, inuusuttoq pisariaqartitsisutut naliliiffigineqarpat, inuusuttup 24-nik ukioqalernissaata tungaanut neqeroorutigineqarsinnaavoq.

Malitseqartitsineq inuusuttunut 18-it 23-llu akornanni ukiulinnut neqeroorutaammat inuusuttoq naaggaarsinnaavoq.

Pisut ilaanni inuusuttoq 18-iliippat malitseqartitsineq aallartinneqannginnissaanut pitsaasunik tunngavissaqarsinnaavoq. Imaassinnaavoq inuusuttoq pisariaqartitaminik attaveqaatimini tapersersorneqartoq imaluunniit inuusuttoq malitseqartitsinissamut qujaannartoq. Taamaattoq inuusuttup inuunerani kingusinnerusukkut malitseqartitsinerup pilersinissaa mattunneqanngilaq, malitseqartitsineq inuusuttunut innarluutilinnut 18-t 23-llu akornanni ukiulinnut neqeroorutaammat.

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq pisussaaffimmik aalajangersaavoq, inuusuttoq annertuumik sivisuumillu timikkut imaluunniit tarnikkut piginnaasakinnerusoq imaluunniit katsorsarneqarsinnaanngitsumik sivisuumillu atugassamik nappaateqartoq, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersorneqartoq, 16-inik ukioqalernerani, inersimasutut inuunermut ikaarsaarnissaanut piareersaaneq kommunalbestyrelsip aallartissagaa. Inuup innarluutillip 18-inik ukioqalerluni nammineersinnaalerneranut piffissaagallartillugu piareersaanissaq pingaaruteqarpoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, malitseqartitsineq pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaasut, tassunga ilanngullugit malitseqartitsinerup annertussusissaa, sivisussusissaa suuneralu.

§ 41-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, § 40 malillugu piareersaanissaq suliassaqarfiit assigiinngitsut akimorlugit tamakkiisumillu isiginnittumik suliaassasoq aamma inuusuttumik angajoqqaavinillu oqaloqateqarluni ingerlanneqassasoq. Piareersaaneq pisuni ataasiakkaani siunertaniit annertunerussanngilaq.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq, piareersaaneq, tak. nr. 1-6, inuusuttumut tunngatillugu isummersornermut ilaassasoq. Inuusuttoq innarluutilik inersimasutut inuunermik aallartitsiguni piginnaasakinnerunini pissutigalugu suliniutinik tapersersuinermillu immikkut pisariaqartitsisinnaavoq. Tamanna pingaartumik inuusuttunut innarluutilinnut nammineersinnaasunut atuuppoq. Inuusuttoq suliassanik akisussaaffinnillu, maannakkumut angajoqqaatut oqartussamit isumagineqartunik, imminut isumagisussaavoq, taamaattumillu tapersersuinerup ingerlaannarnissaanut pisariaqartitsisussaassalluni. Matumani assersuutigalugu ilinnialernissaq, suliffeqalernissaq, ineqalernissaq allallu pillugit qinnuteqaatit ilaatinneqarsinnaapput.
Pissutsit attuumassutillit allat tassaasinnaapput, sammisaqartitsinerit inuup innarluutillip peqataaffiginiarlugit kissaatigisai imaluunniit peqataanissamut tapersiissutigisassai. Pissutsinut attuumassutilinnut suut ilaatinneqarsinnaanersut, innarluutip suunera immikkut apeqqutaasussaavoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami allaatigineqarpoq, ikaarsaarnerup piareersarneqarnera qaqugu naammassineqassanersoq, taamaalilluni kommunalbestyrelsi siunissami suliniuteqarneq tapersersuinerlu pillugit aalajangiisinnaaqqullugu, kiisalu inuusuttoq 18-inik ukioqalerniariartoq taakkunannga aallartitsisoqarsinnaaqqullugu.

§ 42-mut

Najugaqaqatigiiffik inunnut namminneq angerlarsimaffimminni tapersersorneqarnissamik annertuuallaamik pisariaqartitsisunut, ulluunerani tapersersorneqarfissaminnik, nammineq toqqissisimanartumik avatangiiseqartumik ineqarsinnaanissaannut neqeroorutaassaaq.

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsip najugaqatigiiffinnik pilersitsinissamik pisussaaffeqarnera. Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq, kommunalbestyrelsi najugaqaqatigiiffinnik ingerlatsissasoq aamma najugaqaqatigiiffiup atorunnaarsinneqarnissaa pillugu aalajangiisinnaasoq.

Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq, najugaqaqatigiiffik najugaqartunut ulluunerani tapersersuinissamik neqerooruteqassasoq. Tapersersuineq ima iluseqarsinnaavoq:
1) timi atorlugu suliassanik ikiuineq, tassunga ilanngullugit eqqiaaneq, errorsineq, nerisassiorneq aamma uffaaneq,
2) ilitsersuineq, tassunga ilanngullugit ulluinnarni pilersaarusiornermut ilitsersuineq, soorlu nerisassanik pisiniarfiliarneq, nakorsamut piffissamik inniminniineq allallu, aamma
3) piginnaasat ineriartortinnissaannut ikiuineq, inuk ulluinnarni nammineerluni suliassanik isumaginnissinnaalertillugu.

Allattorneqartut qulaaniittut tamakkiisuunngillat.

Tapersersuinermi siunertaavoq inuup innarluutillip imminut ikiorsinnaalernissaanut ikiuinissaq, taamaalilluni inuk nammineq piumasani malillugit inuuneqalersinnaassammat. Inuup tarnikkut, timikkut aamma inuuniarnikkut atuuffianik attassiinnarsinnaanera imaluunniit pitsanngortitsisinnaanera anguniagaavoq. Pisut ilaanni inuup piginnaasaata ineriartortinneqarnissai ukkatarineqartassaaq, pisunilu allani inuup kinaassutsiminik misigisaqalernissaa attassinissaalu kiisalu nammineq iliuuseqarnerulluni inuunerminik ingerlatsisinnaanera ukkatarineqartassallutik.

Inuup tigussaasumik inuunermigut atugarisai tamatigut apeqqutaatillugit ikiuinermi siunertaavoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq pisuni kommunalbestyrelsip najugaqaqatigiiffinni inissanik naammattunik suli pilersitsinnginnerani atorneqarsinnaavoq. Naalakkersuisut kommunalbestyrelsip najugaqaqatigiiffissanik allanik pilersitsinissaa pillugu peqqusinnginneranni kommunalbestyrelsip pineqartup aamma Naalakkersuisuisut akornanni oqaloqatigiittoqareernissaa piumasaqaataavoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersagaq Naalakkersuisut najugaqatigiiffiit pillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaannut tunngavissiivoq. Malittarisassani erseqqinnerusuni pitsaassutsimut piumasaqaatit, pequtsersuinerit, ileqqoreqqusat ulluinnarnilu aqutsisoqarneq kiisalu inunnut innarluutilinnut najugaqaqatigiiffinni najugaqarnermik neqerooruteqarnissamut piumasaqaatit ilaatinneqarsinnaapput.

§ 43-mut

Najugaqarfiit illersugaasut toqqissisimasumik atugaqarluni nammineq inigisatut neqeroorutaassapput, inuit ulloq unnuarlu tamaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisutut nalilerneqartut tapersersorneqarsinnaassallutik.

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelsip najugaqarfinnik illersugaasunik pilersitsinissamut piginnaatinneqarnera ingerlatiinnarneqassasoq. Kommunalbestyrelsi najugaqarfinnik illersugaasunik ingerlatsisasoq, aamma najugaqarfiup illersugaasup atorunnaarsinneqarnissaa pillugu aalajangiisinnaassasoq, aalajangersakkami erseqqissarneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq pisuni kommunalbestyrelsip najugaqarfinni illersugaasuni inissanik naammattunik suli pilersitsinnginnerani atorneqarsinnaavoq. Naalakkersuisut kommunalbestyrelsip najugaqarfinnik illersugaasunik allanik pilersitsinissaa pillugu peqqussuteqannginneranni kommunalbestyrelsip pineqartup aamma Naalakkersuisuisut akornanni oqaloqatigiittoqareernissaa piumasaqaataavoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersagaq inunnut innarluutilinnut najugaqarfinnik illersukkanik aamma najugaqarfinni illersukkani inissamut neqeroorneq pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanerannut tunngavissiivoq. Malittarisassani erseqqinnerusuni pitsaassutsimut piumasaqaatit, pequtsersuinerit, ileqqoreqqusat ulluinnarnilu aqutsisoqarneq kiisalu inunnut

innarluutilinnut najugaqarfinni illersugaasuni najugaqarnermik neqerooruteqarnissaamut piumasaqaatit ilaatinneqarsinnaapput.

§ 44-mut

Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq, innuttaasup kommunimi allami najugaqatigiiffimmi imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqartinneqarnissaa pisariaqartinneqarpat, inuup innarluutillip kommuni angerlarsimaffigisaa, innuttaasup najugaqatigiiffimmi imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqarneranut akiliisussaatitaaneranut tunngavik.

Inuup innarluutillip kommunimi allami najugaqatigiiffimmi imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqarnissaanut neqeroornissamut periarfissaqartitsineq qanittumiinnissamut tunngavimmut attuumassuteqartutut isigineqassaaq. Inuit innarluutillit nammineq angerlarsimaffimminni imminnut ikiorsinnaanngitsut, najugaqatigiiffimmi imaluunniit najugaqarfimmi illersugaasumi sapinngisamik innuttaasup nunagisaanut qaninnerpaami najugaqarnissamut neqeroorfiginissaat piumasaqaataavoq.

Aalajangersagaq najugaqaqatigiiffinnik najugaqarfinnilu illersugaasuni inissanik naammattunik pilersitsinissamut kommunit pilersuisussaatitaanerannik pisussaaffeerutsitsinngilaq, taamaallaalli kommunit angerlarsimaffiusut akiliisussaatitaanerisa erseqqissaaffiginissaa siunertarineqarluni. Matumani immikkut eqqarsaatigineqarput, pisuni innuttaasup kommunimi allami najugaqarnissaa pisariaqartillugu, assersuutigalugu innuttaasup piffissami naapertuuttumi najugaqarnissamik neqeroorfigineqarnissaa ajornartillugu, imaluunniit tigussaasumik atortorissaarutinik imaluunniit immikkut ilisimasanik pisariaqartunik neqerooruteqarnissaq ajornartillugu.

§ 45-mut

Aalajangersakkami siunertaavoq, kommunimi najugaqaqatigiiffinni najukkanilu illersugaasuni suliamut annertusisamik piukkunnassuseqarnissap immikkullu ilisimasaqarnissap qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu, kommunini ataasiakkaani kommunimi suleqatigiinnermut ataatsimiititaliamik pilersitsisinnaanissaat.

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi kommunip najugaqaqatigiiffiinit aamma najugaqarfiinit illersugaasunit tamanit imaluunniit aalajangersimasunit sinniisunik inuttaqartinneqartumik, kommunalbestyrelsit suleqatigiinnermut ataatsimiititaliamik pilersitsisinnaanerat tunngavilerneqarpoq. Ilanngullugu najugaqaqatigiiffinni aamma najugaqarfinni illersugaasuni najugaqartunut tunngatillugu

tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnerup ataqatigiissaarneqarnerani ilanngutitinnissaannut naleqquttutut isigineqartut, immikkoortunit allanit sinniisut ilanngutitinneqarsinnaapput.

Najugaqarfissatut neqeroorutit akornanni suleqatigiinnerup siuarsarnissaa aalajangersakkami pingaartutut anguniagaavoq, taamaattumik imm. 1-imi kommunimi najugaqatigiiffiit aamma najugaqarfiit illersugaasut tamarmik suleqatigiinnermut ataatsimiititaliami sapinngisamik sinniisoqartinniarneqarlutik.

Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliaq isumaginninnermut ingerlatsivimmiit, inunnut innarluutilinnut ingerlatsivimmiit, meeqqanut inuusuttunullu ingerlatsivimmiit, ilinniarfinniit aamma peqqissutsimut suliassaqarfimmiit ilanngullugu sinniisoqarsinnaavoq. Allattukkat tamakkiisuunngillat, taamatullu suleqatigineqartut pineqartut sinniisoqarnissaat piumasaqaataanani.

Aalajangiisoq tassaavoq, suleqatigiinnermut ataatsimiititaliaq suliamut ilisimasalinnik aamma inunnik attuumassuteqartunik, inuit innarluutillit pillugit tamakkiisumik isiginnittumik suliniuteqarnermut ilaasunik inuttaqassasoq, taamaalilluni oqalliffissamik misilittakkanik ilisimasanillu avitseqatigiiffiusinnaasumik aaqqissuussisoqarluni.

Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliamut siunertaavoq immikkoortut akimorlugit suleqatigiinnerup ataqatigiissaarinerullu siuarsarneqarnissaat, kiisalu inunnut innarluutilinnut ataasiakkaanut tamakkiisumik isiginninnerusumik suliniuteqarnerup qulakkeerneqarnissaa. Taamaalilluni suleqatigiinnermut ataatsimiititaliami inuit innarluutillit aaqqissuussamut ataatsimoortumut ineriartortuarnerusumik naapitsinermik misigisaqarnissamut peqataanissaat siunertaavoq. Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliami ilaatigut suliffeqarfiit peqataasut akornanni nalinginnaasumik suleqatigiinnerit sulianilu tigussaasuni ataqatigiissaarinerit oqallisigineqarsinnaapput.

Suliffeqarfiit suliamullu ilisimasallit peqataatinneqartut suliassaqarfiit akimorlugit suleriaatsit kiisalu ilisimasanik misilittakkanillu ingerlatitseqqiinerit ingerlaavartumik pitsaanerpaanngortinnissaat anguniarneqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, suliani tigussaasuni oqartussat peqataasut paasissutissanik inummut tunngasunik avitseqatigiissinnaasut, tassunga ilanngullugit paasissutissat inummut tunngasut mianernartut, paasissutissat suliap suliarineqarneranut pingaaruteqartutut isigineqarpata, taamaattoq tak. imm. 3-4. Tamanna inummut paasissutissanut inatsit naapertorlugu pissaaq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami imm. 3-mi erseqqissarneqarpoq, Inatsisartut inatsisaat manna inummut paasissutissanut inatsimmi §§ 6-8-mi inummut paasissutissanik suliarinnittarnermut malittarisassanut ilaatinneqartoq.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami imm. 4-mi aalajangersarneqarpoq, imm. 2 naapertorlugu akuersineq itigartinneqarpat imaluunniit allanik pissuteqarluni akuersinermik pissarsinissaq ajornarpat, paasissutissat inummut tunngasut, tassunga ilanngullugit paasissutissat inummut tunngasut mianernartut, avitseqatigiissutigineqarsinnaasut, suliami pissutsit, tassunga ilanngullugu inuup inatsisitigut illersorneqarnissaa eqqarsaatigalugu tamanna pisariaqartinneqartutut isigineqarpat.

Imm. 4 imm. 3-mik sanioqqutsineruvoq, kiisalu inummut paasissutissanut inatsimmi tunngavinnik nangitsinerulluni.

§ 46-mut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, Naalakkersuisut qitiusumik inissiinissamut innersuussisarfik (Qitiusumik inissiinissamut innersuussisarfik) ingerlatsinissaat peqqussutaasoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami qitiusumik inissiinissamut innersuussisarfik pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaanissaannut piginnaatinneqarput, tassunga ilanngullugit ulloq unnuarlu neqeroorutinut pisariaqartitsineq malillugu innersuussinerit.

§ 47-mut

Naalakkersuisut inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummi inissanik naammattunik peqarnissaanut akisussaaffilerneqarput.

§ 48-mut

Ulloq unnuarlu neqeroorut inunnut annertumik sivisuumillu timikkut, tarnikkut, eqqarsartaatsikkut imaluunniit malussarissutsikkut piginnaasakinnerunerit pissutigalugit ulluinnarni suliassanik nalinginnaasunik, paaqqutarineqarnissamik, isumassorneqarnissamik imaluunniit

katsorsartinnissamik annertuumik ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisunut pisariaqartitanillu allatut matussuserneqarsinnaanngitsunut najugaqarfiuvoq.

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami Naalakkersuisut inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutinik pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu piginnaatinneqarput, tassunga ilanngullugit aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit matoqqasut, tamanna pillugu imm. 2 takuuk.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq kommunalbestyrelsi inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutinik pilersitsillunilu ingerlatsinissamut, Naalakkersuisut akuersissuteqarnissaannut tunngavissiivoq, tassunga ilanngullugit ulloq unnuarlu neqeroorutit matoqqasut. Aalajangersagaq manna periarfissiivoq, kommunalbestyrelsip inuit innarluutillit nunagisaanut qanittumi ulloq unnuarlu neqeroorummik pilersitsinissaanut. Taamaattoq inuit innarluutillit pisariaqartitaat aallaaviuvoq, inuit innarluutillit ilaat pisariaqartitsinerat najukkami naammassineqarsinnaalluni, inuillu innarluutillit allat pisariaqartitsinerat immikkut ilisimasalinnik najukkami naammassineqarsinnaanatik.

Imm. 3-mut
Ulloq unnuarlu neqeroorut tassaavoq najugaqarfissamik neqeroorut, inuit innarluutillit najugaqarfiat ulloq unnuarlu tamaat, ukiup ullui tamakkerlugit, tapersersorneqarnermik, paaqqutarineqarnermik aamma isumassorneqarnermik ikiorserneqarfiat. Inuit innarluutillit, namminneq angerlarsimaffeqarnerannit, najugaqaqatigiiffinniinnerannit imaluunniit najugaqatigiiffimmi illersugaasumi naammassineqarsinnaanerinit, ulloq unnuarlu neqeroorutini najugaqartut pisariaqartitaat annertunerusarput.

Imm. 4-mut
Aalajangersagaq ulloq unnuarlu neqeroorutit, Naalakkersuisunit aamma kommunalbestyrelsimit ingerlanneqartut, pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanerannut tunngavissiivoq. Malittarisassani erseqqinnerusuni pineqarput, ulloq unnuarlu neqeroorutinik akuersissuteqarneq, pitsaassusissamut piumasaqaatit, pequtsersuineq, ileqqoreqqusat aamma ulluinnarni aqutsineq.

§ 49-mut

Siunnersuutigineqarpoq, Naalakkersuisut inummut innarluutilimmut ulloq unnuarlu neqeroorummi, Naalakkersuisunit ingerlanneqartumi, najugaqartumut sannavinnik illersukkanik, suliffinnik illersukkanik aamma sammisassaqartitsinermut katerisimaarnermullu neqerooruteqarnissaannik pisussaaffilerneqassasut.

Oqaatigineqassaaq, aalajangersakkami ulloq unnuarlu neqeroorutit kommunimit ingerlanneqartut, tak. § 48, imm. 2, ilaatinneqanngimmata. Tamatumunnga § 38-mi, siunnersuummi matumani suliffeqartitsinissamik, sammisaqartitsinissamik katerisimaartitsinissamillu kommunit neqerooruteqarnissaannut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasoqarsinnaanera tunngaviuvoq.

§ 50-imut

Aalajangersakkami siunertaavoq, inuit innarluutillit tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerpaat, pisariaqartitaannik matussusiisumik immikkullu ilisimannittunit tapersersorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat. Inuup innarluutillip ima annertutigisumik pisariaqartitsinera pitsaanerpaamik naammassinissaanut, ulloq unnuarlu neqeroorut tassaassanersoq najugaqarfissatut neqeroorutaassasoq, inuup innarluutillip pisariaqartitsinera pillugu tigussaasumik immikkullu naliliinerussaaq. Kommunimi ulloq unnuarlu neqeroorut sanilliullugu nuna tamakkerlugu ulloq unnuarlu neqeroorummut, Naalakkersuisunit ingerlanneqartumut, inuit innarluutillit ataasiakkaat pisariaqartitaat aallaaviuvoq, inuit innarluutillit ilaasa pisariaqartitaat najukkami naammassineqarsinnaasarlutik, inuillu innarluutillit allat suliamut immikkut ilisimasalinnit pisariaqartitaannik najukkami naammassinnissinnaanatik.

§ 51-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, pisuni eqqartuussiviup aatsaat aalajangiineratigut, inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummut matoqqasumut inissinneqarsinnaasoq. Inissiinerup sumiinissaanut eqqartuussivik aallaaviatigut aalajangiineq ajorpoq. Kommunalbestyrelsi naalakkersuisoqarfimmik inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmik akisussaasumik suleqateqarluni inissiivissamik tulluartumik politiinit akuerineqartumik nassaartussaavoq.

Aalajangersakkami Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutinik, tassunga ilanngullugit ulloq unnuarlu neqeroorutit matoqqasut, maannakkut piunngitsut pilersinissaannut periarfissinneqarput. Siunertaavoq inuk innarluutilik tigummigallagassanngortitaasoq Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu neqeroorummi, taamatut neqeroorut pilersinneqarpat, matoqqasumi inissinneqarsinnaanissaa qulakkeerneqarnissaa.
Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi § 33, imm. 3 naapertorlugu ulloq unnuarlu paaqqinniffik matoqqasoq pilersinneqarpoq. Taamaattoq ulloq unnuarlu paaqqinniffik matoqqasoq meeqqat innarluutillit sullinniagarinngilai.

Nr. 1-imi takuneqarsinnaavoq, inuk innarluutilik ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissinneqarsinnaasoq, eqqartuussivik inatsit nr. 305, 30. april 2008-meersoq, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsit, kingullermik inatsit nr. 342, 3. marts 2025-imeersukkut (matuma kingorna eqqartuussisarnermik inatsit) allanngortinneqartumi § 358, tak. § 361, imm. 2, nr. 3, malillugu angerlarsimaffimmi imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi naleqquttumi tigusarineqarnerup ingerlaannarnissaa pillugu aalajangiippat.

Nr. 2-mi takuneqarsinnaavoq, inuk innarluutilik ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissiisoqarsinnaasoq, eqqartuussivik eqqartuussisarnermut inatsimmi § 359, § 361, imm. 2, nr. 3 malillugu nammineq angerlarsimaffimmi paaqqinniffimmiluunnit tigummigallarneqarnissaa pillugu aalajangiippat. Oqaatigineqaassaaq taaguut "paaqqinnittarfik" eqqartuussisarnermut inatsimmi atorneqarmat, kisianni Inatsisartut inatsisaanni matumani "paaqqinniffik" ulloq unnuarlu neqeroorutitut paasineqartussaammat.

Nr. 3-mi takuneqarsinnaavoq, ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissiisoqarsinnaasoq, eqqartuussivik Kalaallit Nunaannut Pinerluttulerinermik Inatsimmi kapitali 32 malillugu pineqaatissiinissaq pillugu aalajangiippat, inuusuttunut pinerluuteqartunut immikkut ittumik pineqaatissiinernut tunngatillugu imaluunniit kapitalimi 33 tarnikkut napparsimasunut, tassunga ilanngullugit inuit eqqarsartaatsikkut kinguarsimasut, pinerluuteqartunut immikkut ittumik pineqaatissiinernut tunngatillugu.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami tigummigallagaanissamut isertitsivimmik, sillimaniarnikkut illersorneqarsinnaasutut politiinit nalilerneqartumik, pissarseqqullugit kommunalbestyrelsit peqquneqarsinnaapput.

Eqqartuussivik tigusaaneq ingerlaannartussaq pillugu aalajangiippat, tassa imaappoq nalunaaquttap akunnerini 3 x 24-ni tigusarinninneq, kommunalbestyrelsip piaarnerpaamik tigummigallagaaffissamik tulluartumik pissarsinissaa aalajangersakkami matumani aalajangersarneqarpoq, taamaalilluni inuk innarluutilik tigusaaqqanerup nalaani isertitsivimmi imaluunnit sumiiffimmi assingusumi tulluanngitsumi tigummineqarallarneqassanngimmat. Kommunalbestyrelsip ajornartoornermi upalungaarsimanermut pilersitsinissaq suliassaraa.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami tigummigallagaanissamut isertitsivimmik, sillimaniarnikkut illersorneqarsinnaasutut politiinit nalilerneqartumik, pissarseqqullugit kommunalbestyrelsit peqquneqarsinnaapput.

Eqqartuussivik imm. 1, nr. 2 malillugu aalajangiippat, t.i. inuk politiinit tigummigallarneqassasoq, aalajangersakkami matumani aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsi piaarnerpaamik, taamaattoq kingusinnerpaamik nalunaaquttap akunneri 72-it qaangiutsinnagit, inissiivissamik pissarsissasoq, taamaalilluni inuk innarluutilik tigummigallarneqarnermini isertitsivimmi imaluunnit sumiiffimmi assingusumi tulluanngitsumi tigummineqarallarneqassanngimmat. Kommunalbestyrelsip ajornartoornermi upalungaarsimanermut pilersitsinissaq suliassaraa. Naalakkersuisoqarfik politiillu suleqatigalugit piffissaliussap aalajangerneqartup iluani tulluartumik tigummigallagaaffissamut taarsiullugu allamut inissiiffissamik nassaarnissaq piumasaqaataavoq, kisianni tigummigallagaaffissamut taarsiullugu allamut inissiiffissamut nuunneqarneq pineqarnani.

Imm. 4-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, isumaginnittoqarfiup iluani oqartussat sorliit Kalaallit Nunaannut Pinerluttulerinermik Inatsimmi § 240, imm. 2-mi taaneqartut eqqartuussinermik ingerlatsissanersut pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaassasut. Eqqartuussinerit Kalaallit Nunaannut Pinerluttulerinermik Inatsit § 240, imm. 2 naapertorlugu Naalakkersuisunit naammassineqartarput. Taamaattoq Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffittut kommuni eqqartuunneqartumut suli angerlarsimaffittut kommuniussaaq. Eqqartuunneqartup Danmarkimi najugaqarfittut neqeroorummi najugaqartunut, Danmarkimi Lolland Kommunemi Kofoedsmindemut inissinneqarnerannut aningaasartuutit Nunatta Karsianit aningaasaliiffigineqartarput, aamma eqqartuunneqartumut innarluutilimmut isumaginninnikkut ikiorsiissutit pillugit aningaasartuutit, nunatsinni angerlarsimaffittut kommuni akiliisussaatitaalluni.

§ 52-imut

Aalajangersakkami eqqartuussaanerup pillarneqaatigineqarneranut atatillugu inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissinneqarsinnaanera periarfissinneqarpoq. Aalajangersakkami siunertaavoq, inuup innarluutillip pillagaanermini Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumiinnissaata qulakkeerneqarnissaanut periarfissatut ammaanneqarnissaa, Inatsisartut inatsisaani § 51-imi nassuiarneqartoq, taamaattoq pilersinneqarpat.

§ 53-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnermut atatillugu iliuusissatut pilersaarummik kommunimit suliarineqartoq aallaavigalugu ineriartornermut pilersaarummik suliaqartoqassasoq. Ineriartornermut pilersaarut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqalernerup kingorna kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiutsinnagit,

tamatumalu kingorna ukiumut minnerpaamik ataasiarluni neqeroorummi aqutsisunit suliarineqartassaaq.

Imm. 2-mut
Iliuusissatut pilersaarutip siunertaa anguniagaalu aallaavigalugit, ineriartornermut pilersaarut perorsaanikkut sulinerup nassuiarneqarneranik imaqassaaq, iliuusissatut pilersaarummi anguniakkat pingaarnerit naammassineqarnissaat qulakkeerneqassalluni. Inunnut innarluutilinnut, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartunut tamanut, ineriartornermut pilersaarutinik suliaqartoqassaaq.

Ineriartornermut pilersaarutip imarisinnaavai:
1) Tapersersuinermut iliuusissat aallartinneqartunik erseqqissaaneq, soorlu ilinniartitsinermut neqeroorutit, ilinniagaqarnermut neqeroorutit, suliffeqarnermut neqeroorutit, tassunga ilanngullugit suliffik illersugaasoq, sammisassaqartitsinermut katerisimaarnermullu neqeroorutit.
2) Tapersersuinermut iliuusissat aallartinneqarnerannut atatillugu perorsaanermik periutsinik isumassuinermillu atorneqartunik erseqqissaaneq.
3) Inuup innarluutillip tapersersuinermut iliuusissanik toqqaanermi ilanngutitinneqarneranik erseqqissaaneq.
4) Tapersersuinermut iliuusissanut aallartinneqartunut anguniagassat, tassunga ilanngullugit suleriaasissaq piffissaliussallu pingaanerit.

§ 54-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerani ineriartornera pillugu killiffimmik nalunaarusiornertut, ulloq unnuarlu neqeroorutip kommunalbestyrelsi ilisimatittassagaa. Killiffimmik nalunaarusiaq, inuup atugarissaarnera ineriartorneralu pillugit nalinginnaasumik isummernerup saniatigut, inuup iliuusissatut ineriartornermullu pilersaarutaani imarisaanut atatillugu inuup killiffia pillugu kommunalbestyrelsimut immikkut paasissutissanik ilisimatitsissaaq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorut kommunalbestyrelsimut, inuup ulloq unnuarlu neqeroorummut allatsinnerata kingorna, kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiutsinnagit killiffimmik nalunaarusiamik siullermeerluni nassiussissasoq. Tamatuma kingorna killiffimmut nalunaarusiaq ingerlaavartumik nutarterneqartassaaq aamma inuit innarluutillit 18-it inorlugit ukioqarpata ukiup affaanut ataasiarluni, aamma inuit innarluutillit 18-it sinnerlugit ukioqarpata ukiumut ataasiarluni nalunaarusiamik kommunalbestyrelsimut nassiussisoqartassalluni.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorutip imm. 2 naapertorlugu killiffimmik nalunaarusianik nassiussinissap saniatigut, inuup peqqissusaanut tunngasuni imaluunniit inooqataanikkut tunngasuni annertuumik allanngortoqarpat imaluunniit allanngortoqarnissaa naatsorsuutigineqarpat, kommunalbestyrelsi ingerlaannartumik ilanngullugu ilisimatittassagaa. Allannguutit annertuut tassaasinnaapput assersuutigalugu inuup piginnaasaata tassanngaannartumik ajorseriarnerat, pissusilersuutaa allanngorpat imminullu toqunnissamut aarlerinaateqangaatsialerpat, tassanngaannartumik napparsimalerpat imaluunniit timikkut tarnikkulluunniit innarluuteqarnini il.il. pillugit nutaamik allanngornermilluunniit qulaajarneqalerpat. Allannguutit annertuut aamma tassaasinnaapput inuup ilaqutaanut imaluunniit attaveqaataanut tunngasut, soorlu akisussaasoq imaluunniit qanigisaq alla, tassunga ilanngullugit isumassuisut, toqukkut qimagunneri. Qulaani allanneqartut tamakkiisuunngillat, taamaalillunilu ulloq unnuarlu neqeroorutip inuup atugaani annertuumik allannguuteqartoqartillugu tamatigut kommunalbestyrelsi ilisimatittassavaa.

§ 55-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami matumani aalajangersarneqarpoq, Naalakkersuisut ukiumoortumik kingusinnerpaamik Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinneranni ukiumoortumik nalunaarusiamik ataatsimoortumik Inatsisartunut tunniussisassasut.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq ulloq unnuarlu neqeroorutini tamani maannakkut inissisimaneq, tassunga ilanngullugit sammisassat pingaarnerit aamma unammilligassat ukiumi qaangiuttumi pisut nassuiaatigineqassapput. Ukiumoortumik nalunaarusiap siunertaraa pingaarnerpaamik ukiumi qaangiuttumi sammisassat pingaaruteqartut pillugit nassuiaammik suliarinninnissaq. Ukiumoortumik nalunaarusiaq aamma siunertaqarpoq, naalakkersuinermik ingerlatsisunut aamma soqutigisaqartut allanut, suliniutit sorliit tigussaasut naalakkersuinermik ingerlatsisunit aamma ulloq unnuarlu neqeroorutinit aallartinneqarnersut naammassineqarnersullu pillugit takussutissiinissaq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorutit ataasiakkaat ukiut tamaasa kingusinnerpaamik Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinnissaat qaammammik ataatsimik sioqqullugu ukiumoortumik nalunaarusiamik Naalakkersuisunut tunniussisassasut. Ukiumoortumik nalunaarusiat imm. 1 naapertorlugu Inatsisartunut ataatsimoortumik ukiumoortumik nalunaarusiornissamut tunngavigineqassapput.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi Naalakkersuisut ukiumoortumik nalunaarusianut malittarisassanik aalajangersaasinnaanermut piginnaatitaanerat ingerlateqqinneqarpoq, tassunga ilanngullugit tunniussineq, ilusilersuineq imarisaalu pillugit malittarisassat aalajangersarneqarsinnaallutik.

§ 56-imut

Aalajangersakkami siunertaavoq, ulloq unnuarlu neqeroorutini ingerlaavartumik ineriartortitsinerup qulakkeerneqarnissaa, inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi pissusiviusut ineriartornerannik malinnaasut.

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi siunnersuummi anguniarneqarpoq, Naalakkersuisut ukiut marlukkaarlugit ulloq unnuarlu neqeroorutinut suliassaqarfimmi nutaanik malitseqartitsiffiusumillu periusissiamik suliarinninnissamut pisussaaffilerneqassasut, kiisalu periusissiami nuna tamakkerlugu ulloq unnuarlu neqeroorutit tamarmik ilaatinneqassasut. Ulloq unnuarlu neqeroorutinut periusissiamik ingerlaavartumik suliaqarnerup siunertaraa, ulloq unnuarlu neqeroorutit suliaqarnerannik pitsaanerusumik aaqqissuussaanerusumillu tapiinissaq kiisalu suliassaqarfimmi maannakkorpiaq ajornartorsiutinut pisariaqartitanullu attuumassuteqartumik annertusisamik paasinninnissaq annertunerusumillu immikkut ilisimasaqalernissaq. Inatsisartut inatsisaat atuuttoq naapertorlugu periusissiaq siulleq ukiunut sisamanut piffissamilu 2022-2025-mut atuuppoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami imm. 2-mi suliassaqarfiit ulloq unnuarlu neqerooruteqarnermut periusissiami ilanngutitinneqartussat erseqqissarneqarput.

Tamatuma saniatigut periusissiaq unammilligassanut tigussaasunut piusunut kiisalu unammilligassat sorliit piffissap pineqartup ingerlanerani innarluutilinnut suliassaqarfimmi naatsorsuutaasinnaanersut pillugit isummersuutinik imaqartariaqarpoq. Pingaarnerpaavoq Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutit, suliaqarnerannut sapinngisamik pilersaarusiorsinnaanerat pitsaanerpaanngortitsisinnaanerallu assersuutigalugu suliassaqarfinni pisariaqartitsinerpaaffiusuni sullinniakkanut aalajangersimasunut ulloq unnuarlu neqeroorutinik pilersitsinikkut.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami imm. 3-mi peqqussutigineqarpoq, Naalakkersuisut kommunalbestyrelsinik, soqutigisaqaqatigiit kattuffiannik aamma innarluutillit peqatigiiffiinik attuumassuteqartunik kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutini pisortanik periusissiassamik suliaqarnermi ilanngutititsinissaannut. Ajornartorsiutit tigussaasut eqqumaffigineqarnissaat kiisalu piffissamut tullianut kommunit aamma

ulloq unnuarlu neqeroorutit pitsanngoriaatissanut misilittagaasa siunnersuutaasalu ilanngutitinnissaat ilaatigut siunertaavoq.

§ 57-imut

Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, inuup innarluutillip Kalaallit Nunaata avataani aamma Naalagaaffeqatigiinnerup iluani ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamut innersuussuteqarnermik periarfissaqartitsineq. Aalajangersakkami siunertaavoq, inuup immikkut ilisimasaqarfiusumik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera, pisuni immikkut ittuni Kalaallit Nunaanni naammassineqarsinnaatinnagu, taamaakkaluartoq inuup Kalaallit Nunaata avataani aamma Naalagaaffeqatigiinnerup iluani pisariaqartunik neqeroorutinik neqeroorfigineqarsinnaanera qulakkeerneqassasoq. Erseqqissarneqarpoq, Kalaallit Nunaanni tapersersuinissamut pisariaqartumut periarfissaqanngitsoq.

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsi malittarisassatut pingaarnertut Kalaallit Nunaata avataanut inissiinermik atuisanngitsoq.

Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, inuk innarluutilik § 42 naapertorlugu najugaqatigiiffimmi, § 43 naapertorlugu najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit § 48 naapertorlugu ulloq unnuarlu najugaqarfimmi najugaqarnissamik neqeroorfigineqassasoq.

Piumasaqaataavoq kommunalbestyrelsip ulloq unnuarlu najugaqarneq Kalaallit Nunaanniinnissaa qulakkiissagaa, pisumi imm. 2-mi sanioqqutsinermut aalajangersagaq ilaatinneqanngippat.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelsit qaqutiguinnaq Naalakkersuisunit akuersissuteqaqqaarlutik Kalaallit Nunaata avataani aamma Naalagaaffeqatigiinnerup iluani najugaqarnissamik neqeroorsinnaassasut. Taamaalilluni inuup innarluutillip Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissaanut neqeroorfigineqarnissaa kommunalbestyrelsimiit inassuteqarneq tunngavigalugu Naalakkersuisut akuersissuteqassapput.

Inassuteqaatip imarisai suliamiit suliamut nikerarsinnaapput suliap suunera apeqqutaatillugu, aamma imarisai kommunalbestyrelsip aamma Naalakkersuisut akornanni oqaloqatigiinnikkut paasiniarneqassallutik. Pingaaruteqarluinnarpoq, Naalakkersuisunit akuersissuteqarnissaq siunertaralugu inassuteqaatip nassiutinnginnerani, inuup tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsinera naammattumik paasiniaaneqarnissaa. Kommunalbestyrelsip inassuteqaataa

qulaajaaneq aamma iliuusissatut pilersaarut naammassineqartut aallaavigineqarnerannut iluaqutaasinnaavoq.

Kalaallit Nunaata avataanut inissiinissamik inassuteqaatip akuersissuteqarneq pillugu Naalakkersuisut suliamik suliarinninnerat ullut 14-iussasut anguniagaavoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, allagaatit Naalakkersuisunut inassuteqarnermut, tak. imm. 2, imarineqassasut. Allagaatinut ilaatinneqartut tassapput, suliap saqqummiunneqarnera, iliuusissatut pilersaarut, akuersinermut nalunaarut, kommunalbestyrelsimiit akuersissuteqarnermut allagaq kiisalu aalajangiinermut allagaq, oqaaseqaatit nalunaarususiallu attuumassuteqartut, piginnaasanut immersugassaq imaluunniit qulaajaaneq, Danmarkimi oqartussanit attuumassuteqartunit tiguneqarnermut allagaq imaluunniit akuerisaanermut allagaq, nakorsamit imaluunniit tarnip pissusianik ilisimasalimmit misissuineq, inuup Kalaallit Nunaata avataanut inissinneqarnissaanut inassuteqarnermiit ukiunik pingasunik sivisunerpaamik pisoqaassuseqartussaq, kiisalu inuup pilersuinermut tunngavia pillugu allaatiginninneq.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Kalaallit Nunaata avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarneq pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaasut.

§ 58-imut

Aalajangersagaq aalajangersaavoq, kommunalbestyrelsi Kalaallit Nunaanni najugaqarfissatut neqeroorummik naleqquttumik nassaarpat imaluunniit utaqqiisaasumik najugaqarneq unitsinneqarpat, kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip Kalaallit Nunaanni najugaqarfissatut neqeroorummik aamma tapersersuinermik naleqquttumik neqeroorfigissagaa.

Kalaallit Nunaata avataani najugaqarnerup tunngaviuvoq, Kalaallit Nunaanni tapersersuinissamut pisariaqartunut periarfissaqannginnera. Assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni najugaqarfissamik immikkut ilisimasaqarfiusumik pilersitsineq inuk innarluutilik tapersersorneqarnermik pisariaqartitaanik ikiorsiisinnaavoq, tamannalu kommunalbestyrelsip inummut innarluutilimmut neqeroorutigissallugu.

Inuup innarluutillip neqeroorut taanna itigartitsissutigippagu aamma Danmarkimi najugaqarnissamut akuersissut atorunnaarpat, nunatsinni kommuni angerlarsimaffigisaq inuup innarluutillip tigunissaanut suli pisussaaffeqarpoq.

§ 59-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq periarfissiivoq, piginnaasanik ineriartortitsinissaq imaluunniit piginnaanngorsaaqqiineq siunertaralugu, kommunalbestyrelsip inuup innarluutillip Kalaallit Nunaata avataani piffissami killilimmi najugaqartinnissaanik neqerooruteqarsinnaaneranut.

Piginnaanngorsaqqiineq suliniutitut arlalittut nassuiarneqarpoq, inuit ataasiakkaat piginnaasakinnerusut imaluunniit piginnaasakinnerulernissamut aarlerinartorsiortut tapersersorniarlugit, tassunga ilanngullugit pitsaanerpaamik piginnaasaqalernissamut aamma attatiinnarneqarnissaa anguniarlugu, tassunga ilanngullugit inuiaqatigiinni avatangiisinut sunniivigineqatigiissinnaanngortillugu. Matumani inuit piginnaasakinnerusut nammineersinnaanermik aamma namminneq aalajangiisinnaanermik angusaqarnissaat, taamaaliornikkut inuttut kiffaanngissuseq angusinnaallugu.

Piumasaqaataavoq, inuup pisariaqartitai Kalaallit Nunaanni naammassineqarsinnaannginnissaat, assersuutigalugu inuup innarluutaa pillugu immikkut ilisimasat pisariaqartinneqartut najukkami soqannginnera pissutigalugu.

Aalajangersagaq malillugu piffissami killilimmi najugaqarneq assersuutigalugu immikkut ittumik efterskolemi imaluunniit Københavnimi Instituttet for Blinde og Svagsynede – tappiitsut isigiarsuttullu pillugit ilisimatusarfimmi – najugaqarneq.

Aalajangersagaq malillugu neqeroorut meeqqanut inersimasunullu innarluutilinnut ikiorsiissutaasinnaavoq.

Efterskolimi najugaqarneq pillugu oqaatigineqassaaq, Danmarkimi efterskolertarnermut tapiissutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 4. juli 2019-imeersumi § 14 naapertorlugu, efterskolimi najugaqarnermut tapiissuteqarnermut piumasaqaatit arlallit aalajangersarneqarmata, aamma inuusuttut innarluutillit amerlasuut piumasaqaatit naammassisinnaaneq ajorlugit. Ilanngullugu oqaatigineqassaaq, Danmarkimi inunnut innarluutilinnut efterskolit arlallit, ulloq unnuarlu neqeroorutaammata piviusut sammisassanik assigiinngitsunik inuusuttunut innarluutilinnut piginnaasatigut ineriartornissamut pisariaqartitaannik tapersersuisunik neqerooruteqartut.
Taamaattumik eqqumaffigisariaqarpoq, siunnersuummi matumani § 59 taamaallaat efterskolimi najugaqarnerit, inatsisitigut allatigut tunngaveqanngitsunut tunngassuteqarmat.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, Kalaallit Nunaata avataani utaqqiisaasumik najugaqarnerit, tak. imm. 1, pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaasut. Malittarisassat erseqqinnerusut nalunaarummi aalajangersarneqarput. Ilanngullugu piffissami killilimmi Kalaallit Nunaata avataani aamma Naalagaaffeqatigiinnerup iluani najugaqarnerit pillugit Inatsisartut inatsisaannut ilitsersuummi erseqqinnerusumik nassuiaatigineqarput.

§ 60-imut

Aalajangersakkami siunertaavoq, inuup innarluutillip najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnerata unitsinneqarnissaa imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuutsinneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsip, mianerisassat attuumassuteqartut isigalugit, kinaassusersiunngitsumik nalilersuineq tunngavigalugu aalajangiinerata qulakkeernissaa.

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, inuup innarluutillip ikiorneqarnissamik pisariaqartitai najugaqarfissatut neqeroorutip matussusersinnaajunnaarai, kommunalbestyrelsip paasippagu, inuup najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnerata unitsinneqarnissaa imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiinissamut pisussaaffeqassasoq.

Nr. 1-imut
Aalajangersagaq pisussaaffiliivoq, inuup innarluutillip najugaqarfissatut neqeroorummit angerlartinneqarnerata imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunneqarnerata kingorna, inuup tapersersorneqarnermik eqqortumik pisariaqartitaasa matussusernissaannut kommunalbestyrelsi qulakkeerinnissasoq.

Nr. 2-mut
Aalajangersagaq imaqarpoq, kommunalbestyrelsip iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissaanik pisussaaffeqarneranik. Taamaalilluni kommunalbestyrelsip angerlartitsisoqannginnerani imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuuttoqannginnerani suliassat pisariallit paasiniariissavai.

Najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunnermi kommunalbestyrelsip ilaatigut najugaqarfissatut neqeroorutip inuup nuuffigisaata inuup immikkut pisariaqartitaanik tulluartumik isumaginnissinnaanersoq kiisalu eqqortumik tapersersuinissap ikiorsiissutigineqarnersoq pisariaqartumillu pequtsersorneqarnersoq il.il. qulakkiissavai.

Najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnerup unitsinneqarnerani kommunalbestyrelsi ilaatigut inummut innarluutilimmut angerlarsimaffiullu pisariaqartitaanut angerlartitsinissaq sioqqullugu, angerlartitsinerup nalaani kingornatigullu isummersimassaaq.

Taamaalilluni inuup nammineq angerlarsimaffimmini tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsinera ilaatigut isummerfigineqassaaq, tassunga ilanngullugit tapersersortitut ikiorti, atortorissaarutit ikiuutaasut, sammisassaqartitsinermut katerisimaarnermullu neqeroorutit aamma pequtsersuineq il.il.

Inuup najugaqarfimmi neqeroorummi najugaqarnerata unitsinneqarnerata kingorna, isumassorneqarnera qanigisamit angerlarsimaffimmi isumagineqarpat, oqilisaassisoqassanersoq ilanngullugu isummerfigineqassaaq. Allattorsimaffik tamakkiisuunngilaq.

Nr. 3-mut
Aalajangersakkap siunertaraa, misissuinermut atatillugu, najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnerup unitsinneqassanersoq imaluunniit allamut nuunneqassanersoq pillugu aalajangiisoqannginnerani, inuup innarluutillip, angajoqqaatut oqartussap imaluunniit akisussaasup tusarneqarnissaa.

Oqaloqatiginninneq ingerlanneqartoq aamma inuk innarluutilik, angajoqqaatut oqartussaq imaluunniit akisussaasoq tassunga tunngatillugu qanoq oqaaseqarnersut, ingerlatsinermi inatsisitigut tunngaviit nalinginnaasut naapertorlugit kommunalbestyrelsip uppernarsarsinnaassavaa. Tamanna assersuutigalugu oqaloqatigiinnerup allakkatigut imaqarniliorneratut iluseqarsinnaavoq. Kommunalbestyrelsi inuup kissaatai malissallugit pisussaaffeqanngilaq, kisianni inuup oqaaseqaatai kommunalbestyrelsip aalajangiinerani ilaatinneqassapput.

Nr. 4-mut
Aalajangersakkami piumasaqaatigineqarpoq, kommunalbestyrelsi ulloq unnuarlu neqeroorummit allakkatigut oqaaseqaammik pissarsissasoq. Inissiinerup unitsinneqarnissaanut aalajangiisoqarsinnaanera pillugu inissiiviup isummernera, kiisalu inuup atugarissaarnera ataatsimut isigalugu killiffia aamma angerlarsimaffiup avataani najugaqarnermi inuup suli tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera pillugit oqaaseqaat imaqassaaq.

Imm. 2-mut
Imm. 1-imi piumasaqaatit saniatigut, imm. 2 naapertorlugu meeqqap innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerata unitsinneqarnissaanik aalajangiinnginnermini kommunalbestyrelsimut marlunnik piumasaqaateqarpoq.

Nr. 1-imut
Siullertut piumasaqaataavoq, meeqqamut, angajoqqaatut oqartussanut imaluunniit akisussaasumut aamma pisariaqartillugu meeqqap attaveqaataanut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerup unitsinneqarnissaa sioqqutitsiarlugu kingoqqutitsiarlugulu tapersersuisinnaanerup piareersarneqarnersoq kommunalbestyrelsip qulakkiissagaa.

Nr. 2-mut
Aappaattut piumasaqaataavoq, meeqqap, angajoqqaatut oqartussat, akisussaasup imaluunniit qanigisat allat, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerup unitsinneqarnissaanut piareersarluarnissaat kommunalbestyrelsip qulakkiissagaa.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, najugaqarfimmi neqeroorut oqaaseqarnermini, tak. imm. 1, nr. 4, inuup innarluutillip najugaqarfimmi neqeroorummi najugaqaannarnissaa inassutigippagu, aalajangiisoqannginnerani Pissassarfimmit oqaaseqaat kommunalbestyrelsip pissarsiarissagaa.

Taamaalilluni suliami inaarutaasumik aalajangiisoqarnissaa sioqqullugu Pissassarfiup oqaaseqaataa kommunalbestyrelsip utaqqissavaa.

Aalajangiisoqartillugu Pissassarfiup oqaaseqaataa kommunalbestyrelsimut pituttuinngilaq, kisianni aalajangiinissaq sioqqullugu oqaaseqaat kommunalbestyrelsip nalilersuinerminut ilanngutissavaa.

§ 61-imut

Aalajangersagaq atuutilersinneqarpoq, inuup innarluutillip aamma najugaqarfissatut neqeroorutip angerlartitsinissamut imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunnissamut piareersaanissamut piffissaqarnissaat qulakkeerniarlugu.

Najugaqarfimmut allamut nuunnissaq inummut innarluutilimmut annertuumik sunniuteqartutut misigineqarsinnaavoq, ukiuni arlalinni najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqareersinnaammat.

Aalajangersagaq minnerpaaffiliinermut aalajangersagaavoq, kommunalbestyrelsip sivisunerusumik siumoortumik ilisimatitsisinnaaneranut akornutissaqartitsinngitsoq. Sivisunerusumik siumoortumik ilisimatitsineq attuumassuteqarsinnaavoq, soorlu inuup innarluutillip Kalaallit Nunaata avataani najugaqarfianiit angerlartinneqarniartillugu, imaluunniit inuup angerlarsimaffiulluunniit piffissami sivisunerusumi piareersaanissamik pisariaqartitsisoqartillugu.

Inuk, angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasut aamma najugaqarfissatut neqeroorut tassaapput angerlartinneqarnissaq imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunneqarnissaq pillugu siumoortumik ilisimatinneqartussat. Sapaatit akunneri aqqaneq-marluk angerlartinneqarnissaq pillugu ilisimatitsinerup illuatungeriinnut marluullutik ulloq tiguneqarfia aallarnerfigalugu naatsorsorneqassapput. Ilisimatitsinerup tiguneqarneranut kommunalbestyrelsi uppernarsaasussaavoq.

Taamaattoq, mianerisassanit pingaaruteqartunit pisariaqartinneqarpat, siumoortumik ilisimatitsissuteqarnissamut piffissaliussaq sanioqqunneqarsinnaavoq. Mianerisassat pingaaruteqartut tassaasinnaapput, inummut pineqartumut mianerinninneq, tassunga ilanngullugit tapersersuinermik allarluinnarmik pisariaqartitsineq, aamma mianerisassat allat, soorlu najugaqarfissatut neqeroorutip inuup pisariaqartitai nammassisinnaanngippagit, tassunga ilanngullugit najugaqartunut allanut aamma sulisut isumannaatsuunissaannut atugarissaarnissaannullu mianerinninnerit. Ilanngullugu pissutsit tigussaasut tunngaviusinnaapput, najugaqarfissatut neqeroorutip piaartumik matuneqartariaqarnera, taamaalilluni piffissaliussaq sivikinnerusoq atorneqartariaqarluni.

Aningaasaqarnikkut mianerisassat tunngavigalugit sapaatit akunnerinik aqqaneq-marlunnik piffissaliussaq sanioqqunneqarsinnaanngilaq.

§ 62-imut

Kalaallit Nunaata avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqartoqartillugu aalajangersagaq aalajangersaavoq, angerlartinneqarnissaq pillugu aalajangiisoqannginnerani, kommunimi angerlarsimaffigisami kommunalbestyrelsi Kalaallit Nunaata avataani kommunimit najugaqarfiusumut nassuiaammik pissarsiniassasoq. Nassuiaammi killiffimmik nalunaarusiaq aamma pissutsit allat, angerlartinneqarnissaq pillugu aalajangiinermut tunngavigineqartut ilaatinneqassapput. Assersuutigalugu kommunimi angerlarsimaffigisami inuup innarluutillip najugarfittut kissaatigisaanik, najugaqarfissatut neqeroorummik pilersitsisoqarnera.

§ 63-imut

Aalajangersakkami siunertaavoq, inuup piffissap ingerlanerani tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsinera ajornerulernera imaluunniit pitsaanerulernera apeqqutaatinnagu, inuup innarluutillip qaqugukkulluunniit pisariaqartitsineranut naapertuuttumik tapersersorneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa.

Imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, inuup innarluutillip eqqortumik tapersersorneqannginnera kommunalbestyrelsip paasippagu, tapersersorneqarnerup allanngortinnissaa imaluunniit unitsinneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiinissamut pisussaaffeqartoq.

Tapersersuinermut iluusissat, inummut innarluutilimmut tapersersuinertut ikiorsiissutaasuni anguniakkat anguneqarpata, unitsinneqassapput. Tapersersuinermut anguniakkat anguneqarnerat pillugu naliliinermi, inuup ulluinnarni inuunermik, tassunga ilanngullugu inuiaqatigiinni inuunermik, ingerlatsisinnaanera eqqarsaatigalugit, inuup piginnaasai inunnut allanut sanilliullugit appasinnerunersut ukkatarineqassapput. Taamaalilluni inuup piginnaasakinnerunera inunnut allanut assingusumik inissisimasunut sanilliullugu ingerlatsisinneraanera taarsiissutitut pisariaqartitsineranik kinguneqassaaq. Taamaalilluni inuup taarsiissutitut pisariaqartitsinera aalajangiisuuvoq, inummut tapersersorneqarnissaq akuerineqartoq suli ikiorsiissutaasinnaanersoq.

Kommunalbestyrelsi tapersersuinermik iliuusissanik unitsitsineq pillugu aalajangiinermi, maannakkumut inummut innarluutilimmut tapersersuinermut taarsiullugu tapersersueriaatsimik nutaamik aallartitsisoqassanersoq pillugu nalilersuissaaq. Inuk suli tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsippat, inuup pisariaqartinneqartumik tapersersorneqarnissaa kommunalbestyrelsip qulakkiissavaa.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, tapersersuinerup allanngortinnissaanut imaluunniit unitsinnissaanut aalajangiinissaq pillugu naliliinissamut inuk innarluutilik aamma angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasoq kommunalbestyrelsip tusarniaqqaassavai. Taamaalilluni tapersersuinermik allannguinissaq imaluunniit unitsitsinissaq pillugu kommunimi sulisut imaluunniit suliamut immikkut ilisimasallit suliamut naliliinerat taamaallaat tunngavigalugu kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaanngilaq. Inuup innarluutillip suliami tusarneqarnissaa pisariaqarpoq. Tusarniaaneq oqaloqatigiinnertut ingerlanneqassaaq. Inunnik innarluutilinnik oqaloqatigiinnerit pillugit siunnersuummi § 23-mut oqaaseqaatit sukumiinerusut innersuussutigineqarput.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, kapitali 8 naapertorlugu tapersersuinermik unitsitsineq pillugu aalajangiisoqannginnerani, kommunalbestyrelsip iliuusissatut pilersaarut tak. §§ 24-25, suliarissagaa. Aalajangersagaq iliuusissatut pilersaarummik suliarinninnissamut kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliivoq, taamaalilluni siunissami tapersersuinerup ikiorsiissutigineqartup unitsinneqarnerani qanoq pisoqarnissaanut paasineqarluni.

§ 64-imut

Imm. 1-imut
Nappaat inuunermut ulorianartorsiortitsisinnaaneranik imaluunniit inuup annertuumik sivisuumillu piginnaasaakinnerulerneranik aarlerinaateqarneranut, angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasut ilisimasaqannginnerat, pinngitsuuinerup pissutigisinnaavaa.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, meeqqap, inuusuttup imaluunniit nammineersinnaanngitsup misissortinneqarnissaanik imaluunniit katsorsartinneqarnissaanik pinngitsoortitsineq, tarnikkut imaluunniit timikkut sivisuumik piginnaasakinnerunermut ersarissumik aarlerinaateqartillugu, angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasoq akuersiteqqaarnagit peqqinnissaqarfimmut innersuussinissaq pillugu aalajangernermut kommunalbestyrelsi tunngavissinneqartoq.

Erseqqissarneqassaaq, peqqinnissaqarfik misissuinissamut katsorsaanissamullu piginnaasaqarmat. Aalajangersakkami siunertaavoq, Napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 6, 31. maj 2001-imeersumi, Inatsisartut inatsisaat nr. 50, 25. november 2024-imeersukkut allanngortinneqartoq, inatsisitigut tunngavimmik aalajangersakkatigut pilersitsinikkut §§ 8 aamma 9 pillugit sanioqqutsinissaq.

Angajoqqaat meeqqap imaluunniit inuusuttup pisariaqartumik nakorsamit katsorsarneqarnissaanik akerliunerat, meeqqamut imaluunniit inuusuttumut innarliineq imaluunniit isumassuinnginneq annertunerusoq ilagisinnaavaa, taamaattumillu meeqqap imaluunniit inuusuttup angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaa pisariaqartinneqarluni. Taamatut pisoqarpat aalajangersagaq atortariaqanngilaq, tamanna peqqinnissaqarfimmut misissortinnissamut katsorsartinnissamullu innersuussinissamut taamaallaat kommunalbestyrelsimut periarfissiimmat. Peqqinnissaqarfimmi misissortinnissamut katsorsartinnissamullu akerliuneq angerlarsimaffiup avataanut inissiisoqarnissaa pillugu aalajangiinnerup pisariaqartinneqarnera pillugu pissutissatut ilaatissinnaavoq.

Ilanngullugu erseqqissarneqassaaq, aalajangersagaq manna ulluunerani paaqqinniffinni, atuarfinni imaluunniit suliffeqarfinni allani aqutsisumut imaluunniit sulisumut, inummik innarluutilimmik ulluinnarni isumassuinermik paaqqutarinninnermillu isumaginnittuunngitsut, angajoqqaatut oqartussaniit imaluunniit akisussaasuniit siumoortumik erseqqissumillu akuersissuteqarnani erluatigut kissarnersiunissamut inatsisitigut tunngaviliinngimmat.

§ 65-imut

Misissuinerit arlallit takutippaat, meeqqat inuusuttullu innarluutillit meeqqanut inuusuttunullu innarluuteqanngitsunut sanilliullugit annertunerusumik kinguaassiuutitigut innarlerneqartartut. Innarluuteqarnertik pissutigalugu timikkut, eqqarsartaatsikkut aamma/imaluunniit oqaatsitigut unammilligassaqarsinnaapput. Suussusersinerit assigiinngitsut, soorlu ineriartornermikkut kinguarsimasuuneq, ADHD, autisme, tappiitsuuneq, tusilartuuneq il.il. Tamanna kinguaassiuutitigut innarlerneqarnissamut annertusisamik aarlerinassuseqarnerannik unammilligassaqartitsivoq.

Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, qaqugukkut kinguaassiuutitigut innarlerneqarneq aamma tamatumunnga pitsaaliuineq pineqarnersoq. Kinguaassiuutitigut innarliinermi eqqugaasumik timikkut aamma timitaqanngitsumik attaveqarnerit ilaasinnaapput.
Timikkut innarliinermut assersuutit:

- Innarliisoq eqqugaasup kinguaassiuutaatigut attuualaarinnittoq.
- Innarliisoq eqqugaasup timaata ilaanik attuualaarinnittoq, soorlu iviangiatigut.
- Eqqugaasup innarliisup kinguaassiuutaatigut attuualaarinneqqullugu pinngitsaalineqartoq.
- Eqqugaasoq atoqatigiinnissamut pinngitsaalineqartoq.

Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Timikkuunngitsoq innarliinermut assersuutit:

- Innarliisoq eqqugaasumut nalikkaaminik takoqqusaartoq.
- Eqqugaasoq atisaajaqqullugu pinngitsaalineqartoq.
- Eqqugaasoq atoqatigiinnermut tunngasunik assilissanik isiginnaaqqullugu pinngitsaalineqartoq.
- Eqqugaasumut kinguaassiuutinut qaninniarneq, soorlu eqqugaasup kissaatiginngisaanik oqaatsitigut kinguaassiuutinut qaninniarnerit.

Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Aalajangersagaq pisussaaffiliivoq, ulloq unnuarlu neqeroorummi aqutsisunut sulisunik nr. 1-5 immikkut eqqumaffigineqarnissaat pillugu ilitsersuussissasut, kinguaassiuutitigut innarliinerit pitsaaliorniarlugit:

Nr. 1. Pitsaaliuinermik suliaqarnermi ataatsimoortumik naleqartitanut tunngaveqarneq
Nr. 2. Pitsaaliuinermut suleriaatsit pasitsaassinermilu iliuuseqarneq
Nr. 3. Kinguaassiuutitigut innarliinermut aarlerinaatit pillugit ataatsimoortumik ilisimasaqarneq
Nr. 4. Inummi innarluutilimmi atugarliornermut ersiutit, pissusilersornikkut timikkullu ersiutit ilanngullugit
Nr. 5. Kinguaassiuutitigut innarlerneqarnermut timikkut tarnikkullu ersiutit

Sulisut pitsaaliuinermik suliaqarnerminnut ataatsimoortumik naleqartitanut tunngaveqassapput. Sulisut innarliineq sunaanersoq ersarissumik paasisariaqarpaat, aamma tamanna inummi innarluutilimmi qanoq ilillutik pitsaaliortissinnaanerlugu.

Sulisut inuit innarluutillit namminneerlutik kinguaassiuutitigut innarliinissamut pitsaaliuinissaannut piumassuseqalersitsissapput nukittorsaallutillu. Sulisut inummik innarluutilimmik arlalinnik tapersersuisinnaapput:

- Inuk innarluutilik atoqatigiittarneq inooqatigiittarnerlu pillugit nalinginnaaasumik ilisimasanik ilisimatinneqassaaq, tassunga ilanngullugu inuttut killiliineq.
- Kinguaassiuutitigut kissaatiginngisamik attaveqarnermut naaggaarnissamut pisinnaatitaaffik pillugu tapersersuineq.
- Qanoq ililluni naaggaarnissamut tapersersuineq.
- Pisumut ulorianartumut ilisarinnissinnaanermut tapersersuineq.
- Kinguaassiuutitigut innarliinermik pisoqartillugu oqaluttuarnissamut tapersersuineq.
- Innarliinermik unnerluutiginninnissamut tapersersuineq.

Inuit ilaat killilersuinissartik ajornakusoortissinnaavaat, arlaannillu ajortoqartoq paasiuminaatsissinnaallugu. Isumassuinermiit imaluunniit asannippalaarluni attuuanninnermiit killissanik qaangiilluni pissusilernermut killissaq sumiippa?

Tamanna arlalinnik pissuteqarsinnaavoq. Inuusuttup innarluutillip pissuseqarnera peqataaniit paasissallugu ilaatigut ajornakusoorsinnaavoq. Soorlu inuusuttumut autismeqartumut inooqataanikkut ataqatigiinneq paasissallugu ajornakusoorsinnaasoq, inimilu susoqalernersoq paasissallugu aamma ajornakusoortissinnaasaraa. Allatut iliornikkut inuusuttut ADHD-qartut eqqarsaqqaarnatik iliorsinnaapput aamma aarlerinartorsiortillutik, kissaatiginngisamik inissisimalerlutik. Allat oqaatsit atorlugit oqarsinnaanermut ajornakusoortitsisinnaapput, allallu timikkut piginnaasakinnerusut timikkut ussersornikkullu atuinissaminnut ajornartorsiuteqarlutik misigisinnaallugu.

Allat killissaat paasissallugit namminerlu killissat ilisimassallugit ilisimasaqarluarnermik timikkullu paasisimanninnermik piumasaqaateqarput, nammineq innarluutip takussaanera takussaannginneraluunnit apeqqutaatinnagu. Taamatut ittumik paasisimasaqarnissamut ilisimasanik pissarsinissaq piumasaqaataavoq.

Inunnut innarluutilinnut kinguaassiuutitigut innarliineq inummiit eqqugaasup nalunngisaaniit tamatigorluinnagajak innarlerneqartarput. Amerlanertigut innarliisoq inuusarpoq eqqugaasup apeqqutaatilluinnagaa imaluunniit ikorsiisua. Tassaasinnaapput sulisut sullissisussat, ikiortit, aquttut imaluunniit najugaqarfissatut sammisassaqartitsinissamullu neqeroorutini sulisut. Aamma

tassaasinnaapput qanigisat imaluunniit ilisarisimasat. Aamma inuit ineriartornermikkut kinguarsimasut kinguaassiuutitigut innarliisinnaapput. Eqqugaasut pingaartumik inuit ineriartornermikkut kinguarsimasuusarput.

Kinguaassiuutitigut innarliinermik pisoqarneranut ersiutit:
Kinguaassiuutitigut innarliisoqarneranut timikkut tarnikkullu ersiuteqarsinnaavoq. Peqatigalugu eqqaamassallugu pingaaruteqarpoq, inuit tamarmik iliuutsimut killissamik qaangiisumut, innarliinermut, assigiinngitsumik qisuariarsinnaammata. Inuit ilaat kinguaassiuutitigut innarlerneqartut arlalinnik ersiuteqartarput. Allanilu ersiuteqarneq ajorpoq. Ersiutit ilaat assut ersarittarput. Ersiutit ilaat takujuminaassinnaasarput.

Kinguaassiuutitigut innarliinermut timikkut ersiutit:
- Tilluusarnerit, ikit, kimillannerit, pullattoornerit timikkullu nakuusernermut ersiutit allat.
- Atisat aserortikkat imaluunniit tammartut.
- Kinguaassiuutit eqqaanni ikit anniarnerillu.
- Nappaatit kinguaassiuutitigut tunillaattut imaluunnit naartulernerit.

Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Kinguaassiuutitigut innarlerneqarnermut tarnikkut ersiutit:
- Kinaassutsikkut imaluunniit pissusilersornikkut allannguutit. Eqqugaasoq pisussaanngikkaluartunik iliuuseqartoq imaluunniit oqaluttoq.
- Imminut tatiginnginneq. Eqqugaasoq imminut tatigiunnaassaaq, nalornilissalluni imminullu nikanartilluni.
- Isumatsangaarneq. Eqqugaasoq imminut mattuttarpoq nuannaarunnaarlunilu.
- Tunuarsimaalerneq. Eqqugaasoq ikinngutiminut attaveeruttarpoq imaluunniit anissaartarluni.
- Sinissaarunneq. Eqqugaasoq sinissaaruttarpoq, sinnarlussinnaasarluni imaluunnit sinnattupilussinnaasarluni.
- Neriniarnikkut ajornartorsiutit. Eqqugaasoq nerineq ajorpoq nerilaaginnartarluniluunniit - imaluunniit pissusissamisuunngitsumik nerinerulerluni.
- Piginnaasanik annaasaqarneq imaluunniit piginnaasakinnerulerneq. Eqqugaasoq sulianik siusinnerusukkut suliarisinnaasaminik suliaqarsinnaajunnaartarpoq.
- Oqalussinnaassutsip annaanera imaluunniit annikillinera. Eqqugaasoq oqaatsinik eqqaamasaqarneq ajulertarpoq. Eqqugaasoq imaassinnaavoq ittoqertoq.
- Imminut ajoquserniarluni pissusilersorneq. Eqqugaasoq attuisarpoq, isimmissaasarluni, qitsuaasarluni imaluunniit imminut kimmartarluni.
- Sakkortuumik pissusilersorneq. Eqqugaasoq attuisarpoq, isimmissaasarluni, qitsuaasarluni imaluunniit allanut kimmaasarluni – imaluunniit allatut iliorluni ajoqusiisarluni.

- Naleqqutinngitsumik kinguaassiuutitigut pissusilersortarpoq imaluunniit ingasaallugu kinguaassiuutinik ukkataqartarluni. Eqqugaasoq nalikkaaminik takoqqusaartarpoq imaluunniit allanut takoqqusaarluni imminut attualaartarluni. Imaluunniit allanut ingasaassilluni kinguaassiuutitigut qaninniartarpoq.

Allattuiffik tamakkiisuunngilaq.

Kinguaassiuutitigut innarliisoqarneranik qulaani taaneqartut timikkut ersiutit pillugit pasitsaassaqartoqarnerani peqqinnissaqarfimmi misissorneqarnissamut innersuussisoqartariaqarpoq. Kinguaassiuutitigut innarliisoqarneranik tarnikkut ersiutit pillugit peqqinnissaqarfimmi misissorneqarnissamut ilanngullugu innersuussisoqartariaqarpoq.

§ 66-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq pisussaaffiliivoq, inunnut innarluutilinnut najugaqarfissatut neqeroorummi aqutsisut, atoqatigiinnermut politikki aamma kinguaassiuutitigut innarliineq pillugit suliaqarnissamut tamanullu saqqummiussinissamut.

Atoqatigiinnermut politikkeqarneq atoqatigiittarnermik pitsaaliuinermik aamma pasitsaassinermut iliuuseqarnermik ukkatarinnippoq. Atoqatigiinnermut politikkissap suliarinerani sulisut namminneq ileqqui pissusilersortarnerilu aamma oqaluuserissallugit pissusissamisoorpoq. Perorsaanikkut sulinermi nammineq inuttut 'sulinermut atortutut' atoraluaraanniluunniit pingaaruteqarpoq eqqaamassallugu, nammineq sullissisutut isigisariaqarneq aamma nammineq allallu pissusilersornerat iliuuseqarnerallu eqqarsaatigeqqissaarneqassaammata.

Ammasumik oqaloqateqarnerup ulluinnarni najugaqartut kissaataannik qaangiisuunnginnissaq amma sulisut killissaat ileqquilu ataqqineqarnissaat qulakkeerpai.

Atoqatigiinnermut politikkissap suliarinerani assersuutigalugu kinguaassiuutinik ilitsersuisartoq atorneqarsinnaavoq. Kinguaassiuutinik ilitsersuisartoq najugaqartunut tunngatillugu inummut immikkut siunnersuisinnaavoq ilitsersuussisinnaallunilu, aamma atoqatigiinnermut politikki pillugu oqaloqateqarnerit aallartinnissaannut peqataasinnaalluni. Ilitsersuisoq sammisaq pillugu atuakkanik, pinnguaatinik filminillu nassaarnissamut aamma ikiuussinnaavoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, nr. 1-10 naapertorlugit politikkimi inunnut innarluutilinnut tunngatillugu suut ilaatinneqassanersut. Ilaatigut inunnut innarluutilinnut siunnersuinermut ilitsersuinermullu suleriaaseqassaaq, peqqinnartumik atoqatigiinnikkut

inuunermut aamma inooqatigiinnermut, naartunaveersaartitsinermut, atoqatigiinnermik attaveqarnermut akuersinermut, inunnut innarluutilinnut, najugaqartunut allanut sulisunullu qanilaarnermut kinguaassiuutitigullu tunngatillugu nammineq killissalersuinermut aamma killissalersuinerit allat. Suleriaatsinik suliaqarnermi kinguaassiuutinik ilitsersuisoq imaluunniit suliamut immikkut ilisimasalik alla, suliamut tunngatillugu ilitsersuisinnaasoq peqataatinneqarsinnaavoq.

Suliariaatsinut kinguaassiuutitigut innarliineq pitsaaliorniarlugu najugaqarfissatut neqeroorutip iliuusissai kiisalu najugaqarfissatut neqeroorutip kinguaassiuutitigut innarliinermik ilisimasaqarnermi imaluunniit pasitsaassaqarnermi tassanngaannartumik iliuusissai ilaatinneqassapput.

Suliariaatsinut innarliinermik nalunaarutiginnittoqarnissaanut imaluunniit unnerluutigineqarnissaanut qanoq iliornissaq, aamma inummut innarlerneqartumut sulisunit suliamullu ilisimasalinnit allanit tapersersuisoqarnissaanut qanoq iliornissaq ilanngullugit ilaatinneqassapput.

Naggataatigut inummik innarluutilimmik innarliineq pillugu ilisimasaqarnermut imaluunniit pasitsaassinermut iliuuseqarnissamut suleriaaseqassaaq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inummik innarluutilimmik innarliineq pillugu ilisimasaqarnermut imaluunniit pasitsaassinermut iliuuseqarnissaq pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanerat.

§ 67-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami pineqarpoq, nalunaarutiginnittarnissamut nalinginnaasumik pisussaaffik, innuttaasunut tamanut atuuttoq.

Inuup innarluutillip atugarissaarnermut, peqqinnissaanut imaluunniit ineriartornissaanut atugassarititataanik ulorianartorsiortitsisut, innuttaasutut eqqumaffigineqalerpata, nalunaarutiginnittussaatitaaneq atuutilissaaq.

Nalunaarutiginninneq pillugu pisortatigoortumik piumasaqaateqanngilaq. Allakkatigut imaluunniit nammineq saaffiginninnikkut pisinnaavoq. Aamma e-mail-ikkut imaluunniit oqarasuaatikkut nalunaarutiginnittoqarsinnaavoq.

Nalunaarutiginninnerup tigunerata kingorna nalunaarutiginninnerup itisiliiffiginissaa pillugu kommunalbestyrelsimut pisariaqarsinnaavoq. Pisoq pillugu paasissutissanik allanik pissarsinissaq anguniarlugu kommunip innuttaasoq nalunaarutiginnittoq attaviginiarlugu toqqarsinnaavaa.

§ 73 malillugu kommunalbestyrelsi pisussaaffeqarpoq, inuk innarluutilik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoq ilimagineqarpat, inuup innarluutillip atugarisai misissorneqarnissaat isumagissallugu. Taamatut pisoqartillugu inuup tapersersorneqarnissamik neqeroorfigineqarnissaa kommunalbestyrelsip pisussaaffigaa.

Nalunaarutiginnittussaatitaaneq inuup pisussaaffigaa. Taamaalilluni inuk innarluutilik ikorneqarnissamik pisariaqartitserpasittoq pillugu paasisaqaraanni, ernumassuteqarneq qisuariarfigissallugu iliuuseqarfigissallugu innuttaasumut pisussaaffiuvoq. Matumani inuit ataasiakkaat kommunip isumaginnittoqarfianut attaveqartussaatitaapput inullu ernummatigisaq pillugu ingerlateqqillugu.

Inummik atiminik taasisumik isertuussisumilluunniit nalunaarutiginninneq apeqqutaatinnagu, kommunalbestyrelsi nalunaarutiginninnermik tigusaqarpat, siunnersuummi § 73 naapertorlugu kommunalbestyrelsi inuup innarluutillip atugarisaanik misissuissaaq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkap qaammatisiutit ullui malippai, imaappoq, assersuutigalugu kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninneq marlunngornermi tiguppagu, kingusinnerpaamik marlunngornerup tulliani nalunaarutiginninnermik tigusaqarneq pillugu allakkatigut uppernarsaammik nassiussisoqassaaq. Qaammatisiutini ullut ilivitsut atorlugit naatsorsuisoqarpoq, taamaattumik nalunaarutiginninnermik tigusinermi nalunaaquttap qassinngornera pingaaruteqanngilaq.

Aalajangersagaq aallaaveqarpoq nalunaarutiginnittoq nalunaarutiginninnerup kommunimit tiguneqarnera pillugu erseqqissumik nalunaarfigineqarnissaanik kissaateqarnermut, taamaalillunilu inummut innarluutilimmut pissutsit misissornissaannut akisussaaffeqalerluni.

Kommunalbestyrelsip uppernarsaataa taamaallaat allakkatigut kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninnermik tigusaqarneranut uppernarsaataavoq. Taamaattumik uppernarsaat nalunaarutiginninnerit ataasiakkaat pillugit kommunalbestyrelsip iliuuseqarnissamut pilersaarutinik imaqassanngilaq. Inuup nalunaarutiginnittup inummut innarluutilimmut ernumassutini tunngavissaqarnersoq imaluunniit nalunaarutiginninneq kommunalbestyrelsip inuup atugarisaanik misissuinermik aallartitsineranik kinguneqassanersoq imaluunniit kommunalbestyrelsi inummut tapersersuinermik aallartitsissanersoq paasitinneqarnissaa piumasaqaataanngilaq.

Oqaatigineqassaaq, nalunaarutiginnittoq nalunaarutiginninneq tunngavigalugu suliami peqataasutut inissinneqanngimmat. Taamaattumik inuk nalunaarutiginnittoq suliap ingerlaneranik ilisimatinneqassanngilaq aamma iliuusissanut kommunalbestyrelsip iliuuseriniarlugit iliuuseriniarnagilluunniit toqqagai pillugit naammagittaalliuuteqarsinnaatitaanngilaq.

Inuk nalunaarutiginnittoq suliami peqataanngimmat, Pisortat ingerlatsineranni aalajangiinernik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi malittarisassat malillugit taamaallaat allagaatinik takunnissinnaatitaassaaq, tassunga ilanngullugit inuup nammineq paasissutissat tunniussai.

§ 68-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, sulisut eqimattat sukannernerusumik nalunaarutiginnittussaatitaanerat, inunnik innarluutilinnik akissarsiutigalugu sullissinerminnut atatillugu inunnut innarluutilinnut attaveqartarmata, taamaattumillu inuup innarluutillip pisariaqartitaanut ilisimasaqarnissaat naatsorsuutigineqarluni. Amerlanertigut tassaassapput perorsaasut, ilinniartitsisut, kigutigissaasut, nakorsat peqqissaasullu tamatuminnga ilisimasaqalertut.

Sukannernerusumik nalunaarutiginnittussaatitaaneq suliamut ilisimasalittut sulinerup isumaginninnermut atatillugu, ilumut inuk innarluutilik eqqortumik tapersersorneqarnissaa ernumassutaanersoq pineqartillugu aatsaat atuutissaaq. § 67-imi nalinginnaasumik nalunaarutiginnittussaatitaanerup akerlianik, inuup innarluutillip avatangiisai ernumanartoqarnersut, imaluunniit inuk innarluutilik atugarliorpasinnersoq pineqarmata, § 68 malillugu sukannernerusumik nalunaarutiginnittussaatitaanermi inuup innarluutillip tapersersuinermik pisariaqartitsinersoq imaluunniit tapersersuineq ikiorsiissutigineqartoq naammannginnersoq aamma pineqarpoq. Suliamut ilisimasallip ilimagisai, inuup ataatsimut isiginnilluni tapersersorneqarnissamik pisariaqartitaanik tunngaveqartut pineqarput.

Inuit pineqartut nalinginnaasumik sulinermut atatillugu inatsisit malillugit imaluunniit suliffiup iluani malitarisassat malillugit nipangiussisimasussaatitaapput. Assersuutigalugu nakorsat pisortani atorfillit nipangiussisussaatitaanerat il.il. pillugit inatsisinik malinnittussaapput. Taamaattumik taamatut ataatsimut nipangiussisussaataaneq, siunnersuutip matuma kingunerisaanik, immikkut nalunaarutiginnittussaatitaanermut tunulliunneqartussaassaaq. Taamaattumik suliamut ilisimasallit taaneqartut, naak nalinginnaasumik nipangiusimasussaatitaagaluarlutik, Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut manna naapertorlugu kommunalbestyrelsimut nalunaarutiginnittussaatitaapput, aamma pisuni inatsisit malittarisassallu allat malillugit nalinginnaasumik nipangiussisimasussaatitaagaluarlutik.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkap qaammatisiutit ullui malippai, imaappoq, assersuutigalugu kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninneq marlunngornermi tiguppagu, kingusinnerpaamik marlunngornerup tulliani nalunaarutiginninnermik tigusaqarneq pillugu allakkatigut uppernarsaammik nassiussisoqassaaq. Qaammatisiutini ullut ilivitsut atorlugit naatsorsuisoqarpoq, taamaattumik nalunaarutiginninnermik tigusinermi nalunaaquttap qassinngornera pingaaruteqanngilaq.

Aalajangersagaq aallaaveqarpoq nalunaarutiginnittoq nalunaarutiginninnerup kommunimit tiguneqarnera pillugu erseqqissumik nalunaarfigineqarnissaanik kissaateqarnermut, taamaalillunilu inummut innarluutilimmut pissutsit misissornissaannut akisussaaffeqalerluni.

Kommunalbestyrelsip uppernarsaataa taamaallaat allakkatigut kommunalbestyrelsip nalunaarutiginninnermik tigusaqarneranut uppernarsaataavoq. Taamaattumik uppernarsaat nalunaarutiginninnerit ataasiakkaat pillugit kommunalbestyrelsip iliuuseqarnissamut pilersaarutinik imaqassanngilaq. Inuup nalunaarutiginnittup inummut innarluutilimmut ernumassutini tunngavissaqarnersoq imaluunniit nalunaarutiginninneq kommunalbestyrelsip inuup atugarisaanik misissuinermik aallartitsineranik kinguneqassanersoq imaluunniit kommunalbestyrelsi inummut tapersersuinermik aallartitsissanersoq paasitinneqarnissaa piumasaqaataanngilaq.

Oqaatigineqassaaq, nalunaarutiginnittoq nalunaarutiginninneq tunngavigalugu suliami peqataasutut inissinneqanngimmat. Taamaattumik inuk nalunaarutiginnittoq suliap ingerlaneranik ilisimatinneqassanngilaq aamma iliuusissanut kommunalbestyrelsip iliuuseriniarlugit iliuuseriniarnagilluunniit toqqagai pillugit naammagittaalliuuteqarsinnaatitaanngilaq. Inuk nalunaarutiginnittoq suliami peqataanngimmat, Pisortat ingerlatsineranni aalajangiinernik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi malittarisassat malillugit taamaallaat allagaatinik takunnissinnaatitaassaaq, tassunga ilanngullugit inuup nammineq paasissutissat tunniussai.

§ 69-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, kommunalbestyrelsip qaqugu kommuni nuuffigineqartoq allakkatigut nalunaarfigissagaa.

Nr. 1-imut
Aalajangersakkap qulakkiissavaa, pisuni inuk innarluutilik nammineq angerlarsimaffimmini najugaqarpat aamma ulluinnarni qanigisamit isumassorneqarpat, inummik innarluutilimmik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisumik kommunimut nuuttoqartoq pillugu kommunimut

nuuffigineqartumut sapinngisamik siusinnerpaamik eqqumaffigeqquneqarneratigut ataqatigiittumik pitsaaliuisitsisumillu suliniuteqarnissap qulakkeerneqarnissaa.

Pisut inummut innarluutilimmut tapersersuinermik akuersissuteqarneq kiisalu qanigisanut aningaasaqarnikkut tapiinissamut akuersissuteqarneq pereersut amerlanertigut pineqarput.

Aalajangersakkamut tunngaviuvoq, inuk innarluutilik tapersersorneqarnissamik annertuumik pisariaqartitsisoq pineqartoq eqqarsaatigalugu, inummik isumassuineq nammineq angerlarsimaffimmi qanigisamit isumagineqarneranut aaqqineq allaasinnaasoq tassaammat, ulloq unnuarlu neqeroorummut innersuussineq, tak. siunnersuummi § 50.
Inuup pisariaqartitaminik aamma taamaalilluni inuup atugarissaarnera navianartorsiortinneqannginnerani, inuup tapersersuinermik suli ikiorserneqarnissaa aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Nr. 2-mut
Aalajangersakkap siunnersuummi kapitali 6-imi aalajangersakkat malillugit inuk innarluutilik najugaqarfissatut neqeroorummut innersuunneqartillugu, nammineq piumassutsini malillugu kommunimiit qimallugu nuuppat, inummik innarluutilimmik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisoq pillugu kommunalbestyrelsi sapinngisamik siusinnerpaamik eqqumaffigeqquneqarneratigut ataqatigiittumik pitsaaliuisitsisumillu suliniuteqarnissaq qulakkiissagaa.

Aalajangersakkamut tunngaviuvoq, inuit innarluutilllit tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisut pineqarmata, taamaattumillu siunnersuummi kapitali 6-imi aalajangersakkat malillugit najugaqarfissatut neqeroorummi innersuunneqartoq. Inuup pisariaqartitaminik aamma taamaalilluni inuup atugarissaarnera navianartorsiortinneqannginnerani, inuup tapersersuinernik suli ikiorserneqarnissaa aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Nr. 3-mut
Aalajangersakkap siunnersuummi kapitali 4-imi aalajangersakkat malillugit inuk innarluutilik aalajangersimasumik tapersersorneqarnisssamik akuerineqartoq, nammineq piumassutsini malillugu kommunimiit qimallugu nuuppat, inummik innarluutilimmik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaaneq pillugu kommuni nuuffigineqartoq sapinngisamik siusinnerpaamik eqqumaffigeqquneqarneratigut ataqatigiittumik pitsaaliuisitsisumillu suliniuteqarnissaq qulakkiisavaa.

Aalajangersakkami siunnersuummi kapitali 4 malillugu inuup eqqortumik tapersersuinermik ikiorserneqanngippat, pisuni inuup atugarissaarnera navianartorsiortinneqassasoq

kommunalbestyrelsi tigussaasumik naliliitillugu, kommunit akornanni nalunaarutiginninnermik taamaallaat pisoqassasoq piumasaqaateqarpoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkap qulakkiissavaa, paasissutissat pisariaqartinneqartut nassiunneqarnissaat, taamaalilluni kommuni nuuffigineqartoq ajornartorsiutip suuneranik piaartumik paasisaqarsinnaaniassammat, tapersersuinerlu aallartillugu. Aalajangersakkami paasissutissanik nutaanik katersinissaq pillugu piumasaqaatitaqanngilaq, kommunip qimanneqartup paasissutissat pigeriikkami nassiunnissaat taamaallaat piumasarineqarluni. Paasissutissat tassaasinnaapput iliuusissatut pilersaarutit, oqarasuaatikkut oqaluunnernit allakkiat, inummik ilaqutaanillu nalilersuinerit, suleqatikkuminarneq pillugu paasissutissat il.il.

Imm. 3-mut
Imm. 1-2-mi aalajangersakkat ilaqutariit inummik innarluutilimmik ilaqarlutik Kalaallit Nunaata avataanut nuuppata ilanngullugit atorneqassapput. Inummik innarluutilimmik kommunimut nuuttumik pisariaqartitsisinnaanera pillugu Kalaallit Nunaata avataani kommunimut nuuffigineqartumut sapinngisamik siusinnerpaamik eqqumaffigeqquneqarpat, ataqatigiittumik pitsaaliuisitsisumillu suliniuteqarnerup qulakkeerneqarnissaanut aalajangersagaq pingaaruteqarpoq. Kalaallit Nunaata avataani oqartussat assingusut tassaasinnaapput, Danmarkimi nunap immikkoortua.

§ 70-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, §§ 67, 68 imaluunniit 69 naapertorlugit nalunaarutiginninnermik tigusaqarnerup kingorna inummut innarluutilimmut peqqinnissaq imaluunniit ineriartorneq navianartorsiortinneqartoq, taamaattumillu inummut innarluutilimmut tassanngaannartumik suliniuteqarnissap aallartinnissaanut pisariaqartitsisoqarnersoq, pillugit kingusinnerpaamik nalunaaquttap akunneri 48-t qaangiutsinnagit, kommunalbestyrelsi naliliissasoq.

Taamaattumik kommunalbestyrelsi nalunaarutiginninnerup tatiginassusaanik aallarniutaasumik naliliissaaq. Inuk innarluutilik tapersersuinermik tassanngaannartumik pisariaqartitsisoq ilimagineqarpat, tamanna ingerlaannartumik aallartinneqassaaq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inummut innarluutilimmut suliniutinik tassanngaannartunik aallartitsisoqassanngitsoq kommunalbestyrelsip nalilerpagu, qulaajaanermik,

tak. § 18, aallartitsinissamut tunngavissaqarnersoq kommunalbestyrelsip piaartumik, taamaattoq kingusinnerpaamik ullut suliffiusut tallimat qaangiutsinnagit, aalajangiiffigissagaa.
Inunnut innarluutilinnut 18-it inorlugit ukiulinnut isumaginninnikkut sulinermi misissuinermik, Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 19 naapertorlugu, aallartitsisoqarnissaanut tunngavissaqassanersoq aalajangiisoqassaaq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, imm. 1 naapertorlugu qulaajaanerup aallartinneqarnissaa pillugu kommunalbestyrelsi aalajangiippat, qulaajaaneq piaartumik aamma kingusinnerpaamik nalunaarutiginninnerup tiguneqarnerata kingorna sapaatit akunneri marluk qaangiutsinnagit aallartinneqassasoq. Aalajangerneq allakkatigut suliarineqassaaq aamma nalunaarutiginninneq ilanngullugu toqqorneqassalluni.

§ 71-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inuk innarluutilik pillugu kommunalbestyrelsi nalunaarutiginninnermik tigusaqartillugu, pineqartumut kommunalbestyrelsi suliniummik aallartitsereersoq, kommunalbestyrelsip suliaq nalilersoqqissagaa.

Nalunaarutiginninneq paasissutissanik nutaanik, maannakkorpiaq pisunik imaqartoq, suliap nalilersoqqinnissaanut ilaatinneqassaaq.

§ 72-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, §§ 67, 68 imaluunniit 69 malillugit nalunaarutiginninnerup nalilersornissaanut atorneqartussamik inummik innarluutilimmik oqaloqatigiinneq ingerlanneqarsinnaasoq.

Imm. 2-mut
Oqaloqatigiinneq angajoqqaatut oqartussat akuersiteqqaarnagit peqataatinnagillu, inuk innarluutilik nammineersinnaanngippat aamma inummut pitsaanerpaasoq pisariaqartippagu, ingerlanneqarsinnaavoq. Assersuutigalugu angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasoq inummut pitsaanerpaaq anguniarlugu isumaginnissinnaanngippata, namminneq pisariaqartitaat imaluunniit soqutigisaat inuup pisariaqartitaanit salliunneqarmata.

Inuk innarluutilik oqaloqatigiinnermi illersuisoqarsinnaavoq, tak. § 10.

Inuk innarluutilik paasissutissanik tunniussisinnaavoq, nalunaarutiginninnerup nalilersorneranut ilaasussat.

Imm. 3-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, inuup inerisimanera imaluunniit suliap suunera oqaloqatigiinnerup ingerlanneqarnissaanut akerliuppata, oqaloqatigiinneq pinngitsoorneqarsinnaasoq. Tamanna assersuutigalugu inuup innarluutillip inerisinera ukiuinut naleqqiullugu annertuumik appasinneruppat atuuppoq.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 19 naapertorlugu inunnut innarluutilinnut 18-it inorlugit ukiulinnut isumaginninnikkut sulinermut misissuinissamik aallartitsisoqarnissaanut tunngavissaqarnersoq pillugu aalajangiisoqassasoq.

Nalunaarutiginninneq meeqqap sumiginnarneqarneranut tunngasinnaavoq, taamaalillunilu Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaannut ilaatinneqarluni.

§ 73-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inummik innarluutilimmik paarsinerluttoqarnera, nakuusertoqarnera imaluunniit kinguaassiuutitigut innarliisoqarnera pillugu kommunalbestyrelsimut pasitsatsitsisumik nalunaarutiginninnermik tigusisoqartillugu § 18 naapertorlugu qulaajaaneq aamma § 16, imm. 5 naapertorlugu tapersersuigallarsinnaaneq nalunaarutiginninnerup tiguneqarnerata kingorna nalunaaquttap akunneri 48-t iluanni aallartinneqassasut.

Kommunalbestyrelsi nalunaaquttap akunneri 48-t iluanni qulaajaanerup aallartinnissaanut iliuuseqartussaatitaavoq. Aalajangersagaq piumasaqaateqarpoq, tassanngaannartumik tapersersuinermik neqerooruteqartoqassanersoq, utaqqiisaasumik atuussinnaasoq, pillugu kommunalbestyrelsip nalilersussagaa aamma inuup pisariaqartitaanut atatillugu tapersersuinermik iliuusissat anguniagaqartut eqqortullu itisiliisumik qulaajarneqarnissaasa tungaannut inuup innarluutillip illersorneqarnissaa qulakkeerniarlugu.

Taamaalilluni aalajangersakkami kommunalbestyrelsip ingerlaannartumik iliuuseqarnissaa pisussaaffilerneqarpoq, tassunga ilanngullugu tapersersuigallarnissamik aallartitsinissaq, tak. § 16, imm. 5.

Piffissaliussaq sivikillisaq pingasunik tigussaasunik sakkortuumik sumiginnaasoqartillugu atorneqassaaq:
1) Paarsinerluttoqarneq: Paarsinerluttoqarneq paasineqassaaq timikkut sumiginnaaneq, inuk innarluutilik amigartumik paaqqinninnikkut isumassuinikkullu ajortumik sunnerneqarnermik kinguneqartumik atugaqartinneqartoq imaluunniit timikkut sakkortuumik tujormitinneqartoq. Assersuutit tassaasinnaapput, inuk innarluutilik pitsaasumik nerisinneqarneq ajortoq imaluunniit silap pissusaanut naleqquttunik atisassaqartinneqanngitsoq. Paarsinerlunneq inuk nikanarsaataasunik iliuuseqarfigalugu imaluunniit nikanarsaataasunik oqaluullugu aamma pisinnaavoq. Assersuutit allattorneri tamakkiisuunngillat.

2) Nakuuserneq: Nakuusernermi iliuutsit sioorasaarinerilluunniit pineqarput, siunertaq suunersoq apeqqutaatinnagu inuup innarligassaannginneranik ajoqusiisinnaasoq imaluunniit inummik innarluutilimmik ersilersitsisoq, anniartitsisoq imaluunniit ajoqusiisoq. Tamanna nakuuserneq inummut innarluutilimmut toqqaannartumik nakuuserneruppat imaluunniit inuk nakuusernermik takunnittuuppat apeqqutaatinnagu atuuppoq. Nakuuserneq nammineq piaaraluni iliuusiusinnaavoq imaluunniit sakkortuumik kamaammernermi iliuusiusinnaalluni.

3) Kinguaassiuutitigut innarliineq: Kinguaassiuutitigut innarliineq nassuiarneqassaaq, inuit akornanni nammineq piumassuseq aamma naligiissuseq tunngaviginagit kinguaassiuutitigut iliuuseqarneq aamma inuup nammineq kinguaassiuutitigut pisariaqartitaanut iluaqutaanngitsoq.

Kinguaassiuutitigut innarliinermut assersuutit tassaasinnaapput:
- inuk innarluutilik nammineq naaggaarnissamik oqarsinnaanngitsoq, kisianni kinguaassiuutitigut attaveqarneq kissaatiginagu timimigut takutikkaa.
- inuk innarluutilik kinguaassiuutitigut iliuutsimut peqataanissamut timikkut imaluunniit tarnikkut pissaaneq atorlugu pinngitsaalineqartoq.
- innarliisup inuup innarluutillip nammineersinnaannginnera imaluunniit nammineq pissaaneqarnini atornerluppagu.
- kinguaassiuutitigut attaveqarneq taamaallaat innarliisup pisariaqartitaanik tunngaveqarpat.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inuup innarluutillip innarlerneqarnera pillugu nalunaarutiginninnermi kommunalbestyrelsip inummik innarluutilimmik oqaloqatigiinnermik ingerlatsissasoq. Angajoqqaaniit inuup innarluutillip innarlerneqarnera pillugu nalunaarutiginninnermi oqaloqatigiinneq angajoqqaatut oqartussat akuersiteqqaarnagit peqataatinnagillu ingerlanneqassaaq.

Inuk innarluutilik oqaloqatigiinnerup nalaani illersuisoqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut
Inunnik innarluutilinnik paarsinerluttoqartoq, nakuusertoqartoq imaluunniit kinguaassiuutitigut innarliisoqartoq pillugu pasitsaassisoqartillugu kommunalbestyrelsi ingerlaannartumik politiinut nalunaarutiginninnissaaq. Politiinut nalunaarutiginninnermi isumaginninnikkut sulinermi qulaajaanerup naammasseqqaarneqarnissaa utaqqineqassanngilaq.

Kommunalbestyrelsip qulaajaanerup ingerlanneqarnissaa pillugu aalajangiinera politiit pisoq pillugu misissuinerannut attuumassuteqanngilaq.

Taamaattumik kommunalbestyrelsip politiinut unnerluuteqarneq pissutigalugu kommunip qulaajaanissaa kinguartissanngilaa, soorlu kommunalbestyrelsip aamma qulaajaaneq ingerlasoq, politiit ingerlasumik misissuinerat imaluunniit assingusumik suliaqarnerat innersuussutigalugu, unitsissanngilaa, unitsikkallassanngilaa imaluunniit allatigut kinguarsassanngilaa imaluunniit unitsissanngilaa.

§ 74-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inuk innarluutilik paarinerlunneqartoq, nakuuserfigineqartoq imaluunniit kinguaassiuutitigut innarlerneqartoq kommunalbestyrelsi nammineerluni eqqumaffigisaqalerpat imaluunniit pasitsaassaqalerpat §§ 70-73 naapertorlugit kommunalbestyrelsip iliuuseqartussaatitaanera assinganik atuutissasoq.

§ 75-imut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq, meeqqap innarluutillip, meeqqap nunagisaata t.i. illoqarfigisaata imaluunniit nunaqarfigisaata avataaniittumi, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartup, ukiumut marloriarluni tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaaffia nunagisamut imaluunniit qanigisanut, angajoqqaatut oqartussanut imaluunniit akisussaasumut ersarissumik nangaassuteqanngitsumillu pisinnaatitaaffigigaa. Ukiumut marloriarluni tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaaffik ukiumut qaammatisiut ilanngullugu meeqqap 18-inik ukioqalerneranut atuuppoq.

Aallaavittut illoqarfimmi imaluunniit nunaqarfimmi nunagisaq tassaassaaq, sumiiffik angajoqqaatut oqartussat, akisussaasoq imaluunniit qanigisat najugaqarfigisaat, aamma sumiiffik meeqqap angerlarsimaffiup avataani ulloq unnuarlu neqeroorummut inissinneqarnerata aallaavigisaa. Ilaatigut pisoqartarpoq angajoqqaatut oqartussat, akisussaasoq imaluunniit qanigisat nunagisaminniit Kalaallit Nunaanni sumiiffimmut allamut imaluunniit ilaanni Danmarkimut

nuuttarnerat. Taamatut pisoqartillugu meeqqap pisariaqartitai aallaavigalugit, angajoqqaatut oqartussanut, akisussaasumut imaluunniit qanigisanut attuumassuteqarneq pissutigalugu meeqqap tikeraarluni angalanissaa ingerlanneqarsinnaavoq sumiiffimmut angajoqqaatut oqartussat, akisussaasup imaluunniit qanigisat najugaqarfigisaannut.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq periarfissiivoq, angajoqqaatut oqartussat, akisussaasoq imaluunniit qanigisaq ataaseq marlulluunniit taarsiullugu tikeraarluni angalanissamik atuisinnaanerat. Qanigisaq tassaasinnaavoq soorlu ilaqutaq alla, angajoqqaatut oqartussaniit imaluunniit akisussaasumit alla. Angajoqqaatut oqartussat imaluunniit qanigisaq alla tikeraarluni angalanissamik atuisinnaanissaannut nalilersuinerup tigussaasup kingorna meeqqamut pitsaanerpaatut naapertuunnersoq missiliuutigineqassaaq.

Tikeraarluni angalanerni meeqqap nunagisaminut aalajangersimasumut attuumassuteqarneranik attassiinnarnissaa siunertaavoq. Tikeraarluni angalanermi nunagisamukarnissaq aallaaviuvoq.

Taamaattoq aalajangersakkami kissaatigineqarpoq, qaqutiguinnaq meeqqap pisariaqartitsineranut meeqqap najugaqarfigisaanut tikeraartoqarnera pitsaanerpaajunnginnersoq tigussaasumik naliliinerup attatiinnarneqarsinnaanera.

Ulloq unnuarlu neqeroorummut angajoqqaat tikeraareersimanngippata, taamaalilluni ulloq unnuarlu neqeroorummut tikeraarnikkut meeqqamik ulluinnarni inuunerisaanik paasisaqarfiginissaanut periarfissaq pingaaruteqarpoq.

Tikeraarluni angalaneq ilaqutamut allamut imaluunniit inummut meeqqap immikkut ungagisaanut akuersissutigineqarsinnaavoq. Meeqqap angajoqqaatut oqartussanut atassuteqarnissaq meeqqap soqutigisaanut akerliusoq, ulloq unnuarlu neqeroorutip nalilerpagu, periarfissaq taanna atorneqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut
Meeqqap angajoqqaatullu oqartussat akornanni naammaginartumik attaveqarnerup attanneqarnissaa pisariaqartutut nalilerneqarpat, pingajussaanik tikeraarluni angalaneq akuerineqassaaq. Pingajussaanik tikeraarluni angalaneq pisariaqarnersoq pillugu meeqqap angajoqqaatullu oqartussat akornanni pissutsit tigussaasumik naliliiffigineqarnerata kingorna aalajangiiffigineqassaaq.

"Meeqqap angajoqqaatullu oqartussat akornanni attaveqarnerup attatiinnarneqarnissaa" pisariaqartutut isigineqassanersoq, suliani ataasiakkaani immikkut nalilersorneqartassaaq. Taamaattoq aalajangersakkami tikeraarluni angalanerit ilaqqinneratigut meeqqap angajoqqaallu

akornanni pitsaanerusumik attaveqarnissaq anguneqarsinnaasutut missiliuunneqarpat, tamannalu meeqqamut pitsaanerpaasoq tikeraarluni angalanissaq akuerineqassasoq aallaavigineqarpoq.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami imm. 4-mi aalajangersarneqarpoq, imm. 1-3 malillugit akiliutsilluni tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaaffimmut inuit innarluutillit Kalaallit Nunaata avataani najugaqartut aamma ilaatinneqarmata. Taamaalillutik meeqqat taakku, meeqqat Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu paaqqinniffinni najugaqartut assigalugit, tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaaffeqarput.

Imm. 5-imut
Aalajangersakkami imm. 5-imi periarfissinneqarpoq, tikeraarluni angalaneq illoqarfimmut meeqqap nunagisaata eqqaanut tunniunneqarsinnaasoq.

Aalajangersagaq pisuni nunagisami tapersersorneqarnissamut atortorissaarutinullu pisariaqartinneqartunik periarfissaqanngippat atorneqarsinnaavoq. Tamanna ima paasineqassaaq, tapersersorneqarnissamut pisariaqartinneqartumut periarfissaqannginneq pissutigalugu nunagisamut meeqqap tikeraarnissaa pitsaanerpaajussanngitsoq. Aalajangersakkami tikeraarluni angalanissap illoqarfimmut qaninnermut, meeqqap tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik matussusiisinnaasunik atortorissaarutinik peqartumut tunniunneqarsinnaanerata akerlianik periarfissinneqarpoq.

Aalajangersakkami ilanngullugu aalajangersarneqarpoq, tikeraarluni angalanerup illoqarfimmut nunagisap eqqaaniittumut tunniunneqassappat, angajoqqaatut oqartussat imaluunniit qanigisat allat meeraq tikeraartinniarlugu illoqarfimmut tassunga angalanissaannut najugaqarnissaannullu kommunalbestyrelsip ikiorsissagai.

Imm. 6-imut
Imm. 6 malillugu meeraq innarluutilik imm. 1 aamma imm. 3-4 malillugit tikeraarluni angalanissamut akiliunneqarsinnaatitaaneq, meeraq Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 33-mi aalajangersakkat malillugit eqqartuussut naapertorlugu imaluunniit eqqartuussivimmi tamanna pillugu aalajangiineq malillugu ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarpat, atuutissanngitsoq.

§ 76-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami imm. 1-imi tikeraarluni angalanerit pillugit malittarisassat allanngortinneqarput, inunnut innarluutilinnut ataasiakkaanut piumasaqaatitaqanngitsumik pisinnaatitaaffinngorlugit. Imm. 1-ip kinguneraa, inuk innarluutilik 18-it qaangerlugit ukioqartoq, najugaqaqatigiiffimmi, najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartoq, inuup nunagisaata t.i. illoqarfigisaata imaluunniit nunaqarfigisaata avataaniittumi, nunagisaminut imaluunniit qanigisamut imaluunniit akisussaasumut ukiumut ataasiarluni akiliunneqarluni tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaaffeqartoq.

Aalajangersakkap siunertaraa inuit nunagisami avataanni najugaqartut nunagisamut imaluunniit qanigisanut imaluunniit akisussaasumut attuumassuteqarnertik attatiinnarnissaat. Nunagisaq aallaavittut tassaavoq illoqarfik imaluunniit nunaqarfik, inuup innarluutillip najugaqarfigisaa najugaqatigiiffimmi najugaqalernissaq sioqqullugu, aamma qanigisap imaluunniit akisussaasup najugaqarfigisaat. Pisut ilaanni qanigisaq imaluunniit akisussaasoq nunagisamiit Kalaallit Nunaanni sumiiffimmut allamut imaluunniit pisut ilaanni Danmarkimut nuuttarput. Taamatut pisoqartillugu inuup innarluutillip pisariaqartitai aallaavigalugit qanigisamut imaluunniit akisussaasumut attuumassuteqarneq pissutigalugu tikeraarluni angalanissaq, qanigisap imaluunniit akisussaasup najugaqarfianut tunniunneqarsinnaavoq. Qanigisat nalinginnaasumik tassaasarput aapparisaq, angajoqqaat, qatanngutit, aanaa aataalu, ilaqutariit paarsisartut kiisalu allat inuup qanimut attuumassuteqarfigisai.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, inuup innarluutillip najugaqarfigisaanut qanigisap imaluunniit akisussaasup akerlianik tikeraarluni angalanissamut periarfissaqarnissaq. Qanigisamut imaluunniit akisussaasumut tikeraarluni angalanissamut periarfissaq tassaavoq inuup innarluutillip nammineq periarfissaanut sanilliullugu tulliullugu atorneqartussaq. Taamaalilluni piumasaqaataavoq, inuup innarluutillip nammineq imm. 1 malillugu tikeraarluni angalanissani atorsinnaassanngippagu aamma tikeraarneqarnissani kissaatigippagu, qanigisaq imaluunniit akisussaasoq tikeraarluni angalanissamut neqeroorfigineqassasoq. Assersuutigalugu aaqqissuussineq angajoqqaat marluk ataatsimut meerartik 18-inik ukioqalereertoq tikeraarnissaannut ikiorneqarnissaannut atorneqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, imm. 1-2 malillugit tikeraarluni angalanissamut akiliunneqarnermut pisinnaatitaaffimmut inuit innarluutillit Kalaallit Nunaata avataani najugaqartut aamma ilaatinneqartut.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, inuk innarluutilik 18-it 24-llu akornanni ukiulik Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarallartoq tikeraarluni angalanissanut marlunnut akiliunneqarnissamik pisinnaatitaaffeqartoq, matumani aalajangersakkami imm. 1-imi inuit 18-ileereersut ukiumut ataasiaannarluni tikeraarluni angalanissamut akiliunneqarsinnaanerat pillugu killilersuinermik imaqarnera apeqqutaatinnagu.

Imm. 5-imut
Aalajangersakkami imm. 5-imi periarfissinneqarpoq, tikeraarluni angalaneq inuup nunagisaata eqqaani illoqarfimmut tunniunneqarsinnaasoq. Taaguummik "nunagisaq" pillugu paasinninnissamut tunngatillugu imm. 1-imut oqaaseqaatit takukkit.

Aalajangersagaq pisuni nunagisami tapersersuinissamut pisariaqartinneqartunik periarfissat aamma atortorissaarutit naammattut pigineqanngippata atorneqarsinnaavoq. Tamanna ima paasineqassaaq, inummut pitsaanerpaaq anguniarlugu nunagisamut angalanissaq tulluartuussanngitsoq, tapersersorneqarnissamut pisariaqartinneqartunik periarfissat amigaataaneri pissutigalugit. Aalajangersagaq akerlianik periarfissiivoq, tikeraarluni angalanerup illoqarfimmut qaninnerpaamut tunniunneqarsinnaaneranut, inuup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitai matussusernissaannut atortorissaarutit pisariaqartinneqartut pigineqarmata.

Aalajangersakkami ilanngullugu aalajangersarneqarpoq, nunagisamut qanittumut illoqarfimmut tikeraarluni angalaneq tunniunneqarpat, inuup qanigisaa ataaseq marlulluunniit illoqarfimmut angalanissaat najugaqarnissaallu kommunalbestyrelsimiit ikiorsiissutigineqassasoq.

Imm. 6-imut
Imm. 6 malillugu inuk innarluutilik 18-it qaangerlugit ukioqartoq imm. 3-4 malillugit tikeraarluni angalanissamut akiliunneqarsinnaatitaaneq, inuk Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 33-mi aalajangersakkat malillugit eqqartuussut naapertorlugu imaluunniit eqqartuussivimmi tamanna pillugu aalajangiineq malillugu ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarpat, atuutissanngitsoq.

§ 77-imut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, tikeraarluni angalanermut atatillugu aningaasartuutinut kommunimi najugaqarfigisami kommunalbestyrelsi akiliisussaatitaasoq.

Kommunalbestyrelsip akiliisussaatitaanera tikeraarluni angalanermut amerlanerpaamik ullunut qulingiluanut killilerneqarpoq. Angalanermut atatillugu aallarneq tikinnerlu angalanermi piffissami ullunut qulingiluanut naatsorsorneqassanngillat. Aalajangersagaq ima paasineqassaaq, inuk pisinnaatitaaffeqartoq ulluni qulingiluani nunagisami imaluunniit nunagisap qanittuani illoqarfimmi aamma piffissaq angalanermut pisariaqartinneqartoq ilanngullugu.

Imm. 2-mut
Imm. 1 naapertorlugu aningaasartuutit saniatigut, kommunalbestyrelsip, angajoqqaatut oqartussat imaluunniit qanigisat allat angalanerannut atatillugu § 75, imm. 2 aamma § 76, imm. 2 malillugit tikeraarluni angalanermut akuersissutigineqartunut aningaasartuutit akilissavai. Matumani siunertaavoq, inuup nammineq nunagisamut angalanissaa ajornarpat, nunagisamiiit ilaqutariinnut aamma qanigisanut attaveqarnerup attatiinnarnissaata qulakkeerneqarnissaa.
Akiliisussaatitaanermut angalanermut aningaasartuutit katillugit, tassunga ilanngullugit tikeraarluni angalanerup nalaani ullut unnuallu angalaffiusunut ingiallortit amerlassusaat pisariaqartut angalanerat najugaqarnerallu.

Imm. 3-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, inuup innarluutillip pisariaqartitai aallaavigalugit ingiallortit amerlassusaat aalajangerneqassasoq. Taamaalilluni ingiallorti ataasiusinnaavoq tamanna inuup pisariaqartippagu, imaluunniit amerlanerusinnaallutik tamanna inuup pisariaqartippagu.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami imm. 4 malillugu tikeraarluni angalanerit aaqqissuunneqarneri aningaasartuutillu akilerneqarneri, tassunga ilanngullugit ingiallortip angalaneranut atatillugu aningaasartuutinut tunngatillugu ilaatigut malittarisassat, tassunga ilanngullugit ingiallortinut qanigisaanngitsunut ullormusiat, ingiallortaanermut akissarsiat aamma sulinermut annaasaqaatit, pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanerannut piginnaatinneqarput.

§ 78-mut

Imm. 1-imut
Inuit innarluutillit §§ 75 aamma 76 malillugit tikeraarluni angalanermut akiliunneqarnissamut pisinnaatitaaffimmut ilaatinneqanngitsut, feriarluni angalaneq nammineerlutik akilissavaat. Taamaattoq inuup innarluutillip allamik ikiorneqarnani nammineerluni angalanissaq isumagisinnaanngippagu imaluunniit isumannaallisaanermut tunngatillugu timmisartuutileqatigiiffiup umiarsuaatileqatigiiffiulluunniit piumasaqaatigippagu, kommunalbestyrelsip ingiallorteqarnissaq akilersinnaavaa. Meeqqanut inuusuttunullu

angajoqqaaminni najugaqartunut tunngatillugu angajoqqaat feriarnissamut aalajangiisussaapput tassungalu aningaasartuutit akilertussaallugit. Innarluuteqarneq pissutigalugu meeraq angajoqqaat saniatigut ingiallorteqarnermik pisariaqartitsissappat, kommunalbestyrelsip ingiallorteqarnissaq akilersinnaavaa.

Aalajangersagaq manna malillugu aningaasartuutit imm. 1 naapertorlugu angalanermut najugaqarnermullu aningaasartuutinut ilanngullugit akilerneqassapput.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami imm. 2 malillugu kommunalbestyrelsit aningaasartuutinik akiliinissaat matussusiinissaallu pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaanerannut piginnaatinneqarput.

§ 79-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami imm. 1 malillugu inuk innarluutilik nunagisaata, illoqarfigisaata imaluunniit nunaqarfigisaata, avataani najugaqaqatigiiffimmi, najugaqatigiiffimmi illersugaasumi imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartoq, qanigisap napparsimalluni perulunneranut, toqukkut qimagunneranut ilisaaneranulluunniit atatillugu, angalanissamut ataatsimik pisinnaatitaavoq. Qanigisaq tassaasinnaavoq, angajoqqaatut oqartussaanngitsoq imaluunniit akisussaanngitsoq ilaqutarli alla.

Pisunut tamanut immikkut angalanermik ataatsimik ikiorsiisoqarsinnaavoq. Imaappoq, nappaatip paasineqarneranut atatillugu angalanissaq ataaseq tunniunneqarsinnaavoq, tamatumalu kingorna inuk nappaammik toqquteqarpat ilisaasussaallunilu angalanissaq suli ataaseq tunniunneqarsinnaassalluni. Taamatut angalanerup nalaani toqusoqarpat angalaneq sivitsorneqarsinnaavoq.

Perululluni napparsimanerit tassaasinnaapput ilaatigut kræfteqarnerit assigiinngitsut amerlanersaat navianartut, qaratsami tinusoornerit aalajangersimasut, uummatikkut nappaatit perulunnartut aalajangersimasut, timip atortuinik suliunnaartoorneq taartissaanik pisariaqartitsilerluni, sianiutikkut nappaatit ajorsiartortut aalajangersimasut, ataavartumik tappigerneq, tusilartunngorneq. Allattukkat tamakkiisuunngillat. Allattuiffik itisiliisoq pillugu qanigisat qaninnerpaat perulullutik napparsimanerat aamma/imaluunniit toqunerat ilisaanerallu pillugit ilitsersuut innersuussutigineqarpoq. Ilitsersuut 4. maj 2018-imeersuuvoq aamma Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsiviinut tamanut nassiunneqarluni.

Angalanissamut pisinnaatitaaffik inuup Kalaallit Nunaanni imaluunniit nunap killeqarfiata avataani najugaqartuunera apeqqutaatinnagu atuutissaaq. Angalanissaq aalajangersagaq manna malillugu nalunaarutigineqartoq siunnersuummi §§ 75 aamma 76 naapertorlugit tikeraarluni angalanissamik pisinnaatitaanermut sunniinngilaq.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, qanigisap perululluni napparsimanerani, toqukkut qimagunnerani imaluunniit ilisaanerani angalanermut atatillugu aningaasartuutinut kommunalbestyrelsi akiliisussaatitaasoq.
Akiliisussaatitaanermut angalanermut aningaasartuutit tamarmik ilaatinneqarput, tassunga ilanngullugit tikeraarluni angalanerup nalaani ullunut angalaffiusunut ingiallortit amerlassusaat eqqortut angalanerannut najugaqarnerannullu aningaasartuutit.

Imm. 3-mut
Aalajangersagaq malittarisassiorpoq, inuup innarluutillip pisariaqartitai aallaavigalugit ingiallortit amerlassusaat aalajangerneqassasoq. Taamaalilluni ingiallorti ataasiusinnaavoq tamanna inuup pisariaqartippagu, imaluunniit amerlanerusinnaapput tamanna inuup pisariaqartippagu.

Imm. 4-mut
Imm. 4-mi tikeraarluni angalanermut aaqqissuussineq aningaasartuutinillu akiliinissaq pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaannut piginnaatitsissummik imaqarpoq.

§ 80-imut

Imm. 1-imut
Imm. 1 naapertorlugu inummut innarluutilimmut nunagisap, illoqarfigisaata imaluunniit nunaqarfigisaata, avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqartumut angerlarsimaffittut kommunimi kommunalbestyrelsi inuup qanigisaata angalanissaanut tapersiinissamik neqeroorsinnaavoq, inuk perululluni napparsimalerneranut imaluunniit immikkut ittumik nalliuttorsiorneranut atatillugu, tassunga ilanngullugit akunnaallilliilluni inuuissiorneq, kuisitsineq, apersortitsineq, katinneq, ukiuni 25-ni katiffissiorneq assigisaalluunniit. Qanigisaq tassaasinnaavoq, angajoqqaatut oqartussaanngitsoq imaluunniit akisussaanngitsoq ilaqutarli alla.

Imm. 1 naapertorlugu tapersiineq amerlanerpaamik qanigisanut marlunnut tunniunneqarsinnaavoq.

Kommunalbestyrelsi imm. 1 malillugu tapersiisinnaaneranut, inuup tikeraarneqartup siunnersuummi §§ 75 aamma 76-imut inunnut pineqartunut ilaatinneqarnissaa piumasaqaataavoq.

Oqaatigineqassaaq, aalajangersagaq kommunalbestyrelsinik tapersiinissamut piginnaatitsimmat, kisianni pisussaaffiliinermik imaqarnani.

Imm. 2-mut
Imm. 2 imaqarpoq, tikeraarluni angalanermik aaqqissuussinissaq aningaasartuutillu akiliinissaq pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaannut piginnaatitsissummik. Malittarisassat § 77, imm. 2-mi piginnaatitsissut assigalugu pissutsinut tunngatillugu imaqarsinnaapput.

§ 81-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq naapertorlugu inummut innarluutilimmut, nunagisap illoqarfigisaata imaluunniit nunaqarfigisaata avataani najugaqarfissatut neqeroorummi, t.i. najugaqaqatigiiffimmi, najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi, najugaqartumut, kommunimi angerlarsimaffigisami kommunalbestyrelsimit illerfik assartuunneranut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matussusernissaanut tapersiisoqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq atuuppoq, inuk nunagisap avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnermini toquppat. Kommunalbestyrelsi tapersiinissamut pisussaaffeqanngilaq, kisianni toqukkut qimaguttup imaluunniit qanigisaata nunagisami ilineqarnissaq kissaatigalugu oqaatigineqarpat aamma pissutsit tigussaasut tapersiinissaq pisariaqartippassuk, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matussusiinissaq isumaliutigineqarsinnaavoq. Aalajangersagaq Kalaallit Nunaannut killiligaanngilaq, taamaattumik naalagaaffeqatigiinnerup iluani immikkoortuni allaniit Kalaallit Nunaannut illerfimmik assartuinissamut akiliinermut ikiorsiisoqarsinnaavoq, matumani inuk innarluutilik Naalakkersuisunit innersuunneqartillugu.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, imm. 1 inatsisit allat malillugit illerfiup assartornissaanut aningaasartuutinut tapiisoqarsinnaanngippat taamaallaat atorsinnaasoq. Ilaatigut pisortat ikiorsiissutaat pillugit inatsimmi illerfiup assartornissaanut aningaasartuutinut tapiissutit pillugit aalajangersakkanik aalajangersagaqarpoq.

§ 82-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami imm. 1-imi kommunalbestyrelsit ataasiakkaat inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinissamut aamma siunnersuisoqatigiit suliassai pisinnaasaqarfiilu aalajangersarnissaannut pisussaaffilerneqarput. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnut inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi tunaartarisat pingaarnerit suliarinissaat, aamma ilaatigut kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut politikkianni aamma suliassaqarfimmi allaffissornikkut aqutsineranik ineriartortitsinermi eqeersimaartumik sulinissaq, kiisalu kommunimi politikikkut apeqqutini siunnersuinermik ikiuunnissaq siunertaavoq. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit apeqqutinut nalinginnaanerusunut tunngasut ilanngullugu oqallisigisinnaavaat aamma politikikkut taamatullu allaffissornikkut suliniutissatut siunnersuuteqarsinnaallutik.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, siunnersuisoqatigiit suliniutit inunnut innarluutilinnut tunngassuteqartut tamaasa pillugit tusarniartarnissaannik kommunalbestyrelsi pisussaaffeqartoq, tassunga ilanngullugu inunnut innarluutilinnut politikki.
Tusarniaasussaatitaanermut nalinginnaasumik suliniutigineqartut kisimik pineqarput, inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit inuit ataasiakkaat atugarisaannut tigussaasunut sulianik suliarinnittarnissamut pisinnaatitaannginnerat pissutaavoq, tak. imm. 3.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami imm. 3-mi erseqqissarneqarpoq, inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit naammagittaalliuutinut suliassanik ataasiakkaanik suliarinnissinnaanngitsut.
Taamaakkaluartoq inunnut ataasiakkaanut atugarisaannut tigussaasut apeqquteqarnissamut tunngavissiippata, inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit ataatsimut isiginnillutik aamma ajornartorsiutip ilaanut taamaallaat nalinginnaasumik tunngassutilinnut isummersinnaapput.

Imm. 4-mut
Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit katitigaanerat aalajangersakkami imm. 4-mi malittarisassiorneqarpoq.
Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinni ilaasortat sisamat arfineq-pingasullu akornanni amerlassuseqassapput. Ilaasortat inuit innarluutillit peqatigiiffianniit innersuunneqarsinnaapput imaluunniit inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi soqutigisaqarsinnaallutik suliamullu tunuliaqutaqarsinnaallutik.

Imm. 5-imut
Aalajangersakkami imm. 5-imi aalajangersarneqarpoq, kommunalbestyrelsi pisariaqartitsineq naapertorlugu inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnut allaffissornermut ikiuisassasoq.
Allaffissornermut ikiuinermut ilaatigut ataatsimiinnernut aggersaasarnermut ingerlannissaannullu

ikiuineq kiisalu imaqarniliortarnissaq aamma ataatsimiinnerit imarisaannik paasissutissiisarnissaq siunniunneqarpoq.

Imm. 6-imut
Aalajangersakkami imm. 6-imi inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit suleriaasiat, akissarsiaqartitsineq kiisalu suliat il.il. pillugit siunnersuisoqatigiit paasisaqarnissaannut suliarinissaannullu atugassamik immikkut ilisimasallit oqaaseqaataannik pissarsinissaq pillugit kommunalbestyrelsi malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaaneranut piginnaatinneqarpoq.

§ 83-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami imm. 1-imi inunnut innarluutilinnut politikki, kommunimi inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaanni pitsaassutsit sapinngisamik qaffasinnerpaamik qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu, ataqatigiittoq ilusilersornissaanut kommunalbestyrelsi pisussaaffilerneqarpoq. Ataqatigiittoq isumaqarpoq, inunnut innarluutilinnut tapersersuinermut atatillugu, pisortat immikkoortui akimorlugit, kommunip pitsaanerpaamik sulllissinissaa pillugu inunnut innarluutilinnut politikki isummissasoq. Inunnut innarluutilinnut politikki inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi, soorlu innuttaasut innarluutillit nammineq angerlarsimaffimminni sapinngisamik sivisunerpaamik najugaqarnissaannut atatillugu, suliniutit pillugit immikkoortut akornanni suleqatigiinneq, kommunimi sullissinermut anguniakkat il.il. pillugit ilaatigut imaqarsinnaavoq.

§ 82, imm. 2 naapertorlugu kommunimi inunnut innarluutilinnut politikkip suliarineqarneranut atatillugu inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit peqataatinneqarnissaannut kommunalbestyrelsi pisussaaffeqarpoq.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, inunnut innarluutilinnut politiki allakkatigut ilusilersorneqassasoq aamma kommunip nittartagaani tamanut saqqummiunneqassasoq. Inunnut innarluutilinnut politikkip kommunimi innuttaasunit tamanit pissarsiarineqarsinnaaneranut tapertaassaaq.

Kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut politikki naammassineqartoq pillugu Naalakkersuisut aamma ilisimatissavai, taamaalilluni Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu inunnut innarluutilinnut periusissiamik suliaqarnissaq siunertaralugu kommunimi inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi tamakkiisumik isiginnissinnaaniassammata.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq, inunnut innarluutilinnut politikkip sivisunerpaamik ukiunik 4-nik akuttussusilerlugu iluarsaanneqartassasoq. Inunnut innarluutilinnut politikkip iluarsaanneranut siunertaavoq, ullutsinnut naleqquttumik inunnut innarluutilinnut politikkeqarnerup qulakkeerneqarnissaa, kommunimilu sullissinermut anguniakkanik ingerlaavartumik nutarterinissaq. § 11 naapertorlugu inunnut innarluutilinnut politikki pitsaassutsinut piumasarineqartut pillugit anguniagassanik pisariaqarpat imaqarsinnaavoq.

§ 84-imut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq, inummut innarluutilimmut, najugaqarfissatut neqeroorummi, tassa imaappoq Kalaallit Nunaanni najugaqaqatigiiffimmi, najugaqarfimmi illersugaasumi imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi, najugaqartumut, atugarisai pillugit kommunalbestyrelsi inummut sammititamik nakkutilliissasoq.

Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnerup inuup timikkut, tarnikkut inooqatigiinnikkullu pisariaqartitai suli naammassineqarnersut, kommunalbestyrelsip nakkutilliinermut ilaatillugu qulakkiissagaa.

Imm. 1 malillugu ulloq unnuarlu neqeroorummi kommunalbestyrelsip inummut sammititamik nakkutilliineranut sakkussaq tassaavoq aalajangersakkami § 54-itut siunnersuutigineqartoq malillugu ulloq unnuarlu neqeroorummiit killiffimmik nalunaarusiorneq. Killiffimmik nalunaarusiaq kommunalbestyrelsip inummut sammititamik nakkutilliineranut pisussaaffimmik naammassinninnissaanut naammanngilaq. Killiffimmik nalunaarusiaq akerlianik nakkutilliinerup aaqqissuunneqarneranut sakkuusinnaavoq.

Taamaattoq aalajangersakkami kissaatigineqarpoq, pissutsit inuup atugai kisimik nakkutilliiffigineqassanngitsut, kisianni aamma ulloq unnuarlu najugaqarnerup kiisalu tapersersuinerit aallartinneqartut allat inuup timikkut, tarnikkut inooqatigiinnikkullu pisariaqartitaanik suli naammassinninnersut pillugit kommunalbestyrelsip nakkutilliinermini isummissasoq. Taamaalilluni nakkutilliineq suliniuteqarnerup allanngortinnissaanut tunngavissaqarnersoq pillugu nalilersuinermut tunngavigineqassaaq.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq, imm. 1 malillugu nakkutilliineq nalunaaqqaarluni nalunaaqqaarnaniluunniit ingerlanneqarsinnaasoq. Nalunaaqqaarluni nakkutilliineq ima paasineqassaaq, najugaqarfissatut neqeroorut siumoortumik paasitinneqareerluni

nakkutilliisoqarniartoq. Nalunaaqqaarnani nakkutilliineq ima paasineqassaaq, najugaqarfissatut neqeroorut siumoortumik paasitinneqarnani nakkutilliisoqarniartoq. Nalunaaqqaarnani nakkutilliineq pisunik maannakkorpiaq takutitsisinnaavoq, aamma nalunaaqqaarluni nakkutilliinerup aamma ulluinnarni misigineqartartut imminnut naapertuunnersut pillugit nalilersuinermut atorneqarsinnaalluni. Taamaattumik nalunaaqqaarnani nakkutilliineq, inissiiviup ataatsimut isigalugu paasiniarneranut tapertaasussatut aamma allatut takunninnissamut atorneqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq, Naalakkersuisut piumaffiginninnerat malillugu kommunalbestyrelsip paasissutissanik inummut sammititamik nakkutilliinermik isumaginninnera pillugu Naalakkersuisut kissaatigisinnaasai tamaasa nassiunnissaannut pisussaaffeqartoq. Taamaalilluni sammisanut immikkuualuttortanullu tunngatillugu aalajangersakkami killiliisoqanngilaq.

Imm. 4-mut
Imm. 4-mi takuneqarsinnaavoq, inummut sammititamik nakkutilliinissamut, tassunga ilanngullugit nakkutilliinerup ingerlanneqarnera, aaqqissuunneqarnera, nakkutilliinermut nalunaarusianik suliaqarnermut atugassarititaasut piumasaqaatillu pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut piginnaatinneqartut. Nakkutilliinermut nalunaarusiamut, allakkiamut pisortat ingerlatsinerannut malittarisassat naapertorlugit nakkutilliinernut tamanut atatillugu suliarineqartussamut, tassunga ilanngullugu allattuisussaatitaaneq, taaguutaavoq.

§ 85-imut

Imm. 1-imut
Inatsisartut inatsisaanni kapitali 6 malillugu inunnut innarluutilinnut najugaqaqatigiiffinni aamma najugaqarfinni illersugaasuni kommunalbestyrelsi ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliissaaq.

Najugaqarfissatut neqeroorummi aamma najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqartut atugarisaat nalinginnaasut, ataatsimut isigalugit ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliineq taamaallaat pineqarpoq. Taamaalilluni najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqartut ataasiakkaat pillugit nakkutilliiffigineqarnerat pineqanngilaq.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq, imm. 1 malillugu nakkutilliineq nalunaaqqaarluni nalunaaqqaarnaniluunniit nakkutilliinertut ingerlanneqarsinnaasoq. Nalunaaqqaarluni nakkutilliineq ima paasineqassaaq, najugaqarfissatut neqeroorut siumoortumik paasitinneqareerluni

nakkutilliisoqarniartoq. Nalunaaqqaarnani nakkutilliineq ima paasineqassaaq, najugaqarfissatut neqeroorut siumoortumik paasitinneqarnani nakkutilliisoqarniartoq. Nalunaaqqaarnani nakkutilliineq pisunik maannakkorpiaq takutitsisinnaavoq, nalunaaqqaarluni nakkutilliinermut atatillugu aamma ulluinnarni misigineqartartut imminnut naapertuunnersut pillugit nalilersuinermut atorneqarsinnaalluni. Taamaattumik nalunaaqqaarnani nakkutilliineq, inissiiviup ataatsimut isigalugu paasiniarneranut tapertaasussatut aamma allatut takuninnissamut atorneqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq, Naalakkersuisut piumaffiginninnerat malillugu kommunalbestyrelsip ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinermik isumagineqarneranut paasissutissanik Naalakkersuisut kissaatigisaannik tamanik kommunalbestyrelsip nassiunneqarnissaanut pisussaaffigigaa. Taamaalilluni sammisanut immikkuualuttunullu tunngatillugu aalajangersakkami killiliisoqanngilaq.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami imm. 4-mi takuneqarsinnaavoq, ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinermut, tassunga ilanngullugit nakkutilliinerup ingerlanneqarnissaanut malittarisassat, aaqqissuunneqarnera, atugassarititat aamma nakkutilliinermut nalunaarusianut piumasaqaatit suliaqarnerlu, pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut piginnaatinneqartut.

Nakkutilliinermut nalunaarusiamut, allakkiamut pisortat ingerlatsinerannut malittarisassat naapertorlugit nakkutilliinernut tamanut atatillugu suliarineqartussamut, tassunga ilanngullugu allattuisussaatitaaneq, taaguutaavoq.

§ 86-imut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq, immikkut nakkutilliinermik ingerlatsiveqarnissamut Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassasut, Inatsisartut inatsisaata matuma kommunalbestyrelsit ingerlatsinerannut aqutsinerannullu nakkutiginissaat suliassarissallugit kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutinik ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliineq isumagissallugu.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq, Inatsisartut inatsisaanni matumani aalajangersakkanik ingerlatsineq aamma Inatsisartut inatsisaanni pisussaaffiit pisinnaatitaaffiillu allanneqartut kommunalbestyrelsit naammassinninnerat pillugu Naalakkersuisut pingaarnertut nakkutilliinermik ingerlatsissasut.

Aalajangersagaq Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 13, 12. juni 2019-imeersumi atuuttumi § 64, imm. 2-mik ingerlatitseqqiineruvoq.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq, Inatsisartut inatsisaanni § 48 malillugu inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutit pilersinneqartut pillugit nakkutilliinermik ingerlatsivik ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliissasoq.

Najugaqarfissatut neqeroorummi aamma najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqartut atugarisaat nalinginnaasut, ataatsimut isigalugit ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliineq taamaallaat pineqarpoq. Taamaalilluni najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqartut ataasiakkaat pillugit nakkutilliiffigineqarnerat pineqanngilaq. Inummut sammititamik nakkutilliinissamut pisussaaffik kommunalbestyrelsimiippoq, tak. § 84.

Imm. 4-mut
Imm. 4-mi takuneqarsinnaavoq, nakkutilliinermi suliassaq nakkutilliineq pillugu isiginneriaaseqassasoq aamma pitsaassutsikkut ineriartorneq pillugu isiginneriaaseqassasoq. Tamanna isumaqarpoq, nakkutilliinermik ingerlatsivik siullermik ulloq unnuarlu neqeroorummi pissutsit nakkutigissagai, tassunga ilanngullugit illuutinut, aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu tunngasut kiisalu najugaqartunik isumassuinerup isumagineqarnera, ulloq unnuarlu neqeroorutitut akuerineqarnissamut piumasaqaatinik naammassinninnersoq. Matumani ulloq unnuarlu neqeroorutip assersuutigalugu najugaqartunik ulloq unnuarlu neqeroorutip akuerineqarneranit amerlanerusunik najugaqarfiunnginnissaata nakkutigineqarnera aamma ilaavoq. Aappaattut aalajangersagaq isumaqarpoq, nakkutilliinermut ingerlatsivik ulloq unnuarlu neqeroorut oqaloqatigalugu ulloq unnuarlu neqeroorutip pitsaassusaa pillugu ulloq unnuarlu neqeroorutip ineriartortitsinermut sulinera tapersersorneqarnissaa ukkatarineqassasoq. Oqaloqateqarneq ulloq unnuarlu neqeroorummi pitsaassutsinik attassiinnarnissamut ineriartortitsinissamullu tapertaassaaq.

Imm. 5-imut
Imm. 2 aamma 3 malillugit nakkutilliineq nalunaaqqaarluni nalunaaqqaarnaniluunniit nakkutilliinertut ingerlanneqarsinnaassasoq imm. 5-imi siunnersuutigineqarpoq. Nalunaaqqaarluni nakkutilliinermi paasineqassaaq, kommunalbestyrelsip imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorutip nakkutilliinissaq pillugu siusinaartumik paasitinneqartut. Nalunaaqqaarnani nakkutilliineq ima paasineqassaaq, kommunalbestyrelsi imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorut siusinaartumik paasitinneqarnani nakkutilliineq. Nalunaaqqaarnani nakkutilliineq pisunik maannakkorpiaq takutitsisinnaavoq, nalunaaqqaarluni nakkutilliinermut atatillugu aamma ulluinnarni misigineqartartut imminnut naapertuunnersut pillugit nalilersuinermut atorneqarsinnaalluni.

Taamaattumik nalunaaqqaarnani nakkutilliineq, inissiiviup ataatsimut isigalugu paasiniarneranut tapertaasussatut aamma allatut takuninnissamut atorneqarsinnaavoq.

Imm. 6-imut
Ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinerup aaqqissuunneqarnissaa imaritinneqartussallu pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaaqquneqarput. Piginnaatitsissummi nakkutilliinermut ingerlatsiviup atugassarititat sorliit erseqqinnerusumik aalajangersarneqarnissaannut ilaatigut atorneqassaaq.

§ 87-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq, nakkutilliinermut ingerlatsivik kinaassutsimut uppernarsaammik naammaginartumik takutitsinermigut aamma eqqartuussiviup aalajangiinera pisariaqartinnagu, kommunip ingerlatsiviini nakkutilliinermut ingerlatsiviup nakkutilliinerup ingerlanneqarnissaanut attuumassuteqartutut naliliiffigisaanut, paasissutissanik pissarsisinnaasoq. Nakkutilliinermik ingerlatsivik matumani paasissutissanut inummut tunngasunut mianernartunut kiisalu suliffiup iluani allagaatit ilanngullugit pissarsinissamut pisinnaatitaavoq. Aalajangersakkami siunertaavoq, § 87, imm. 2-mi aalajangersakkatut siunnersuutigineqartoq malillugu nakkutilliinermik ingerlatsiviup sunniuteqarluartumik nakkutilliinissaanik qulakkeerinninnissaq.

Imm. 2-mut
Nakkutilliinermut ingerlatsivik ulloq unnuarlu neqeroorummit paasissutissanik pisariaqartinneqartunik pissarsinissamut pisinnaatitaavoq, taamaalilluni ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliineq ingerlanneqarsinnaaqqullugu. § 87 malillugu ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinerup naammassinissaanut suut pisariaqarnersut nakkutilliinermut ingerlatsiviup naliliiffigissavaa.

§ 88-imut

Aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq, § 88 imm. 2 malillugu nakkutilliinermut ingerlatsiviup nakkutilliineranik erseqqinnerusumik malittarisassiorneqartoq. Taamaalilluni aalajangersagaq Inatsisartut inatsisaanni malittarisassanik kommunalbestyrelsip ingerlatsinera aamma kommunalbestyrelsip allaffissornermik aqutsinera erseqqinnerusumik tunngassuteqarpoq. Siullermik siunnersuutigineqarpoq, nakkutilliinermut ingerlatsivik nakkutilliinermut nalunaarusiamik kommunalbestyrelsimut allakkatigut suliaqassasoq.

Nakkutilliinermut ingerlatsivik nakkutilliinermut nalunaarusiami najoqqutassatut innersuussutinik aamma peqqussutinik pisussaaffiliisunik kommunalbestyrelsimut saqqummiinissamut pisussaaffilerneqarpoq. Najoqqutassatut innersuussutit aamma peqqussutit pisussaaffiliisut Inatsisartut inatsisaanni malittarisassanik kommunalbestyrelsip ingerlatsineranut aamma kommunalbestyrelsip allaffissornikkut aqutsineranut tunngassuteqassapput. Najoqqutassatut innersuussutit nr. 1-3-mi aalajangerneqartunik taamaallaat imaqarsinnaapput.

Nakkutilliinermut ingerlatsivik nr. 1 malillugu kommunalbestyrelsi suliami ataatsimi arlalinniluunniit inunnut innarluutilinnut tapersersuinissamut tunngasunik Inatsisartut inatsisaanni § 18-mi aalajangersakkat malillugit qulaajaanermik aallartitsinissaq imaluunnit Inatsisartut inatsisaanni §§ 24-25-mi aalajangersakkat malillugit iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissaq pillugit pisussaaffiliisunik peqqussuteqarnissamut periarfissinneqarpoq. Nakkutilliinermut ingerlatsivik, attuumassuteqartillugu, kommunalbestyrelsi qulaajaanermik aallartitseqqullugu aamma iliuusissatut pilersaarummik suliaqaqqullugu pisussaaffiliisumik peqqussuteqarsinnaavoq. Taamaattoq kommunalbestyrelsi qulaajaanermik aallartitsereerpat suliaqareerpallu iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissaq pillugu peqqussuteqarnissaq taamaallaat attuumassuteqassaaq.

Suliassamik suliarinninnissaq peqqussutigineqartoq qaqugu naammassissanersoq, nakkutilliinermut ingerlatsivik piffissaliussamik aalajangersaasinnaavoq. Kommunalbestyrelsip suliap imaluunniit suliat ingerlanerat pillugit nakkutilliinermut ingerlatsivik ingerlaavartumik ilisimatittassagaa, peqqussuteqarnermut ilaatillugu nakkutilliinermut ingerlatsivik aalajangersaasinnaavoq. Inatsisartut inatsisaat manna malillugu inuk tapersersorneqarnissamik, tassunga ilanngullugu najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissamut neqerooruteqarneq, maannakkorpiaq pisariaqartitsinersoq paasiniarneqassasoq qulaajaanermi siunertaavoq.

Nakkutilliinermut ingerlatsivik nr. 2 malillugu ilanngullugu peqqussuteqarnissamut periarfissaqarpoq, inunnut innarluutilinnut tapersersuinermut suliamik imaluunniit sulianik arlalinnik naammassineqartunik kommunalbestyrelsi nutaamik aallartitseqqissasoq. Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat kommunip naammassisimanngikkai peqqussuteqarnermut piumasaqaataavoq. Matumani assersuutaasinnaavoq § 18 malillugu qulaajaanermik aallartitseqqaarnani inummut innarluutilimmut tapersersuinissap itigartinneqarnera pillugu kommunip aalajangernera.

Nakkutilliinermut ingerlatsivik naggataatigut nr. 3 malillugu periarfissinneqarpoq, inuk innarluutilik, pineqartumut suliaq ingerlasoq imaluunniit naammassineqareertoq, najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissamik pisariaqartitsisoq, kisianni najugaqarnissaq neqeroorutigineqanngitsoq, nakkutilliinermut ingerlatsiviup nalilerpagu, kommunalbestyrelsi § 18 malillugu qulaajaanermik aallartitsissasoq peqqussuteqarfigisinnaavaa. Inatsisartut inatsisaat

malillugu inuk tapersersorneqarnissamik maannakkorpiaq pisariaqartitsinersoq paasinarsinissaa peqqussuteqarnermut piumasaqaataavoq, tassunga ilanngullugu najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissamik pisariaqartitsineq. Nakkutilliinermut ingerlatsivik peqqussuteqarnermut ilaatillugu kommunalbestyrelsi § 18 malillugu qulaajaanermik qaqugu aallartitsissanersoq pillugu piffissaliussamik aalajangersaasinnaavoq.

§ 89-imut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq, nakkutilliinermut ingerlatsivik ulloq unnuarlu neqeroorummut peqqussuteqarnissaq pillugu aalajangiisinnaasoq. Peqqussuteqarneq nakkutilliinermut ingerlatsiviup ulloq unnuarlu neqeroorummik ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliineranut ilaatillugu pissaaq. Ulloq unnuarlu neqeroorutip peqqussuteqarnermik naammassinninnissaanut piffissaliussamik nakkutilliinermut ingerlatsivik aalajangersaasinnaavoq.

Pisuni, assersuutigalugu sulisut amerlanerpaat soraarneranni, aamma sulisut sinneruttut kisimiillutik suliassaq naammassisinnaagaat naatsorsuutigisinnaanngikkaanni, ikippallaarnerat pissutaalluni imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi sullinniakkat ulloq unnuarlu neqeroorutip akuerineqarfigisaata sullinnissaannut pisinnaasaqartunik pisariaqartunik sulisuerunnerani peqqussuteqarneq atorneqarsinnaavoq. Peqqussuteqarneq sulisunik naleqquttunik atorfinitsitsinissamut tunngassuteqarsinnaavoq. Assersuut alla tassaasinnaavoq, ulloq unnuarlu neqeroorummi naleqqutinngitsumik amerlasuunik pissaanermik atuisoqartoq. Siunissami pisariaqanngitsumik pissaanermik atuinissaq pinngitsoorniarlugu, ulloq unnuarlu neqeroorut iliuusissatut pilersaarummik pilersitsissasoq aamma sulisut naleqquttumik ilinniaqqissasut, nakkutilliinermut ingerlatsiviup peqqussutigisinnaavaa.

Peqqussummik ulloq unnuarlu neqeroorutip naammassisinnaasaanik periarfissaqarnissaa matumani piumasaqaataavoq. Peqqussut naammassiniarlugu ulloq unnuarlu neqeroorut qanoq iliussanersoq ersarilluinnartariaqarpoq. Nakkutilliinermut ingerlatsivik peqqussuteqarnermut atugassarititaasut tigussaasut aallaavigalugit peqqussuteqarnerup malinnissaanut piffissaliussap sivitsuiffigisinnaaneranut aalajangersaasinnaavoq. Assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummi sulisoq najugaqartunut kinguaassiuutitigut innarliisoq pineqarpat, sulisoq taanna ulloq unnuarlu neqeroorummi atorfeqarunnaarnissaa peqqussutigineqarsinnaavoq. Peqqussut taamatut ittoq ingerlaannaq malinneqassaaq, tamannalu malillugu piffissaliussaq aalajangersarneqarsinnaalluni. Sulisunik aalajangersimasunik pisinnaasaqartunik atorfinitsitsinissamik peqqussuteqarnermi, pisariaqartunik pisinnaasaqartunik sulisoqannginnerup ilungersunartiginera apeqqutaatillugu, piffissaliussaq sivitsorlugu aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq, ulloq unnuarlu neqeroorutini ataasiakkaani pissutsinit pisariaqartinneqarpat, sukannernerusumik nakkutilliinissaq pillugu nakkutilliinermut ingerlatsivik aalajangiisinnaasoq.

Piffissap aalajangersimasup taaneqartup iluani immikkut ittumik annertunerusumik nakkutilliinissaq pisariaqartinneqartoq, nakkutilliinermut ingerlatsivimmit nalilerneqarpat sukannernerusumik nakkutilliineq pillugu aalajangernermut takussutissaavoq. Sukannernerusumik nakkutilliineq annertunerusumik nakkutilliinermut takussutissaavoq aamma qanoq pisoqaraluarpalluunniit nakkutilliinernik paasissutissanillu amerlanerusunik malitseqassalluni. Soorlu nakkutilliinermut ingerlatsiviup ataatsimut isigalugu pissutsit malillugit nakkutilliinerit aaqqissuutissagai, aamma nakkutilliinermut ingerlatsiviup sukannernerusumik nakkutilliineq pissutsit tigussaasut malillugit aamma pissutsit sukannernerusumik nakkutilliinissamut pissutaasut malillugit aaqqissuutissavai.

Sukannernerusumik nakkutilliineq pillugu aalajangiinissaq sioqqullugu, nakkutilliinermut ingerlatsivik aamma ulloq unnuarlu neqeroorut, pissutsit sukannernerusumik nakkutilliineq pillugu aalajangiinermut tunngaviusut, pillugit oqaloqatigiittariaqarput. Taamaattoq assersuutigalugu pissutsit pinerlunnermut tunngasunik tassanngaannaq ilisimasaqalerneq tunngavigalugu aalajangiisoqarpat tamanna atuutissanngilaq.

Imm. 3-mut
Imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq, nakkutilliinermut ingerlatsivik ulloq unnuarlu neqeroorummi pissutsinik aarlerinartunik misigisaqaruni, peqqussuteqarnissamut imaluunniit sukannernerusumik nakkutilliinerup aallartinnissaanut pissuteqalersitsisut pillugit kommunalbestyrelsinut inissiisunut, inuit ataasiakkaat ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerannut akisussaasunut, nalunaarutiginninnissamut nakkutilliinermut ingerlatsiviup pisussaaffeqarnera atuutilersinneqartoq.

Paasissutissat nakkutilliinermut ingerlatsivimmit kommunalbestyrelsimut inissiisumut, inuup ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissaa pillugu aalajangiisumut nalunaarutiginninnermi ilaatinneqartut, amerlanertigut tassaasarput neqeroorummi pissutsit nalinginnaasut, kisianni aamma paasissutissat inuup nammineq inuttut atugaanut tunngasut.

Pisuni pissutsit aarlerinartut nakkutilliinermik ingerlatsiviup misigisai nalinginnaasunut tunngassuteqartut aamma ulloq unnuarlu neqeroorutip sukannernerusumik nakkutigineqarnissaanut pissuteqalersitsisut, paasissutissat kommunalbestyrelsinut, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamik innuttaasup neqeroorfigineqarnissaa pillugu aalajangiisunut, tamanut attuumassuteqarsinnaapput. Kisianni paasissutissat aamma tassaasinnaapput kommunalbestyrelsinut

aalajangersimasunut taamaallaat attuumassuteqartut, assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummi immikkoortortaqarfimmi aalajangersimasumi ajornartorsiutinut tunngassuteqartut.

Taamaalilluni aalajangersakkami pingaarnertut siunertaasoq tassaavoq, nakkutilliinermut ingerlatsiviup ulloq unnuarlu neqeroorut pillugu ilisimasai kommunalbestyrelsimut, innuttaasup ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissaa pillugu aalajangiisumut ilanngunneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat, taamaalilluni kommunalbestyrelsip taassuma inummut sammititamik nakkutilliinerminut atatillugu pissutsit sillimaffigisinnaassallugit. Paasissutissat, innuttaasup ulloq unnuarlu neqeroorummi inissinneqarnerata eqqortuuneranik nalilersornissaanut, kommunalbestyrelsip atorsinnaavai.

Imm. 4-mut
Imm. 2 malillugu peqqussuteqarnissaq pillugu nakkutilliinermut ingerlatsiviup qaqugu aalajangiisinnaanera aamma imm. 3 malillugu sukannernerusumik nakkutilliinerup aallartinnissaanut aalajangiisinnaanera pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaaqqullugit peqquneqarput.

§ 90-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, kommunalbestyrelsip allanik tapersersuinermik ikiorsiisinnaaneranut aamma najugaqarfissatut neqeroorutinik allanik pilersitsisinnaaneranut, kommunalbestyrelsip qinnuteqarnerata kingorna Naalakkersuisut akuersissuteqarsinnaasut. Taamaalilluni Inatsisartut inatsisaanni matumani tapersersuinernik aamma najugaqarfissatut neqeroorutinik taaneqartunit allaanerusunik ineriartortitsinissamut periarfissiisoqarpoq. Aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq, Naalakkersuisut kommunalbestyrelsimit inassuteqarneq tunngavigalugu tapersersuinissamut periarfissat aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit pillugit kommunimi misileraalluni aaqqissuussinernik akuersissuteqarsinnaasut, tassanilu paasineqassasoq sammisassat piffissami killilimmi ingerlanneqartussat pineqarmata, tak. imm. 2, aaqqissuussinerimmi ataavartut aalajangersakkami pineqanngimmata.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq aalajangersaavoq, misileraalluni ingerlatsinermut piffissamut killiliineq. Misileraalluni aaqqissuussinermut killiliussatut ukiut pingasut naleqquttutut isigineqarput.

Imm. 3-mut
Aalajangersagaq aaqqissuussinerup pingaarutaa, sunniuteqarluarnera aamma iluaqutaasinnaasut, misileraalluni aaqqissuussineq tunngavigalugu misilittakkat pissarsiarineqartut, pillugit

uppernarsarnissaannut kissaateqarnermik, misileraalluni aaqqissuussinermut naliliinermik suliaqarnissamut tunngavilersorneqarpoq. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi pingaarnertut nakkutilliinissamut pisussaaffiannut ilaatillugu naliliineq atorneqassaaq.

Imm. 4-mut
Naalakkersuisut akuersissuteqarnermi misileraalluni aaqqissuussinermik nakkutilliinermut pisinnaasat pillugit aalajangersakkanik aalajangersaasinnaapput.

§ 91-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu aalajangersarneqartut aamma Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu najoqqutassat aalajangersarneqartut naapertorlugit aningaasartuutit assigiinngitsut aningaasalersorneqarnissaat. Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu inunnut innarluutilinnut tapersersuinermut atatillugu aningaasartuutit akilernissaannut kommunit pisussaaffeqartut.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorutinik, Namminersorlutik Oqartussat ingerlataannik, pilersitsinermut ingerlatsinermullu Naalakkersuisut aningaasaqarnikkut akisussaaffeqartut.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu neqeroorutaannik aningaasalersuineq akigititamik akiliuteqarnikkut ingerlanneqassasoq, taamaalilluni oqartussaq inissiisoq ulloq unnuarlu neqeroorummi, Naalakkersuisunit ingerlanneqartumi, inissanut ataasiakkaanut atukkaminut akiliisassalluni.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, najugaqaqatigiiffinnik, najugaqatigiiffinnik illersugaasunik aamma kommunip ulloq unnuarlu neqeroorutaannik pilersitsinermut ingerlatsinermullu kommuni aningaasaqarnikkut akisussaaffeqartoq.

Imm. 5-imut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, nunani allani ingerlatsinermut oqartussanik isumaqatigiissuteqarnerup kingorna Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersersuinernut

aallartinneqartunut aningaasartuutinut atatillugu, iliuuseqartussaatitaaneq utertitsinerlu pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaapput.
Isumaqatigiissutit inuk innarluutilik nunatsinni oqartussat tapersersuinermik iliuuseqarnerisigut Kalaallit Nunaata avataani inissinneqartillugu isumaqatigiissutigineqarsinnaapput.

§ 92-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, § 50 malillugu Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu neqeroorutaanni inunnut innarluutilinnut inissinneqartunut kommunalbestyrelsip akiliinera. Inissiinermut ulloq unnuarlu ataaseq malillugu kommunip akigititanik akiliineranut naatsorsuisoqassaaq.

Imm. 2-mut
Imm. 2-p kinguneraa, inunnik innarluutilinnik Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu neqeroorutaanni najugaqarnerannut kommunalbestyrelsip akiliinissaanut Naalakkersuisut akigititamik aalajangersaanissaat. Akigititaq Naalakkersuisut aalajangersassavaat, taamaalilluni akigititat ataatsimut katillugit ulloq unnuarlu neqeroorutip ingerlatsinermut aningaasartuutai matussusersinnaalersillugit.
Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 19, imm. 2 naapertorlugu inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaat pillugu, ukiumoortumik Naalakkersuisut aamma kommunalbestyrelsit imaluunniit kommunit peqatigiit sinnerlugit aallartitap akornanni isumaqatiginniarnerup kingorna akigititaq aalajangersarneqartoq aallaavigineqassaaq.
Siunnersuut manna 1. januar 2027-mi atuutilerpat, akigititaq 1.1.2026-meersoq tunngavigalugu 1.1.2027-mi akigititamut atorneqartussamut aallaaviussaaq.

Imm. 3-mut
Imm. 3-p kinguneraa, inuup innarluutillip pisariaqartitsinera Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu neqeroorummik ingerlataanni ullormut suliassanut, isumassuinermut, paaqqutarinninnermut imaluunniit katsorsartinnermut immikkut ittumik tapersersorneqarsinnaanera, allatut iliornikkut matussuserneqarsinnaanngitsoq, taamaallaat Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu neqeroorutaanni najugaqarnikkut, tak. § 50, akigititamik aalajangersaanermi aallaaviussasoq. Inuk innarluutilik ulloq unnuarlu neqeroorummi inissamik neqeroorfigineqarnissaanut § 50 piumasaqaatinik aalajangersaavoq, taamaattumik akigititap aalajangersarnerani, inuup innarluutillip pisariaqartitsinera ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerani matussuserneqarsinnaanersoq, qulakkeerneqassaaq.

Imm. 4-mut

Imm. 1-3 naapertorlugit ulloq unnuarlu akigititamut, inuup innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarneranut atatillugu aningaasartuutinut tamanut ilaasut, ilaatinneqassapput. Aningaasartuutinut ilaatinneqarput, nalinginnaasumik sulisut, soorlu pisortaq, perorsaasut sulisullu allat, ulloq unnuarlu neqeroorummi nalinginnaasumik inuttaqartinneranut ilaasut, kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutip najugaqartuinut immikkut sulisorineqarsinnaasut. Ulloq unnuarlu neqeroorutit tamarmik immikkut sullitaqarput, soorlu meeqqat inuusuttullu autismespektrumimik ajornartorsiutillit, inersimasut skizofreneertut, ineriartornermikkut kinguarsimasut imaluunniit allat. Inunnut tarnikkut timikkullu innarluutilinnut atatillugu sulisunik immikkut pisinnaasalinnik piffissap ilaannaani sulisartunik, soorlu peqqissaanermut sulisunik, pisariaqartitsisoqarsinnaavoq.

Aningaasatuutinut ilaatinneqarput, meeqqamut inersimasumullu innarluutilimmut, siusinaartumik soraarnerussutisiaqanngitsumut imaluunniit utoqqalinersiuteqanngitsumut, nerisaqarneq najugaqarnerlu kiisalu kaasarfimmiussat atisarsiniutissallu.

Aningaasartuutinut aamma ilaatinneqarput, sunngiffimmi sammisassaqartitsinerit kiisalu Kalaallit Nunaata iluani avataanilu asiarnerit angalanerillu. Sammisassat taakkua ulloq unnuarlu najugaqartut sapinngisamik inuiaqatigiinni inuunermut nalinginnaasumut akuunerulersinnnissaannut qulakkeerissapput. Aningaasartuutinut §§ 75-76 aamma 79 naapertorlugit tikeraarluni angalanerit ilaatinneqanngillat.

Imm. 5-imut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Naalakkersuisut ukiumoortumik nalimmassarneqartartumik akigititamik aalajangersaanerat tunngavigalugu, ulloq unnuarlu najugaqartuminut kaasarfimmiussanik atisarsiniutissanillu tunniussisassasoq. Kaasarfimmiussanut atisarsiniutissanullu akigititaq ulloq unnuarlu akigititamut ilaatinneqarpoq taamaattumillu kaasarfimmiussat atisarsiniutissallu matussuserniarlugit, kommunalbestyrelsi ulloq unnuarlu neqeroorummut aningaasanik allanik akiliissanngilaq

§ 93-imut

Imm. 1-imut
Siunnersuutigineqarpoq, imm. 2 naapertorlugu inummut innarluutilimmut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartumut inissiinermut ulloq unnuarlu ataatsimut akigititaq, ukiumoortumik januaarip aallaqqaataani nalimmassarneqartassasoq, aningaasanut inatsimmut atuuttumut kommuninut ataatsimoortumik tapiissutinit akit akissarsiallu nalimmassarnerannut akigititamut naapertuutissasoq. Matumani ulloq unnuarlu neqeroorutinut ataasiakkaanut aningaasaqarnikkut sinaakkutissat siumut naatsorsuutigineqarsinnaanerat qulakkeerneqassaaq. Ilanngullugu ulloq unnuarlu neqeroorutini inissiinernut aningaasartuutit qaffasissusissaat kommuninut siumut

naatsorsuutigineqarsinnaalissapput, taamaalillutik ulloq unnuarlu neqeroorutinut ataasiakkaanut akigititat inuiaqatigiinni akinut akissarsianullu ineriartorneq nalinginnaasoq malinneqartoq isumannaarneqarmat. Inuit innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartut najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuuttarnerat qaqutigoortuuvoq aamma ulloq unnuarlu neqeroorutit nalinginnaasumik sullinniagai ukiuni amerlasuuni allanngorneq ajorput. Inatsisartut inatsisaat atuuttoq malillugu akigititat pillugit ukiumoortumik Naalakkersuisut kommunillu akornanni isumaqatiginninniutigineqartarput, kisianni isumaqatiginninniarnerni akigititanik annikitsuaraannarmik allannguinernik inerneqartarlutik, ukiut ingerlaneranni ulloq unnuarlu neqeroorutini sullitat aningaasartuutaannut pisariaqartitaat annikitsuaraannarmik allannguuteqartarmata.

Imm. 2-mut
Siunnersuutigineqarpoq, ukiup ingerlanerani ulloq unnuarlu neqeroorutit pilersinneqaqqammersunut Namminersorlutik Oqartussanit ingerlanneqartunut akigititanik aalajangersaaneq kiisalu akigititat aalajangersarneqartunik allanngortitsinerit pillugit Naalakkersuisut kommunillu imaluunniit kommunit peqatigiillutik sinnerlugit aallartitap akornanni isumaqatiginninniutigineqassasut. Ulloq unnuarlu neqeroorutini ataasiakkaani sullinniakkat pillugit allanngortitsinerit kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutit pilersinneqaqqammersut qaqutiguinnaq pisarput, kisianni taamaattoqartillugu, akigititanik aalajangersaaneq isumaqatiginninniutigineqassaaq. Inersimasut innarluutillit utoqqalinerat malillugu isumassorneqarnerat pisariunerulersinnaavoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnermut akigititat, tak. imm. 2, Naalakkersuisut Akigititanut quppersagaq – Isumaginninnermi akigitinneqartut Nalunaarutit.gl-imi ukioq sioqqullugu kingusinnerpaamik ulloq novembarip 15-ianni akigititat atuutilernissaat sioqqullugu tamanut saqqummiutissagaat.

Akigititanut quppersagaq – Isumaginninnermi akigitinneqartut isumaginninnermut inatsisit, tassunga ilanngullugu Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut Inatsisaat, malillugit akigititanik tamanik imaqarpoq. Akigititanut quppersagaq – Isumaginninnermi akigitinneqartut ukiumi pineqartumi januaarip aallaqqaataaniit atuutilertarput.

§ 94-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, akigititat Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu tunngavissaqartinneqartut malittarisassiorneqassasut tamanullu saqqummiunneqassasut.

Imm. 2-mut
Akigititanik aalajangersaaneq Nalunaarutit.gl-imi Akigititanut quppersagaq – Isumaginninnermi akigititat atuutilerfissaat ukioq sioqqullugu ullormi novembarip 15-ianni kingusinnerpaamik tamanut saqqummiunneqassapput.

§ 95-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami malittarisassiorneqarpoq, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu kommunalbestyrelsit aalajangiineri Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut, Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 12. november 2001-imeersumi, Inatsisartut inatsisaat nr. 55, 25. november 2024-meersukkut kingullermik allanngortinneqartumi (matuma kingorna isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat), aalajangersakkat malillugit. Taamaattoq naammagittaalliornissamut periarfissaq sulisunut suliassanut tunngasunik imaqanngilaq, suliat sulinermi inatsiseqartitsinermut tunngasunut ilaammata. § 42, imm. 1, § 43, imm. 1, § 48 aamma § 49 naapertorlugit ingerlatsivinni pilersinneqartuni sulisunut suliassat pineqarput, sulisoq atorfeqarneq pillugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuuteqarsinnaanani.

Imm. 2-mut
Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, Pissassarfimmut naammagittaalliuutip tunniunnissaa pillugu inuup innarluutillip sinniisuatalu siunnersuisoqarnissamik ilitsersuisoqarnissamillu qinnuteqarsinnaasut.

§ 96-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami kommunalbestyrelsit ukiumoortumik kisitsisitigut paasissutissanik Naalakkersuisunut nassiussisarnissaannut pisussaaffilerneqarput. Taamaaliornikkut Naalakkersuisut kisitsisitigut paasissutissanut suliassaqarfimmi ineriartornerup malinnaaffiginissaanut pingaaruteqartunik ingerlaavartumik pissarsisinnaapput. Kisitsisitigut ilisimasat kommunalbestyrelsimut kommunimi inunnut innarluutilinnut suliassaqarfik pillugu ilisimasanut ilanngullugu atorneqarsinnaapput, taamaaliornikkullu inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmik kommunip ineriartortitsineranut pilersaarusiorneranullu tunngavissiisinnaallutik.

Nr. 1-imut

Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq, kisitsisitigut paasissutissanut ilaatigut inuit innarluutillit amerlassusaat kiisalu ukiunut, suiaassutsimut najugaqarfinnullu agguataarnerat ilaatinneqassasut. Ukiunut agguataarinerit assersuutigalugu meeqqanut inersimasunullu imaluunniit meeqqanut, inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut, inuusuttunut 18-it 23-llu akornanni ukiulinnut, inersimasunut utoqqalinersiaqalernissamut ukioritatut killiliinermut inuuttunut aamma inunnut utoqqalinersiaqalernissamut ukioritatut killiliinermut qaangiisunut immikkoortiterneqarsinnaapput. Najugaqarfinnut agguataarinerit inuit innarluutillit amerlassusaat kommuninut agguataarlugit, illoqarfinnut nunaqarfinnullu agguataarlugit imaluunniit najugaqarfinnut allanut agguataarlugit immikkoortiterneqarsinnaapput.
Agguataarineq tapersersuinermut iliuusissanut aamma Kalaallit Nunaata avataanut inissiisarnernut ilanngullugu agguataarneqassaaq.

Nr. 2-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, kisitsisitigut paasissutissanut misileraalluni aaqqissuussinerit ilaatinneqassasut. Naatsorsuinermi minnerpaatut misiliutaasumik aaqqissuussinerit amerlassusissaat ilaatinneqassapput.

Imm. 2-mut
Aalajangersagaq malittarisassiorpoq, kommunalbestyrelsi Naalakkersuisut piumasaqarnerat malillugu kisitsisitigut paasissutissanik nassiussinissaq pisussaaffigigaat.

§ 97-imut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi aalajangersagaq § 63-imut ataqatigiittutut isigineqassaaq, tapersersuinissaq pisariaaruppat inummut innarluutilimmut tapersersuinerup allanngortinnissaanut imaluunniit unitsinnissaanut kommunalbestyrelsip pisussaaffeqarnera pineqarluni. Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu inuk tapersersorneqartoq, kapitali 4 naapertorlugu inuup tapersersorneqarnissamut imaluunniit kapitali 6 naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamut neqeroorfigineqarnissamut suli pisinnaatitaaneranut pingaaruteqartunik inuttut, peqqinnissakkut inooqatigiinnikkullu atugarisanut tunngatillugu kommunimut paasissutissiisussaatitaasoq. Paasissutissiisussaatitaanermut pineqartup tapersersorneqarnermut pisinnaatitaaffianut pingaaruteqartut paasissutissat tamarmik pineqarput. Paasissutissiisussaatitaanermut angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasoq aamma ilaatinneqarput.

Imm. 2-mut

UKA2026/232
PIIN Suliap normua 2025-15914

Imm. 2 piginnaatitsivoq, inummut tapersersorneqarnissamik ikiorsiisoqarpat, tapersersuinermik ikiorsiissutaasumik pisariaqartitsinani taamaalillunilu tamatumunnga pisinnaatitaanngippat, tapersersuinermut ikiorsiissutaasumut kommunalbestyrelsit utertitsilluni akileeqqusinissamut piumasaqarnissaannut, tassunga ilanngullugit atortorissaarutit ikiuutaasut il.il. utertinnissaannut. Tapersersuinerup unitsinnissaa pillugu aalajangiinermut atatillugu utertitsilluni akileeqqusineq imaluunniit uterteqqusineq pillugu aalajangiisoqassaaq. Tapersersuineq kommunalbestyrelsip utertitsilluni akileeqqusinermut piumasaqarnissaanut, tapersersuineq ikiorsiissutaasoq pisariaqartinneqarunnaartoq inuup, angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akisussaasup ilisimassagaa imaluunniit ilisimasariaqaraluaraa piumasaqaataavoq. Tapersersuineq ikiorsiissutaasoq pisariaqarunnaartoq ilisimasariaqaraluarneranut, tapersersuineq ikiorsiissutigalugu ilisimatitsissutigineqarmat paasineqarsinnaagaluarpoq. Taamaalilluni piffissamiit inuit pineqartut tapersersuineq eqqortuujunnarnera paasineraniit aatsaat, tapersersuinerup utertitsilluni akileeqqusinermut piumasarineqarsinnaavoq.

Imm. 3-mut
Aalajangersakkami matumani malittarisassiorneqarpoq, utertitsilluni akileeqqusinissaq imaluunniit utertitsinissaq piffissamiit inuup innarluutillip, angajoqqaatut oqartussat imaluunniit akissussaasup tapersersuineq ikiorsiissutigineqartoq pisariaarunnerannik ilisimasaqarnissaat ilisimasaqartariaqarnissaalluunniit piumasarineqarsinnaasoq.

§ 98-imut

Imm. 1-imut
Aalajangersakkami imm. 1-imi Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 77, imm. 1-imik ingerlateqqiinerusoq, aalajangersaavoq, kommunalbestyrelsip Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu ingerlatsinermik oqartussatut pisussaaffimminik eqqortitsinissamut sakkortuumik imaluunniit arlaleriarluni sumiginnaappat imaluunniit mianersuaalliorpat, Naalakkersuisut kommunalbestyrelsimut pinngitsaaliissummik akiligassiissuteqarsinnaasut.

Pinngitsaaliissummik akiligassiissutit kommunalbestyrelsimut, tassa imaappoq "kommunimut", peqqussutaasinnaapput, t.i. kommunalbestyrelsimut ilaasortanut ataasiakkaanuunngitsoq.

Kommunalbestyrelsimut pinngitsaaliissummik akiligassiissutit il.il. peqqussutigineqarnissaat akileeqqusinerlu politiit aqqutigalugit pissanngilaq, kisianni ingerlatsinermut inatsisitigut aamma saqitsaannermik suliasssanut tunngasut aqqutigalugit ingerlanneqassalluni.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, imm. 1 naapertorlugu pinngitsaaliissummik akiligassiissutit Nunatta Karsianut nakkartassasut.

§ 99-imut

Imm. 1-imut
Imm. 1-imi siunnersuutigineqarpoq, Inatsisartut inatsisaat manna 1. januar 2027-mi atuutilersinneqassasoq, taamaattoq tak. imm. 4.

Imm. 2-mut
Aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq, kingusinnerusukkut allanngortinneqartoq, atorunnaarsinneqassasoq.

Imm. 3-mut
Allaffissornikkut najoqqutassat Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq naapertorlugu aalajangersarneqartut atorunnaarsinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq. Matumani pineqarput, Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 7. august 2020-meersoq aamma Inunnut innarluutilinnut najugaqarfissatut neqeroorutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 19, 4. november 2019-meersoq. Isumaginninnermi suliassaqarfimmi nakkutilliisarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 49, 31. august 2021-meersoq, Inatsisartut inatsisaanni matumani imaluunniit Inatsisartut inatsisaanni allani tunngaveqarlutik malittarisassatigut atorunnaarsinneqarnissaa imaluunniit taarserneqarnissaa tikillugu atuutiinnassaaq. Nalunaarut isumaginninnermut malittarisassani sisamani tunngaveqarpoq: Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat, Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat, Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat aamma Utoqqarnik paaqqinniffiit il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 30. oktober 1998-imeersoq, Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 5. december 2008-meersukkut allanngortinneqartoq, il.il.

Imm. 4-mut
Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Inatsisartut inatsisaanni matumani § 12 1. januar 2028-mi atuutilersinneqassasoq. Taamaalilluni pisortat ataatsimoorussamik IT-atortulersuutaat piareersarnissaannut piffissaqartitsisoqarpoq.